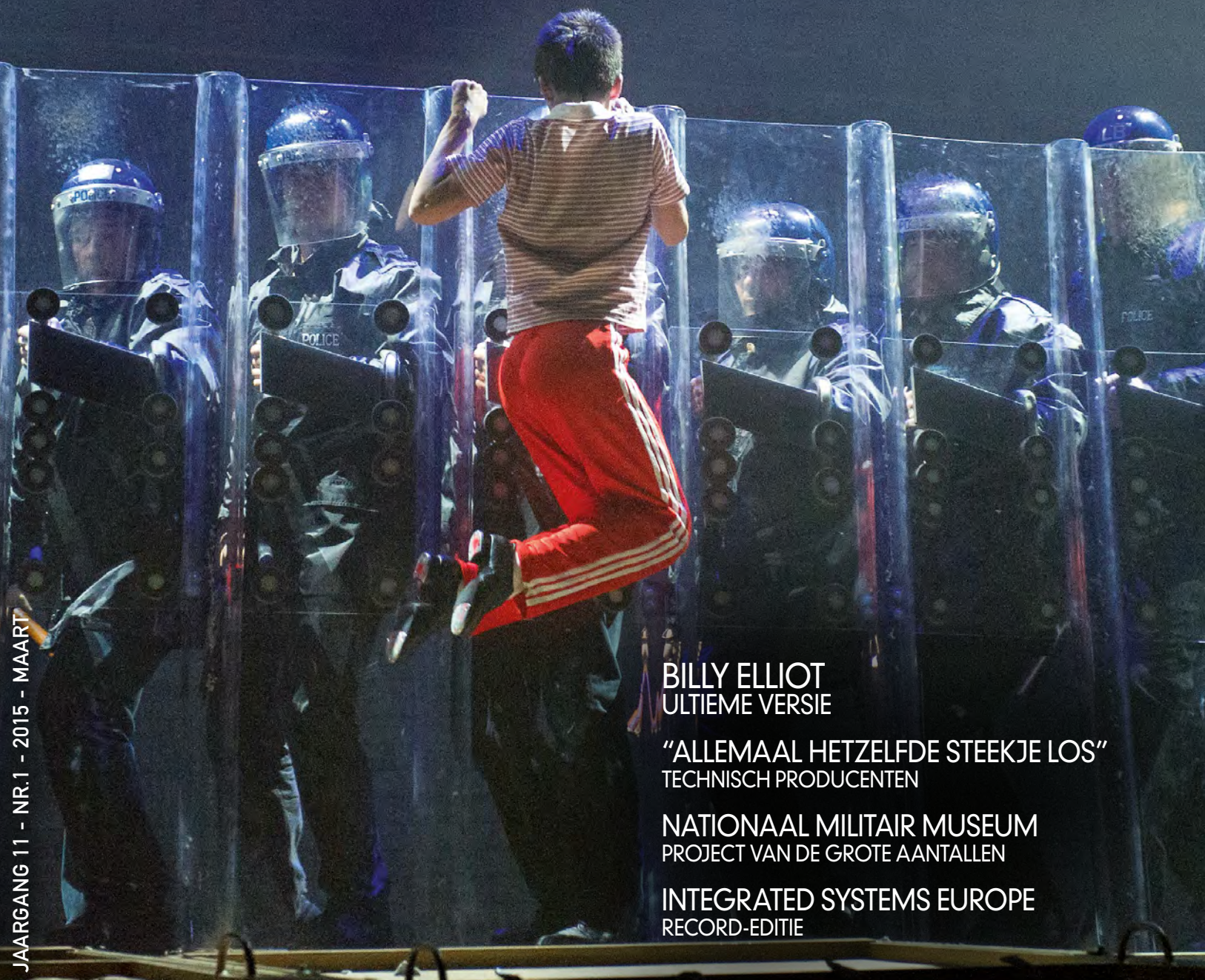

AV&Entertainment[®]

MAGAZINE

BILLY ELLIOT
ULTIEME VERSIE

"ALLEMAAL HETZELFDE STEEKJE LOS"
TECHNISCH PRODUCENTEN

NATIONAAL MILITAIR MUSEUM
PROJECT VAN DE GROTE AANTALLEN

INTEGRATED SYSTEMS EUROPE
RECORD-EDITIE

JAARGANG 11 - NR.1 - 2015 - MAART

www.av-entertainment.nl

O·H·R·C·A

Open
High
Resolution
Configurable
Architecture

De nieuwe Roland O.H.R.C.A. M-5000

Een nieuw tijdperk in live audio mixing

Open : De mixer kan zeer goed omgaan met verschillende formaten; inputs, outputs en protocollen.

High Resolution : Alle Roland Pro A/V randapparatuur ondersteunt 96kHz vanaf het begin.

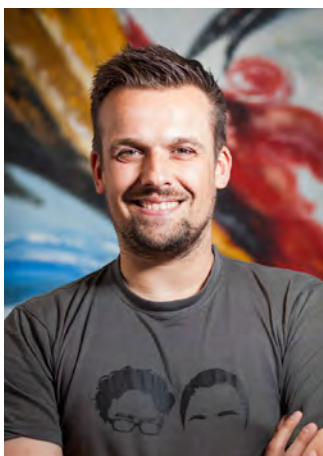
Configurable Architecture : Alle elementen die normaliter vast zijn, zijn flexibel in de OHRCA. Inputs, outputs, groepen of matrix, alles is naar eigen inzicht in te richten met de faders, knoppen en schuiven zoals u ze nu gewend bent.

Preferred Distribution Partner:

output

Professional audio, video & lighting

De Meerheuvel 10
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel: +31 (0)73 639 2600
Fax: +31 (0)73 639 2601
info@outputnl.com

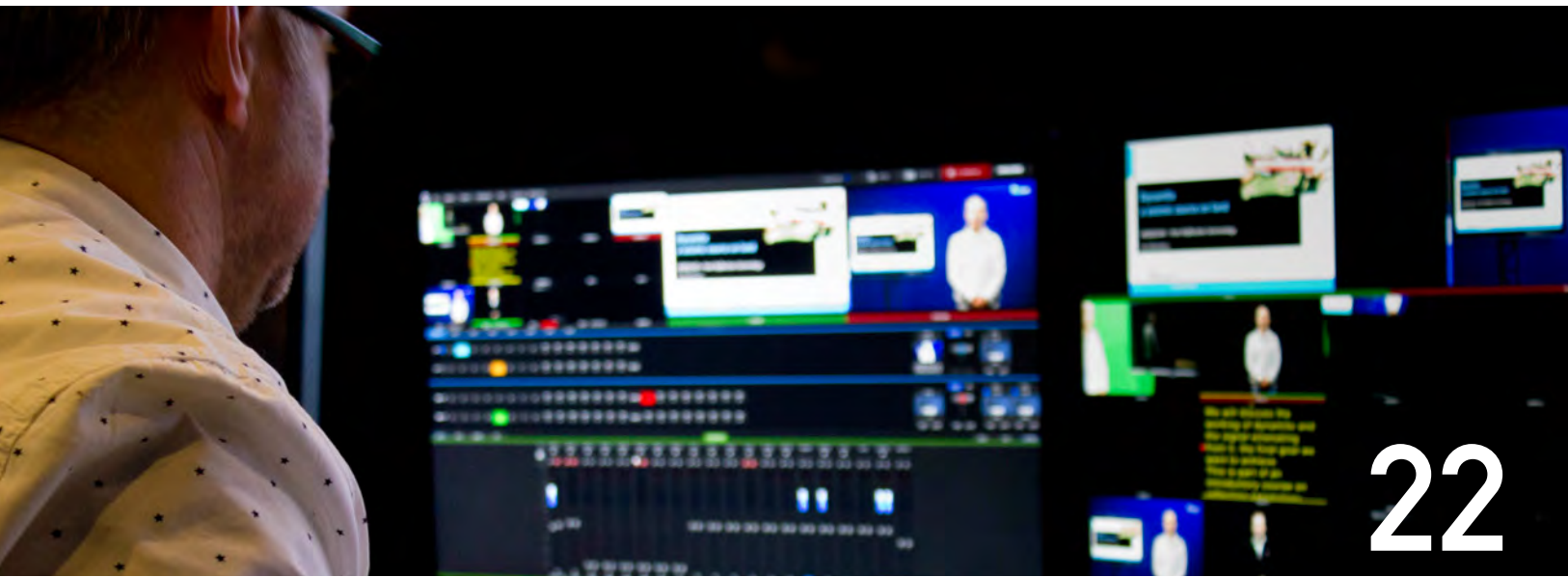

STEEKJE LOS

Ons rondetafelgesprek met technisch producenten (een uitgebreid verslag vind je op pagina 58 en verder in deze uitgave) leverde quotes op die typerend zijn voor de mentaliteit in de branche waarin we met zijn allen opereren. Zo moet er harder en langer gewerkt worden met kleinere budgetten, zorgt (een gebrek aan) samenwerking met overheden regelmatig voor frustraties, hebben we allemaal hetzelfde steekje los (waardoor we het überhaupt volhouden in het wereldje), maar delen we uiteindelijk allemaal één belangrijke eigenschap: dat we ons werk – soms ondanks alles – zo leuk vinden. En dat kan ook niet anders, zo bleek in dat gesprek. Want wie merkt dat het werk als een verplichting gaat voelen, moet vooral heel snel iets anders gaan doen, zo is de algemene gedachtengang. Het zijn geluiden die ik hoor in zo'n beetje elk gesprek dat ik heb bij de vervaardiging van AV & Entertainment Magazine, of dat gesprek nu is met mensen uit de televisie-, radio-, theater- of evenementenwereld. En juist die geluiden bevallen me uitermate goed. Het maakt namelijk dat je altijd praat met mensen die écht hart hebben voor wat ze doen, die graag mooie dingen maken en een kick krijgen van geboekte resultaten, hoe vluchtig die kick soms ook is. "Het laatste halfuurtje even op het podium staan en over dat publiek heen kijken. Daar doe je het uiteindelijk allemaal voor", zo werd het rondetafelgesprek afgesloten. De mensen aan tafel konden het alleen maar beamen en ik denk dat hetzelfde geldt voor de mensen die het verhaal straks lezen. Ook die zullen namelijk dat zelfde steekje los hebben zitten. En wat mij betreft mag dat vooral zo los blijven zitten.

Veel leesplezier,

Teun van Thiel
 Hoofdredacteur AV & Entertainment Magazine
 teun@av-entertainment.nl

22

58

76

FILM&TV

FILM & TV NIEUWS	7
COLUMN FERRY VAN BEEK	11
ISE: RECORD-EDITIE	12
CONTENT EVERYWHERE	16
NEW MEDIA CENTRE TU DELFT: HOEZO POSTPRODUCTIE?	22

BROADCAST & AUDIO TECHNIEK

BROADCAST & AUDIO TECHNIEK NIEUWS	29
YAMAHA NUAGE IN MERAYAH STUDIO	30
ROLAND M-5000 OHRCA WORKSHOP BIJ AEM	32

THEATER & PODIA

THEATER & PODIA NIEUWS	37
BILLY ELLIOT: ULTIEME VERSIE	38
NMM: PROJECT VAN DE GROTE AANTALLEN	44
PROLIGHT + SOUND 2015	50
ADAMSON IN POPEMPEL: 'GELUID DAT PAST BIJ PARADISO'	52

SHOW & EVENTS

SHOW & EVENTS NIEUWS	57
FORUM: 'ALLEMAAL HETZELFDE STEEKJE LOS'	58
FABER AV: 'NU OOK AMERIKAANSE MARKT VEROVEREN'	66
CROSS MEDIA CAFÉ: LIVE EVENTS VERRIJKEN	70
INDRUKWEKKEND: CLOUSEAU CENTRAAL	76

expanding video wall experiences

Connect-it wand: modulaire video wall-oplossingen voor professionele displays

Video walls worden steeds vaker gebruikt in openbare ruimtes, bedrijfsleven en retail. Met het flexibele Connect-it systeem kan vrijwel iedere gewenste video wall-oplossing worden gecreëerd. Dankzij de volledig instelbare 3D strips kunnen professionele displays strak naast en boven elkaar worden bevestigd. Een modulaire video wall-oplossing bestaat uit slechts twee verschillende componenten waardoor installatie snel en eenvoudig is.

Bepaal jouw ideale Vogel's bevestigingsoplossing in slechts enkele stappen: www.pro-avmountadvisor.com

Multimedia SNG voor Videolink

Videolink heeft een nieuwe SNG in gebruik genomen. Net als zijn voorgangers is ook deze satellietwagen volledig in eigen huis gebouwd. De wagen heeft de naam 'Multimedia SNG' meegekregen omdat er behalve een conventionele Ku-Band satellietverbinding ook een High Speed internetverbinding via de wagen gerealiseerd kan worden. De gebruiker kan live op internet streamen zonder afhankelijk te zijn van lokale infrastructuur. Dus live op YouTube vanaf bijvoorbeeld een afgelegen weiland is geen probleem meer met deze wagen. "We moeten inspelen op de vraag vanuit de markt, en dat betekent meer veelzijdigheid, letterlijk onder één dak", aldus Peter Dokman, directeur van Videolink. "We zijn erin geslaagd om de wagen tot het dak vol te stoppen met de nieuwste IP technieken. Onder andere een Ka-band internetverbinding, maar ook een professioneel HighSpeed 4G modem is aan boord om razendsnel internet aan de klant te kunnen bieden." Met deze wagen heeft Videolink een brug geslagen tussen de conventionele satellietssystemen en IP techniek. De wagen heeft daarom ook twee schotelantennes op het dak staan. Mocht bij een groot publieksevenement het lokale 3G/4G netwerk overbelast zijn, zorgt de Ka-Band satelliet-schotel voor een gegarandeerde betrouwbare internetverbinding. "Omdat we veel voor nieuwsprogramma's werken, hebben we ook nog een volledige Avid editset in de wagen gebouwd om ter plaatse montages te kunnen maken en live stand-up faciliteiten te kunnen bieden. Dat kan dan via satelliet of IP." De wagen is verder nog voorzien van een generator met UPS, een stevige videomatrix en biedt een ruime werkplek voor een verslaggever, technicus en producer. Deze wagen dient tevens als 'demo wagen' voor de C-Com Ka-band satelliet-schotel. Het Canadese merk C-Com is wereldwijd een van de grootste leveranciers van Ka-Band systemen. Videolink is importeur van dit merk en kan deze antenne leveren en installeren. Meer informatie vind je op www.videolink.nl

Omroepen in problemen door Wet Werk en Zekerheid

De Wet Werk en Zekerheid die vanaf dit jaar gefaseerd wordt ingevoerd zorgt voor problemen in de AV- en mediabranche. Dat komt mede door de nieuwe ketenregeling en de transitievergoeding. Beide maatregelen gaan in per 1 juli 2015.

Televisie en radio zijn, net als de horeca en landbouw, ingesteld op seizoenswerk. Omroepen werken volop met flexkrachten die elk jaar maximaal negen maanden in dienst worden genomen. Tijdens de zomerstop zitten ze vaak drie maanden thuis. Dankzij deze pauze kunnen omroepen en medewerkers jarenlang samenwerken op basis van tijdelijk contracten.

De nieuwe ketenregeling brengt hier verandering in. Voortaan moet de pauze tussen twee tijdelijke dienstverbanden zes maanden bedragen. Voor omroepen is dit problematisch. Want ze moeten óf vaste contracten aanbieden, óf elk jaar op zoek gaan naar nieuwe medewerkers. Vaste contracten zijn vanwege de bezuinigingen bij omroepen een utopie. Bovendien gaat staatssecretaris Dekker de Mediawet aanpassen, waardoor omroepen de garantie op de helft van hun budget kwijtraken. Hoe dan ook: de nieuwe ketenregeling

brengt werkgevers in de mediabranche in een lastig parket. Dan is er nog de transitievergoeding. Werknemers die twee jaar of langer voor een werkgever hebben gewerkt krijgen een vergoeding van hun werkgever bij ontslag. Dit geldt ook voor werknemers met een tijdelijk contract dat niet verlengd wordt. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de periode dat de medewerker heeft gewerkt. Zoals gezegd werken veel medewerkers jarenlang voor omroepen via tijdelijke contracten. Deze werkgevers zijn zeer hoge transitievergoedingen verschuldigd zodra de tijdelijke contracten niet worden verlengd in de zomerstop. Omroepen staan dankzij de Wet Werk en Zekerheid voor een grote uitdaging. Al zijn ze het wel gewend dat Den Haag het hen moeilijk maakt! Werknemers inzetten via payroll van Tentoo is voor veel omroepen een oplossing voor werkgeversproblemen. Niet voor niets maken zo goed als alle landelijke en regionale omroepen gebruik van de payrolldiensten van Tentoo. Bekijk de voordelen van payroll op www.tentoo.nl/payroll.

PRonorm
urban experiences

Lijn Helmond-Venlo 1 Regenbeemd 42 Hal V
5705 BW Helmond 4825 AT Breda
0492 542 111 076 560 0211
info@pronorm.org info@rsirental.nl

www.pronorm.org

Pronorm B.V. is onderdeel van Mansveld Expotech Groep.

TOT **95%**
BESPAREN OP
JE KOSTEN VOOR
MUZIEK

**Tell me
YOUR PLANS**

Bereken met één muisklik hoeveel je kunt besparen door één van onze Download Plans af te sluiten. Bereken je voordeel op www.allmusic.nl/actie

allmusic.nl
library music direct online beschikbaar

Quinty's Crew
Your project is our job

0626264585
24/7
Bereikbaar

Videotechnici
Lichttechnici
Crewchiefs

www.quintycrew.nl

Quinty's Crew B.V.
Condorweg 10, Unit 8&9
7332 AC APELDOORN
055-5341100
info@quintycrew.nl

**Avocent
Matrix KVM
extender kit**

€840
ex. BTW

**Meeste extensie,
uitgeklede prijs**

Bekijk de aanbieding op
www.lanclan.nl/extender-kit

lanclan

BrightEyeTM
Your NXT product?

The NXT 410-H
Clean Compact Router

4x1 HDMI-hdcp / 3x2 SDI
Clean Switching HDMI/SDI
Dissolves & Cuts & PiPEfx
Up/Down/Cross Converter

www.telequip.nl 0653 212 864

telequip

fence4events.nl
your crowd controlled!

Fence 4 Events - Hoge Kamp 29
3853 GL Ermelo
+31 (0) 341-265434
www.fence4events.nl

Fence4events is een bruisend bedrijf op het gebied van veiligheidsvoorzieningen op evenementen. Van kassa-units tot dranghekken, bouwhekken met of zonder zeil, fietsenrekken, stagebarriers en politiebarrriers, alles ademt de betrokkenheid van ons bedrijf.

Your Crowd Controlled!

Cueco...
The Cue Company

Autocue
Bij concerten, evenementen, video, tv en presentaties. Ondersteuning van vele bekende artiesten.

Verhuur en verkoop van autocue apparatuur

Vraag vrijblijvend naar info of kijk op onze website

Contact...

Einsteinstraat 67
3316 GG Dordrecht
T: +31 10 29 29 545
F: +31 10 29 29 658
@: info@cueco.nl
www.cueco.nl

www.eekelverhuur.nl

LAYHER PODIUM CONSTRUCTIES
PROLYTE ROOF SYSTEMS

GIOVANNI EEKELS VERHUUR BV

Gruttostraat 9, 5212VM
's-Hertogenbosch
Tel: 073 6136867
Fax: 073 6136644
Mobiel: 06-54311136
info@eekelsverhuur.nl

**Avocent
Matrix KVM
extender kit**

€840
ex. BTW

**Meeste extensie,
uitgeklede prijs**

Bekijk de aanbieding op
www.lanclan.nl/extender-kit

lanclan

**GAX
STAGING
PODIUM
VERHUUR**
EN ANDERE CONSTRUCTIES

WWW.GAXSTAGING.NL

0650264929
info@gaxstaging.nl

EDWARD AIR

WORLD WIDE LOGISTICS

SPECIALISTS FOR THE
ENTERTAINMENT INDUSTRY

Partner of

EDWARD AIR CARGO B.V.
FREIGHTWAY BUILDING ROOM 408
FLAMINGOWEG 22 -1118 EE SCHIPHOL-ZUID
TEL. +31 20 6485016 - FAX +31 20 6480979
E-MAIL : INFO@EDWARDAIR.NL
WWW.EDWARDAIR.NL

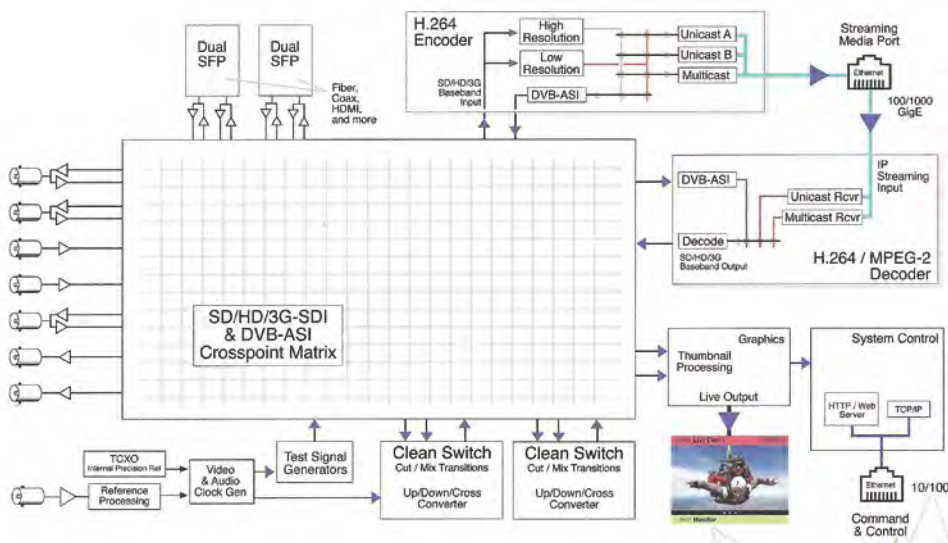
Mx
mansveld expotech

Amsterdam | Eindhoven | Maastricht

www.mansveldexpotech.nl

WEBSHOP

licht
beeld
geluid
energie
rigging

Ensemble Designs BrightEye nieuws van Telequip

PIP Efx Dual Picture in Picture, Dual Up/Cross/Downconverter en HDMI met HDCP Routing zijn de nieuw toegevoegde functies van de BrightEye NXT Compact Clean Video / HDMI en Streaming Routers van Ensemble Designs die tijdens de ISE in Amsterdam getoond zijn. De getoonde modellen NXT 450 SD/HD/3G-SDI & DVB-ASI Crosspoint Matrix Streaming Router, NXT 430-X SD/HD/3G-SDI Clean & Quiet Matrix Router en NXT 410-H SD/HD Clean HDMI Router with HDCP zijn allen voorzien van deze nieuwe Picture in Picture en UP/Down Cross Converter opties. De NXT 450, die voorzien is van een ingebouwde MPEG Encoder / Decoder, waarbij Encoderen en Decoderen tegelijkertijd mogelijk is en waarmee tevens Fade en Cut beeldovergangen gemaakt kunnen worden, trok veel belangstelling vanwege de toepassingen in het onderwijs en bij onder andere colleges, conferenties, presentatie en live evenementen en nieuwsreportages. De NXT 430-X is een complete video-router die voorzien is van twee vaste ingangen en uitgangen en zeven routerpoorten die als ingang of uitgang gebruikt kunnen worden. Daarnaast heeft de router nog ruimte voor twee SFP ingang/uitgang modules naar o.a. HDMI, Optisch of BNC. De NXT 410-H is een mix versie en biedt twee vaste Video SD/HD/3G ingangen en uitgangen, één ingang/uitgang extra en vier HDMI ingangen naar één HDMI uitgang geschikt voor van HDCP voorziene bronnen. Ook zijn er twee extra SFP poorten.

Pro-AV | Mount Advisor
The ultimate configuration tool!

Vogel's introduceert Pro-AV Mount Advisor

Vogel's Professional biedt vele bevestigingsmogelijkheden voor displays, projectoren en tablets voor montage aan de wand, plafond of op de vloer. Zelfs zóveel oplossingen dat het niet altijd even makkelijk is om de ideale oplossing te vinden. Om die reden heeft Vogel's Professional een speciale tool ontwikkeld: de Pro-AV Mount Advisor. Met deze tool bepaal je in slechts enkele stappen wat jouw ideale bevestigingsoplossing is. Handig en snel! Op www.pro-avmountadvisor.com is de nieuwe tool uit te proberen!

Omroep Zeeland neemt TriCaster 8000 in gebruik

Lines Broadcast, distributeur van NewTek in de Benelux, heeft een NewTek TriCaster 8000 Eindregiesysteem, inclusief een LiveExpert CG Multilayer character generator, geleverd aan Omroep Zeeland. De TriCaster 8000 is het meest uitgebreide multicamera eindregiesysteem van NewTek, een 8M/E productieswitcher te gebruiken met o.a. 3D Holographic virtual reality set waarmee flinke kostenbesparingen kunnen worden gerealiseerd in vergelijking met traditionele decorbouw. Uitgebreide mogelijkheden als de social hub functie voor media publishing, robotic camera control, automatisering functies als Macro recording, router aansturing en koppeling aan een MOS Newsroom omgeving maken de NewTek TriCaster het ultieme hart van een live regie omgeving. De TriCaster 8000 zal bij Omroep Zeeland worden gebruikt voor het maken van de dagelijkse journaals in combinatie met het gebruik van virtuele 3D decors.

AV&Entertainment[®]

MAGAZINE

Check de AV-Entertainment E-Paper app voor je tablet en smartphone op www.av-entertainment.nl

COLUMN

Ferry van Beek All Music Publishing

Nieuwe zenderset SVPBM bij Delta Star

In nauwe samenwerking met het Spaanse merk SVPBM lanceert Delta Star een nieuwe camerazenderset. Beter en completer dan de rest, met ongekende beeldkwaliteit en zeer lage delay. De set draait op de bekende NEL encoder/decoder, een Chipset van NTT Electronics.

SVPBM ZENDER HDT-02

De robuuste HD/SD zender heeft een ongekend hoog zendbereik van 1.0 t/m 6.4GHz en heeft zowel SDI als een HDMI ingangen. Dankzij de MPEG4 encoder in combinatie met DVB-T, DVB-T2 maar ook DVB-S en S2 modulatie, is deze zender uniek en kan hij tevens als SNG encoder ingezet worden. De zender is niet veel groter dan de accu en kan met bijvoorbeeld een V-mount bracket zo tussen de camera en de accu geklikt worden.

SVPBM RECEIVER/ DECODER HDR-106

De bijbehorende zesvoudige receiver/decoder is opvallend klein, maar heeft alles in zich, zelfs een kleine videomonitor voor snelle afkijk. 1HE hoog en net 25 centimere diep, werkt op lichtnet en laagspanning 11-36V. Heeft behalve 6 COFDM ingangen (camerazender) ook een viervoudige DVB-S(2) (satelliet) tuner. Ruime keuze in uitgangen; 2 x SDI, 1 x HDMI. Audio zowel digitaal als analoog. Naast een IP uitgang heeft hij ook een IP ingang. Het ontvangen signaal kan eenvoudig gestreamd worden.

Tot zover de highlights, in de volgende editie van AV & Entertainment Magazine een uitgebreid artikel over deze alleskunner. Voor meer informatie: www.delta-star.nl

Whitelisting

De afgelopen weken heb ik weer een aantal klanten aan de lijn gehad over de auteursrechtenclaims die ze van Youtube ontvangen over het gebruik van muziek in hun video's. Ze vinden het raar dat ze die meldingen krijgen, terwijl ze netjes voor de muziek hebben betaald. Niet alleen is de melding van Youtube nogal onbehouwen, de tekst insinueert dat je een overtreder bent, ook worden er banners of advertenties bij de video's vertoond.

Welkom in het tijdperk van 'You're guilty until proven innocent'. Youtube heeft onder druk van grote rechthebbenden het 'Youtube content identification system' opgezet. Hiermee kan gecontroleerd worden welke muziek er onder een video gebruikt wordt. Standaard gaat men er vanuit dat uploaders van video's de muziek niet hebben gelicenseerd voor het gebruik. Vandaar dat de uploader ook een melding krijgt van inbreuk op auteursrecht en dat er, als compensatie voor gedeelde inkomsten van de rechthebbenden, advertenties vertoond worden.

Als uploader heb je de mogelijkheid om tegen deze beslissing in beroep te gaan. De praktijk leert echter dat dit onbegonnen werk is. Je kunt alleen via vaste kanalen communiceren en er wordt vaak niet inhoudelijk op je argumenten ingegaan - als je al antwoord krijgt. Kortom, frustratie alom bij uploaders die netjes voor het gebruik van de muziek hebben betaald en maar niet afkomen van de meldingen en de advertenties.

Wat veel mensen nog steeds niet weten is dat er een effectieve manier is om deze meldingen en advertenties te verwijderen. Het is namelijk mogelijk om je video te laten whitelisten. Hiermee ben je in één keer van alle ellende af. Op het moment dat je video op de Youtube whitelist staat ben je 'proven innocent'.

Maar hoe kom je dan op die whitelist? Dat is heel eenvoudig. Bij All Music Publishing hebben we een online tool gemaakt waarmee je je video kunt whitelisten. Inloggen op onze site, naar licentie instellingen gaan en vervolgens kiezen voor het whitelisten van een Youtube video. Daar vul je de url van de betreffende video in en binnen 24-48 uur ben je van alle meldingen en banners af! Ons systeem weet namelijk automatisch dat je de gebruikte muziek netjes hebt gelicenseerd en betaald. Want, laat dat wel duidelijk zijn, het werkt alleen bij muziek die je via allmusic.nl hebt gedownload en betaald.

Heb je dus campagnes lopen via Youtube, waar nog steeds banners vertoond worden en waar je gek wordt van de inbreuk op auteursrechtmeldingen, dan kun je daar iets aan doen. En als het niet helemaal duidelijk is dan horen we dat graag. Ook wij raken af en toe flink geïrriteerd van het 'you're guilty until proven innocent' verhaal. ■

INTEGRATED SYSTEMS EUROPE

RECORD-EDITIE

Het begint eentonig te worden, want we kunnen élk jaar wel schrijven dat op Integrated Systems Europe (ISE) weer records gebroken zijn. Van de andere kant: het is nu eenmaal niet anders. Het maakt bovendien dat Nederland naast de IBC met ISE nóg een beurs van wereldformaat in huis heeft. De kleine 60.000 bezoekers van de jongste editie onderstrepen het nog maar eens.

Integrated Systems Europa is door de jaren heen uitgegroeid tot Europa's grootste beurs op het gebied van AV en systeemintegratie. De beurs is zelfs zó uit haar RAI-jasje gegroeid dat de editie van 2015 – die in februari plaatsvond – de laatste driedaagse editie is. Voor 2016 zijn de hallen van de RAI namelijk vier dagen lang het podium van ISE. Ongetwijfeld gaan dan wederom records gebroken worden. Deze jaargang was er in ieder geval weer bijzonder veel te zien in de RAI, daar zullen alle 59.350 bezoekers het over eens zijn geweest. Enige nadeel van de beurs is dat je het tegenwoordig wel kunt vergeten om in één dag alles te zien wat je wilt zien. Hieronder onze selectie van partijen die zich op de beursvloer presenteerden.

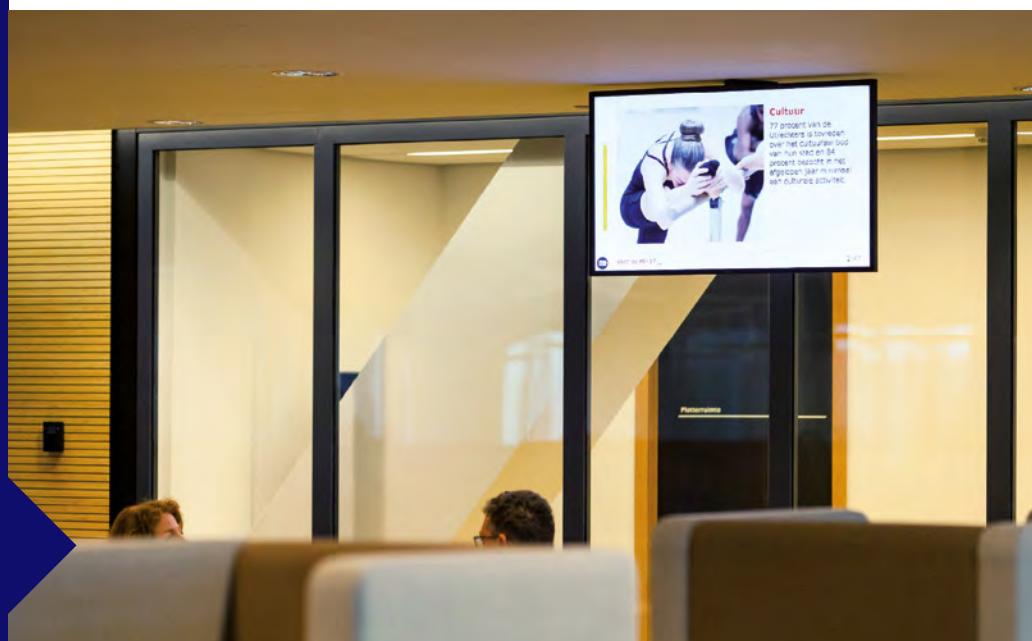
CASIO

Speerpunt van Casio op de ISE was de introductie van de projector XJ-V1: een nieuwe laser-ledprojector, die door de ontwikkeling van een compleet nieuwe lichtbron en projectie lens een unieke prijs-kwaliteitsverhouding kent. Hierdoor is voor het eerst een duurzame laser-ledprojector toegankelijk geprijsd voor een groter publiek. De XJ-V1-projector is de eerste in een hele serie scherp geprijsde laser-ledprojectoren. Het maakt de projector interessant voor scholen en zakelijke gebruikers met een kleiner budget. De projector is makkelijk in gebruik en biedt door de laser-ledlichtbron ook duurzame voordelen. Met zijn energiegebruik van slechts 145 watt in ecomodus produceert

UTRECHT VERHOOGT KLANTEN- TEVREDENHEID MET DIGITALE SIGNAGE

In het ISE Solutions Theatre werd o.a. een digital signage project bij de Gemeente Utrecht besproken. BrightSign, Hulskamp Audio Visual en VHS hebben in het nieuwe Stadskantoor van die gemeente een flink project opgeleverd. Het nieuwe Stadskantoor herbergt dertien afdelingen die over de hele stad verspreid lagen en biedt nu onderdak aan drieduizend personeelsleden. Hulskamp installeerde 34 grote LCD-schermen in het gebouw, aangestuurd door een netwerk van BrightSign XD1030 digitale mediaspelers die geleverd werden door VHS, distributeur van BrightSign in Amsterdam. Het volledige project werd in slechts vier maanden afgerond. Maaike Wilmink, facilitair projectleider bij de gemeente Utrecht: "Dankzij het systeem vond iedereen snel z'n draai in het nieuwe gebouw. Ook kunnen we het personeel informatie geven over verschillende onderwerpen, variërend van antwoorden op veel gestelde vragen tot wat er op het menu staat in de kantine."

De installatie richt zich zowel op het personeel als op bezoekers. Personeelsleden krijgen informatie via 23 BrightSign XD1030-mediaspelers met grote 46-inch schermen, die op elke etage op belangrijke punten zijn aangebracht. In de recepties van de afdelingen zijn zes verdere XD1030-spelers met 70-inch schermen geïnstalleerd, die bezoekers informatie geven over de locatie van de verschillende diensten. Het publieke atrium is voorzien van twee 80-inch schermen die verbonden zijn aan XD1030-spelers en specifiek bestemd zijn voor publieke informatie en het promoten van evenementen in de stad. De publieksruimte is voorzien van drie schermen van 32 inch, die bestuurd worden door BrightSign HD1020-spelers en bestemd zijn voor toeristeninformatie voor bezoekers, zoals verkeersadvies en treindienstregelingen. Naast de digitale inhoud die door de gemeente wordt voorzien, integreert het systeem tevens RSS feeds met informatie als landelijk en internationaal nieuws en weerberichten. Hulskamp implementeerde contentmanagement met gebruik van de gratis software BrightAuthor, die bij de spelers wordt geleverd. Deze software biedt intuïtieve functies, waarmee de medewerkers op het Stadskantoor hun signage van BrightSign optimaal kunnen gebruiken. Hulskamp gebruikte tevens de BrightSign Network-cloudservice en BrightSign Network Enterprise Edition, waarmee alle functionaliteit wordt geleverd die nodig is voor het beheer van een netwerk van mediaspelers en content in een privé-netwerk en beschermd door een firewall. VHS verleende Hulskamp ondersteuning bij de installatie van het systeem en de configuratie van het BrightSign-netwerk.

de projector een helderheid van maar liefst 2.700 lumen. De lichtbron heeft een verwachte levensduur van 20.000 uur. Een projectie met volledige helderheid start al binnen vijf seconden, het afsluiten of herstarten daarvan gebeurt met één simpele druk op de aan/uit-knop. Casio werkt aan een verandering van de projectorenstandaard, omdat de XJ-V1 voor wat betreft de initiële kosten dichterbij de conventionele projectoren met kwikhoudende lampen komt. Het bedrijf hanteert daarbij de slogan: "Time to Go Lamp free for Everyone". Door het gebruik te promoten van laser-ledprojectoren die geen kwikhoudende lampen bevatten, draagt Casio ook bij aan een schoner milieu.

PANASONIC

Panasonic presenteerde in Amsterdam verschillende innovaties, waaronder 4K-laserprojectie en de verbeterde versie van de toonaangevende hogehelderheidsprojector DZ21K. De nieuwe DLP PT-DZ21K Evo-serie met drie chips en vier lampen is een grote upgrade van de belangrijkste projector van Panasonic voor grote locaties. Hij werd ontwikkeld voor de openingsceremonie van de Olympische Spelen in Londen en is sindsdien op grote schaal gebruikt voor verhuur en evenementen. De nieuwe versie heeft een betere helderheid, resolutie en contrast en is uitgerust met een DIGITAL LINK-aansluiting via één kabel. Daarnaast heeft de nieuwe projector een langere lampvervangingsstijd en een lager stroomverbruik, en produceert

hij 50 procent minder geluid. Midden op de immense stand presenteerde Panasonic haar technologie voor hogehelderheidsprojectie door middel van een indrukwekkende 3D-mapping op een Tesla-superauto, in samenwerking met d3 Technologies en The Projection Studio. Met deze nieuwe technologieën hoopt Panasonic haar huidige Europees marktaandeel (44,8 procent) op de projectiemarkt boven 5000 lumen verder uit te breiden. Panasonic toonde ook een preview van de nieuwe 4K-projector, waarvan de ontwikkeling tijdens ISE 2014 werd aangekondigd. De PT-RQ13K is de lichtste en meest compacte projector in zijn soort ter wereld. Met behulp van Quad Pixel Drive-technologie wordt een uiterst gedetailleerde, filmachtige 4K-beeldkwaliteit geleverd.

SHARP

Sharp onthulde op ISE onder andere een 55 inch full HD LCD videowallmonitor (PN-V551), de eerste monitor van Sharp die voorzien is van 'Uniform Colour Calibration Technology' (UCCT). UCCT, een geavanceerde hardware kleurkalibratietechnologie, wordt normaal gesproken alleen toegepast bij gespecialiseerde high-end monitoren. De technologie zorgt ervoor dat de helderheid consistent blijft en dat witte pixels over de gehele monitor – van het midden tot aan de rand – en over de hele videowall hetzelfde worden weergegeven. Sharp breidt bovendien haar 4K-assortiment uit met de 70 inch PN-H701-monitor. Dit betrouwbare display

Spring
in onbekommerd
ondernemerschap

Ondernemen in de AV-sector?

Of je nu geluidstechnicus, cameraspecialist of programmamaker bent, jouw enthousiasme en energie bepalen je succes!

Niets houdt je tegen want...

Payrolling neemt je zorgen en risico's weg. Zo heb jij je handen vrij om te doen waar je goed in bent.

Ervaar ook het gemak!

Waag de sprong en ga nu naar tentoo.nl

TENTOO
Payroll Professionals

Verhuur van

Satelliet uplink

Draadloze camera systemen & Point to Point verbindingen

Nu te huur: PDW700 XD-Cam + HD Videozender

www.videolink.nl

Voor actuele prijzen kijk op de site of bel:
Tel 0345 520177

EUROGRIP

YOUR EYE FOR MOVEMENT

GOLLIES

STRADA CRANE 85ft
UFC Fight Night Stockholm – Tele 2 Arena

Vestiging Nederland te Nederhorst den Berg
eurogrip@eurogrip.com
0032 (0)15-216 751

EUROGRIP
... YOUR PARTNER IN GRIP

kan permanent aan blijven staan en beschikt over een levendige kleurenweergave dankzij de gepatenteerde UV²A 4K TFT-beeldtechnologie. Naast de twee nieuwe monitoren toonde Sharp op de beurs de onlangs gelanceerde PN-Y-displays die beschikken over een USB-mediaspeler die rechtstreeks beelden uit een playlist afspeelt.

PRESTOP

Op de stand van PresTop werd ingespeeld op het feit dat het gebruik van mobiele telefoon en tablet onderdeel is geworden van ons dagelijkse leven. Doordat het dataverkeer flink is toegenomen, en dit door de komst van 4G alleen maar zal stijgen, zullen ook de batterijen van deze devices sneller leeg raken. PresTop is een bedrijf dat al meer dan 24 jaar actief is op het gebied van interactieve producten zoals onder andere touchscreens en informatiezoulen. De combinatie van presenteren, informeren en opladen heeft PresTop gecombineerd in een geheel nieuwe productlijn die op ISE werd getoond: De EminentLine Charging Tables en Totems. Deze oplaadpunten zijn niet alleen uitgerust met beveiligde USB aansluiting, die per type device de correcte oplaadspanning geven, maar ook optioneel met lockers en keypad. In deze lockers kunnen gebruikers veilig hun telefoon of tablet opladen. De Charging Tables, die de vorm hebben van een sttafel, zijn daarnaast uitgerust met een 22" Multitouch scherm en Omnitapps software. Naast deze oplaadpunten werden ook informatiezoulen- en selfservice kiosken geïntroduceerd.

BENQ

BenQ presenteerde haar projectoren met verwisselbare lenzen voor het high-end segment. Dankzij de hoge lichtopbrengst en zeven optionele verwisselbare lenzen, zijn de projectoren geschikt voor flexibele toepassingen bij zakelijke presentaties en grote evenementen, zoals congressen en vergaderingen. Het topmodel onder de nieuwe professionele beamers is de PU9730, die overtuigt met maar liefst 7000 ANSI lumen en een hoge fysieke WUXGA-resolutie van 1920x1200 pixels in 16:10 formaat.

De nieuwe projector met een gecentreerde lens en verwisselbare kleurfilters is per direct verkrijgbaar voor een prijs van € 9.799,- (adviesprijs incl. btw). Naast de PU9730 biedt BenQ met de PW9620 (WXGA-resolutie van 1280x800) en de PX9710 (XGA-resolutie van 1024x768) twee projectoren voor het AV pro-segment. Deze kunnen op basis van specifieke behoeften geheel naar wens met de bijbehorende verwisselbare lenzen worden gecombineerd. Naast het vlaggenschip PU9730 brengt BenQ nog twee projectoren met verwisselbare lenzen voor het high-end segment op de markt: de PW9620 en PX9710 bieden dezelfde functies en optionele verwisselbare lenzen, maar ze verschillen alleen van het topmodel in resolutie en lichtopbrengst: de PW9620 biedt een WXGA-resolutie van 1280x800 pixels, 6700 ANSI lumen en kost € 6.199,- (adviesprijs incl. btw). De PX9710 biedt een XGA-resolutie van 1024x768 pixels en 7700 ANSI lumen voor dezelfde prijs.

VOGEL'S PROFESSIONAL

Op de Vogel's beursstand werd het videoconference-meubel PVF 4112 aan het grote publiek getoond, dat geschikt is voor een enkel display van 55 tot 70 inch of twee displays tot 65 inch. Het meubel is gemaakt van hoogwaardige materialen en modern vormgegeven. De afsluitbare opbergruimte in het meubel is heel praktisch ingedeeld. Dankzij de ingebouwde 19 inch racks kunnen twee bijgeleverde plankjes op elke hoogte worden vastgezet. Er is veel ruimte voor het opbergen van alle benodigde AV-apparatuur en ook voor een stekkerdoos is een compartiment gemaakt. Het strakke videoconference-meubel is in de kleuren wit en zilvergrijs verkrijgbaar. De opbergkast (PVW 4012) is ook los leverbaar. Ook werden op de stand van Vogel's een nieuwe serie luidsprekers voor videoconferencing en een superplat pop-out video wall systeem geïntroduceerd. Dit volledig instelbare video wall systeem is voorzien van een geveerd pop-out mechanisme wat installatie en onderhoud vergemakkelijkt. De afstand tussen de displays en de wand is slechts 50 mm. ■

NIEUWE STRATEGIEËN EN STRUCTUREN NODIG

CONTENT EVERYWHERE

Content overal bereikbaar in een hoge kwaliteit en op maat voor de eindgebruiker. Op de IBC, CES en ook de ISE altijd weer een 'nieuw' item, maar de eerste geluiden dateren al van 2002. Niettemin, 2015 biedt volop nieuwe kansen en troefkaarten en de broadcastindustrie zal in deze snel moeten evolueren. Anders lopen de kijkers gewoon weg naar on demand, web- en over the top-aanbieders. Ulco Schuurmans

Het landschap voor videocontent, zowel het creëren van originele content als de distributie daarvan, is de afgelopen twee jaar ingrijpend veranderd. Traditionele aanbieders worden geconfronteerd met een toenemende fragmentatie van het kijkerspubliek, naar andere mediaplatforms wegslibbende advertentie-Euro's, Over The Top (OTT)-services, content farms en user generated content en een wervelstroom aan mobile toepassingen. De nieuwe aanbieders negeren of dagen zelfs uit op het gebied van conventionele professionele tv- en filmproductie, windowing en tv-programmering.

NIEUW TIJDPERK

Het is nu een nieuw tijdperk van 'content everywhere' en dat vraagt om snel inspelen op deze ontwikkelingen. Een eerste grote aftrap voor het overal leren omgaan met AV-materiaal vond plaats op de IBC van 2014. De CES 2015 deed dat nog eens dunnetjes over. En de onlangs gehouden IBC 2015 stond voor een belangrijk deel in het teken van Content Everywhere. Ook voor de ISE 2015 waren Content Everywhere, Big Data in de Cloud en het 'Internet der dingen' belangrijke thema's.

Al deze conferenties en beurzen tonen een nieuwe snel evoluerende mediawereld. Een wereld waarin IP-connected smartphones, tablets en PC's en slimme huizen, gebouwen of auto's de wijze waarop media geproduceerd en geconsumeerd worden snel veranderen. De IBC-organisatie heeft om de inductie bewust te maken van deze ingrijpende veranderingen een nieuwe serie van wereldwijde events geïnitieerd waaruit duidelijk naar voren komt dat de toekomst van de content-industrie er in de nabije toekomst flink anders uit gaat zien dan voorheen het geval was.

HET ONTWIKKELPROCES

Na de eerste convergenciestappen, tv op je smartphone en tablet, IP- en pay-tv, Video on Demand, het second screen, AV in de cloud en 'rich media' volgt een nieuw tijdperk van contentevoluitie. Zelf content van hoge kwaliteit producerende payzenders zijn we inmiddels al gewend. AudioVideoBridging (AVB) en compleet nieuwe verdienmodellen met daaraan gekoppelde data analyse raken snel ingeburgerd. Big Data gaat in de Cloud. Dat is goed voor UHD 4K en krijkt de geboden beeldkwaliteit van het beeld met factor vier op. Digitale audio broadcast is volop in opkomst. Al meer dan 65% van de huishoudens heeft een smart-tv. Het Internet Of Things (IOT) staat in de stijgbeugels. Het smart home opent haar deuren voor hoogwaardige mediacontent en interactieve communicatie in het eigen draadloze of bekabelde netwerk. Hebben webgiganten zoals Google nu wel of niet de contentoorlog aan de broadcastindustrie verklaard? YouTube transformeerde van de funniest homemovies tot een serieuze aanbieder van hoogwaardige content. Het 'third screen' is ook al gesignaleerd. En de

slimme auto staat klaar voor car entertainment. Het einde van deze ontwikkelingen is nog lang niet in zicht. Content everywhere vraagt een open mind en flexibiliteit van de industrie. Dat vraagt op zijn beurt weer om nieuwe strategieën en structuren. Een interessant boek over deze materie is 'Content Everywhere: Strategy and Structure for Future-Ready Content' van Sara Wachter-Boettcher en Eva Lotta Lamm.

HETE THEMA'S

Wat zijn onder meer de hot items bij content everywhere op de door de IBC georganiseerde bijeenkomsten? Voorop staan de nieuwe spelers op de markt voor traditionele broadcast en content production industrie. Niet alleen de webcasters en hoogwaardige VOD-netwerken maar ook Foofle, Youtube en piraten. Ken jouw kijkersdoelgroep uit den treure. Weet welke invloed multiplatformdistributie en het aanbieden van diversiteit hebben. Dan de geldkwesties. Het engageren van de kijkers, monetization en het bieden op content en/of rechten. Meer betrokkenheid en interactie met het publiek. Bijvoorbeeld de innovaties in de newsroom die de kijkers terug halen van de websites. Het inzetten van het tweede en straks ook het derde screen. En bieden meer UHD-pixels ook echt betere pixels voor de kijker? Hetzelfde geldt voor de digital signage beter beeld en geluid vangt meer aandacht bij de passanten. En 'last but not least', hoe dit allemaal te managen. Steek gewoon eens jouw content-licht op tijdens een volgende IBC-bijeenkomst.

DE CLOUD BREEKT DE PRODUCTIEBARRIÈRE

Een groot probleem bij de huidige contentindustrie vormt de snel groeiende overstelpende hoeveelheid AV-data. Je kunt terecht spreken van Big Data. Dat betreft dan niet alleen de gigantische hoeveelheid digitale data, maar ook nog eens het bewerken, doorzoeken en op maat distribueren daarvan. Toch gaat content everywhere steeds meer Big Data inzetten om aan de eisen van klanten en kijkers te kunnen voldoen. Opslaan en distributie via de Cloud leek aanvankelijk niet te doen. Recente ontwikkelingen wijzen er echter op dat de techniek daar nu wel rijp voor is.

BIG DATA

Eerst wat gegevens over de Big Data in de contentindustrie: de tsunami aan videocontent omvat momenteel een productie van 62 Exabytes per jaar. Binnen tien jaar krijgen we te maken met een totaal van 2.300 tape-loze videoformaten. De tapeless capture heeft inmiddels geleid tot gemiddeld 100 uur aan shotratio's voor één uur aan programma. En bij grote datahoeveelheden in omloop raakt er geheid iets kwijt. Bij 40% van de producenten is wel eens content zoek. Veel tijd en moeite besteed aan de productie van goede content? Dat is jammer want wereldwijd wordt 80% slechts eenmaal gebruikt. De populaire en goed lopende series en programma's natuurlijk niet te na gesproken. De

AFRAME CLOUD STORAGE PLATFORM

Een goed voorbeeld van doelmatigheid, het creëren van een flexibel contentaanbod en kostenbesparing door het werken met Big Data in de Cloud is het storageplatform van Aframe. O.a. Fox, de BBC, Panasonic, Red Bull Media House en Veriliving maken hiervan al gebruik. Het motto is Better Video Everywhere. Het Aframe cloud-platform verzamelt (ingest), beheert (management) en slaat op (storage) professionele videocontent. In de praktijk functioneert Aframe als een flexibele centrale hub voor alle gangbare videocontent (SD, HD, UHD) volkomen interoperabel met bestaande systemen voor editing, postproduction en beheer. Dat maakt Aframe heel flexibel en geschikt voor content everywhere bij o.a. News & Sport Broadcast, media- en entertainmentbedrijven, VOD, digital signage en enterprise video.

Info: www.aframe.com.

hoeveelheid mankracht voor demanding access en collaboration is wereldwijd zo'n 9.000.000 gebruikers van productiemiddelen.

SLEUTELS

Cijfers zijn uiteraard flexibel en het is maar hoe je het meet. Vast als een huis staat wel dat het allemaal gewoon erg groot is (Huge Data). Kan je dat dan allemaal echt aan de Cloud overlaten? Platforms als Aframe garanderen van wel. Belangrijke sleutels tot het succes van Big Videodata in de cloud zijn een snelle ingest, eenvoudig overal kunnen bekijken, collaboratie, wel drie backups per contentfile, FACT certification, format onafhankelijk en native realtime kunnen werken, supersnelle verbindingen en een gigantische servercapaciteit. Om het transport van big data goed in de controlegreep te houden, zijn er steeds meer softwaretools, monitoring en levering nodig.

OP MAAT EN HOGE KWALITEIT

Een van de eerste problemen bij de convergence was het op maat afleveren van videomateriaal op verschillende platforms. Er is nu eenmaal een groot verschil in de display op een smartphone en een grote breedbeeld flatscreen. De provider dient terdege rekening te houden met waar (locatie) en waarop (toestel) de content straks allemaal vertoond gaat worden. Compatibiliteit met en flexibiliteit voor uiteenlopende besturingssystemen, custom weergavechips, software en schermgrootten is gewoon een must. Vanuit de cloud lokaal afgestemd en gebruikersversies op maat uitgeven zijn daarvoor een goede oplossing. Dat liefst nog via slimme switches en/of AVB-netwerken die zelf detecteren waar naartoe en in welke vorm de content moet. En dat was dan alleen nog maar de kwaliteit van beeld en geluid.

Daar komt de mate van interactiviteit tussen aanbieder met het draaiende programmapakket en de gebruiker nog bij. Hoe meer service, kunnen delen en aanvullende informatie des te beter.

VERWEND

De consument is verwend. Die verwacht gewoon de best haalbare kwaliteit bij AV op diens toestel. Deze kritische consument ziet al gauw bij de burens of vrienden hoe het allemaal beter kan. Geen oude meuk aan plat gedraaide tv-series en SD. Splinternieuwe spetterende series of films in UHD komen meer in de richting. En digitale kreuk- en ruisvrije audio hoort daar vanzelfsprekend bij. Zelfs het nieuws moet eraan geloven. Geen saaie nieuwslezers in pak voor alleen wat achtergrondscherms. Nee, het moet een modern gestileerde nieuws beleving met een snuffje augmented reality en kijkersinteractie met vlot geklede presentatoren worden. Uiteraard te kijken waar en op het tijdstip dat jij als kijker wilt.

Pay-tv-zenders zoals Netflix en HBO kwamen sterk de markt in met fonkelnieuwe hoogwaardige tv-series. Dat zijn prima publiekstrekkingen. Nieuw en origineel doet het veel beter dan pure replay! Maar ook andere partijen roeren zich in deze. YouTube voorziet tegenwoordig ook in content van hoge kwaliteit. Van user generated naar professional content en dat is toch wel een omslag. Desgewenst ook YouTube-clips in UHD en 3D. Apple, Amazon en Google laten eveneens hun oog vallen op de kijkersmarkt met een contentaanbod om van te smullen. Dan de kritische noot: hoeveel kanalen kijkt de gemiddelde consument nu eigenlijk? In de praktijk vaak niet meer dan zeventien tot achttien zenders. Zo'n honderd kanalen aan content

IS HET TIJD VOOR POPCORN?

Bij Popcorn Time kan je spreken van een soort Netflix voor piraten. Veel content waar een groot kijkerspubliek van wil genieten zonder te behoeven betalen? Gewoon een torrent download-structuur toegankelijk maken voor iedereen die tv-series en films waar dan ook wil kijken. Dat doet pay-tv en Hollywood uiteraard sidderen en beven. De formule lijkt gewoon gepikt van Netflix, maar is gratis. Een openingsscherm met grafische filmposters, er op klikken en je krijgt de bijbehorende korte achtergrondinfo, dan nog een klik en de film of serieaflevering begint te lopen. Deze ontwikkeling is een rechtstreeks gevolg van content zonder toestemming van de makers op breedband Internet zetten. Dat maakt de weg vrij voor onbezoldigde content everywhere, mits er maar een slimme browser & torrent streamer tussen zit. En daarvoor zijn genoeg gegadigden. In Nederland ligt relatief veel breedbandcapaciteit en de eenvoud van Popcorn Time doet samen met de volkszuinigheid de rest. Waarom betalen als het ook gratis kan? Afsluiten is lastig daar de content op buitenlandse servers staat. Het aanpakken van de downloaders zelf heeft in Nederland geen prioriteit. In Duitsland achterhaalt men wel IP-adressen en stuurt men de illegale kijkers en vordering.

everywhere zou wel eens hard kunnen terugslaan. Waarom voor honderd betalen als ik er minder dan twintig echt bekijk?

DANTE, AVB OF AES-67?

Onderling verbinden is grotendeels een kwestie van standaard en protocol. In de wereld van content everywhere komen dan Dante en AVB in het vizier. De Dante audio netwerkoplossing is al weer zo'n vijf jaar ingeburgerd. In feite is de markt voor live sound connectivity grotendeels in handen van de Dante standaard. De Dante switches koppelen ook keurig met AE-67 layer 3 audio waarmee het de poort naar andere gerelateerde broadcast audionetwerken zoals Livewire en Legacy configuraties (waaronder Cobra) open zet. Dat betekent geen belemmering meer voor audiocontent everywhere.

AVB is de kroonprins voor intelligente videonetwerken over Ethernet. Het heeft als belangrijkste troeven een lage latentie-

tijd, weinig onderhoud, alles over dezelfde kabel, transport van hoogwaardige video en audio, relatief eenvoudige doch slimme switches die de AV-pakketpost over Ethernet op het juiste moment, plaats en vorm van het netwerk plukken, gewoon standaard Cat 5 gebruiken en koppeling via AES-67 aan de switches van Dante en andere netwerken. De hoge mate van flexibiliteit en flink besparen op kosten zijn interessant voor het distribueren en plaatsen van videocontent everywhere. Axon is een belangrijke voortrekker van AVB.

SMART HOMES EN CARS

Er wordt steeds meer videocontent geconsumeerd in slimme huizen en auto's. Het kan allemaal al zo eenvoudig zijn als een Smart TV. De slimme televisie vormt de gateway naar grote VOD-netwerken en tv-programmering met een hoge mate van interactiviteit. Het slimme huis zelf gaat meer en meer over op videonetwerken door het gehele huis. Dat betekent content

EGRIPMENT SUPPORT SYSTEMS

TDT ENCODED SYSTEM

The Egripment Encoding Package can be utilized in combination with the following tested and certified Rendering Engines: VIZRT, Neuro TV, ORAD, Brainstorm and Ventuz. Additional vendors can be implemented easily

VIRTUAL REALITY

The Egripment Encoded System, a fully Encoded Package for Virtual Studio's or Augmented Reality is now available for several different Egripment Cranes including our TDT System and the 305/306 Remote heads, as well as optional encoders for use on track dollies. The Encoded Package for Egripment Cranes and Heads delivers high quality, precise and reliable crane operation in a much more affordable price range than other systems currently available for this market, while maintaining the same high standards that Egripment is known for throughout the world.

www.egripment.com

Smart metals

MOUNTING SOLUTIONS

002. 4600 Verhuur beugel 15 cm voor projector max. 150 kg

NEW

- Maximale lengte: 150 mm
- Maximale belasting: 150 kg
- Bracket/interface: Exclusief
- Type bracket/interface: Projector specifiek
- Kantelfunctie: +15° tot -15°
- Rotatie: 360°
- Overige informatie: Exclusief doughy trigger clamp

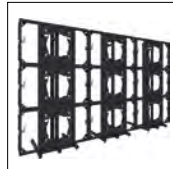
Light Serie deelbaar

Projector plateau

Smart Rental Frame

SmartMetals Mounting Solutions B.V. • Handelsweg 4 • 4231 EZ Meerkerk
T +31(0)183 35 29 42 • W www.smartmetals.nl • E info@smartmetals.nl

HOI

"Elke adverteerder zou deze advertentie moeten lezen."

Harry Dekker, Media Director Unilever Benelux

Een adverteerder die wil weten of hij het juiste bedrag betaalt voor z'n advertentie kijkt of een titel het HOI-keurmerk heeft. Dan zijn de oplagecijfers gecontroleerd en zijn de advertentietarieven daarop gebaseerd. PS Deze titel heeft het HOI-keurmerk.

HOI. De Harde Cijfers. www.hoi-online.nl

AVID EVERYWHERE

Al enige jaren ziet Avid content everywhere op maat van de gebruiker als een uitdaging. Deze AV Specialist heeft daar toe als de nodige tools, hardware, gestandaardiseerde workflows, roadmaps en platforms voor ontwikkeld. Avid stelt dat er een nieuwe media value chain dient te komen. Zij geeft hierbij o.a. de volgende adviezen. Zet in op media asset flow, smart creation, collaboration, personalized delivery en experience plus het bijbehorende management. Integreer het creation en monetization proces. Biedt de beste hoogwaardige inspirerende content aan de kijkers. Omarm naadloze Collaborative Workflows en bescherm en optimaliseer de media asset value.

everywhere in elke kamer, op zolder, in de keuken, schuur of garage en in de tuin. Desgewenst op basis van zelf aangelegde video- en audiocollecties. Daarbij gaat het niet alleen om entertainment. Telewerken, teleleren, telecare, communicatie, koken, beweging & fitness en klassiek websurfen op basis van AV-content zijn volledig geïntegreerd. Ook de gezondheidszorg betreedt de markt met het smart carehome waarin de zieke, gehandicapte of oudere langere tijd zelfstandig kan blijven wonen met een verbeterde kwaliteit van leven.

De smart of connected car blijft tijdens het rijden in contact met de netwerken daaromheen. Vroeger ging het alleen om navigatie, digitale audio en entertainment voor de kids achterin. Nu de auto steeds meer zelfstandig kan rijden komt vergaderen, film kijken, de toeristische omgeving verkennen en zicht op de weg of andere weggebruikers steeds meer in beeld. Een speciale eigen industrie voor car content everywhere is in wording.

VIDEO ALS ZAKELIJK DATAGOUD

Videocontent krijgt steeds meer zakelijke waarde, vooral als het overal op de gewenste tijd en in de juiste vorm aanwezig is. Video main stream business content wordt steeds belangrijker als Big Data-drager bij de overdracht van bedrijfsmatige gegevens en kennis. Hetzelfde geldt voor de bedrijfscommunicatie en videoconferencing. Unified Communication and Collaboration (de UC&C-industrie) neemt snel in omvang en marktwaarde toe. De toepassingen variëren van capture en creating, van UC tot live executive webcast op tv-niveau. De aandacht ligt hierbij sterk de soft-

ware based infrastructuur en diensten. Grotere organisaties scheppen momenteel enterprise videoplatforms en daarvoor is een eigen unieke en gespecialiseerde vorm van management en verspreiding vereist.

Loud based videoconferencing is als zakelijke communicatieoplossing flink in opkomst. De juiste koppeling aan de interne bedrijfsnetwerken is een must. Daar willen de gebruikers zelf niet het hoofd over breken. De installateur zorgt er maar voor dat het altijd allemaal meteen en goed werkt.

Een andere ontwikkeling op de werkvloer is die van Bringing Your Own Device (BYOD naar Create Your Own Device (CYOD) ter plekke. Vroeger moest je als content provider/distributeur alleen rekening houden met verschillende apparaten voor de weergave. Tegenwoordig is het steeds meer welke afspeling de kijker/gebruiker straks gaat neerzetten. Kortom, voor CYOD flexibele content everywhere.

Het content everywhere vormt een uitdaging voor broadcasters, pay-tv providers, producers en ook UC&C om hun strategieën en structuren voor video en audio-distributie grondig te herzien. Grijp de uitdagende kans en voorkom dat derden er straks met de content vandoor gaan! Let verder op de ontwikkelingen bij CYOD en IOT. ■

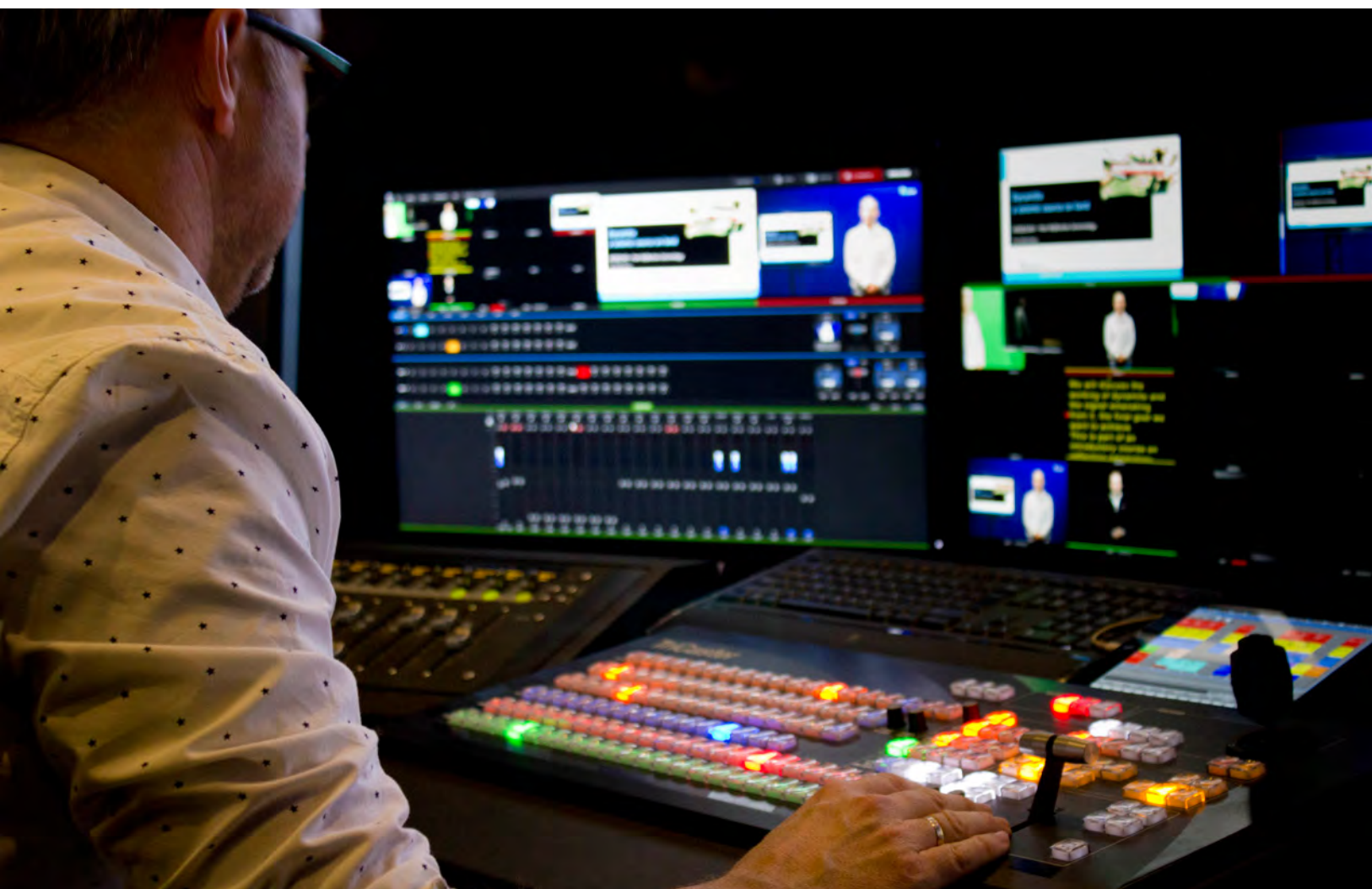
NEW MEDIA CENTRE TU DELFT

HOEZO POST-PRODUCTIE?

De AV afdeling van de Technische Universiteit Delft behoort tot één van de meest toonaangevende van de wereld. Als interne dienstverlener aan alle vakgroepen van de universiteit produceert en levert men videocontent aan, van en voor docenten en 17.000 studenten. Per dag kunnen er 22 colleges tegelijkertijd worden opgenomen en via de mediaserver worden aangeboden. Daarnaast kunnen de ongeveer duizend docenten eigen presentaties maken in de studio's van het New Media Centre. Arnout van der Hoek, MediaAssist

Behalve voor de eigen studenten worden ook content gemaakt voor postacademische studies, bedrijfsleven en voor het wereldwijde MOOC netwerk voor 'OpenCourseWare', 'Online Distance Education' en 'EdX'. Deze 'Massive Open Online Courses' zijn in wezen gratis aangeboden online lessen op universitair niveau. Er zijn cursussen van de TU Delft, die door wel 50.000 studenten over de hele wereld worden bekeken. Op EdX zijn grote universiteiten over de hele wereld aangesloten zoals Berkeley, Harvard en MIT. Een delegatie van het MIT

heeft onlangs Delft bezocht en onder meer uitgesproken ook wel zo'n AV-afdeling te willen hebben. Dat is uiteraard een héél groot compliment uit monde van één van de topuniversiteiten van de wereld. De afdeling bestaat uit 'slechts' negen volwaardige functies. Maar eenieder is multifunctioneel inzetbaar. Van secretaresse tot ontwerper kan iedereen de basisservices leveren. Daarnaast werkt de afdeling met een pool van student-assistenten. Deze laatste worden vooral ingezet op de elf mobiele sets (volwaardige mobiele studio's in een 19" rack die van collegezaal naar collegezaal rijden.

COLLEGERAMA

De AV-middelen in de verschillende ruimtes van de Technische Universiteit zijn geen taak van het New Media Centre, maar behoren tot de taak van 'Gebouwenbeheer'. Er zijn nog negen zalen waar een vaste opstelling van camera's staat om de colleges vast te leggen en te streamen. Voor de andere zalen rijden de student-assistenten de mobiele sets naar binnen, sluiten aan op het speciale netwerk en bedienen de camera's. De service wordt CollegeRama genoemd en is in feite een openbaar toegankelijke site. De docenten bepalen zelf wie hun opnames mogen zien. In de volksmond wordt het ook wel 'College gemist' genoemd. Over het algemeen betekent dit niet dat de colleges hierdoor leeglopen en de studenten op een eigen gekozen tijdstip gaan kijken. Het geeft de docenten de gelegenheid om de leerstof op meerdere manieren aan te bieden en anders op te bouwen. Zo kan het online gedeelte worden gebruikt om de volledige stof door te nemen en het daadwerkelijke college worden gebruikt om wat onderwerpen uit te diepen. Dit houdt het zowel voor de student als de docent boeiend. Veel van de opge-

nomen colleges in CollegeRama zijn vooral functioneel opgenomen. Meestal groot in beeld de weergave van de PowerPoint en met een kleine postzegel ernaast de weergave van de spreker.

VROEG BEGONNEN

De gebruikte streamingtechnologie is MediaSite van Sonic Foundry. Hiermee kan de opname worden gemaakt, het contentmanagement worden uitgevoerd en het vervolgens online uitgespeeld worden.

Het hoofd van de afdeling, Leon Huijbers, is hier al in 2004 mee begonnen, wat relatief vroeg is gezien de ontwikkeling op streaminggebied. De visie en beleid op dit gebied zijn interessant. Het is niet een technische, maar onderwijsgedreven ontwikkeling. De vakgroepen zagen hun studenten veranderen en zochten naar mogelijkheden om deze 'Homo Zappiens' beter te bereiken en educatieve stof aan te bieden. Uit onderzoek blijkt dat studenten CollegeRama nu breed gebruiken, dat de studieresultaten omhoog gaan en dat er geen sprake is van leegloop van de colleges. De waardering van de studenten voor CollegeRama is hoog

BROADCAST INDUSTRIE

1

De HD2/HD2 mini en HD4 gaan gemakkelijk mee met broadcast zendapparatuur.

Wi-Fi
verbinding

FusionHub

Vaste
lijn

Internet

3

Met FusionHub kan het datacenter SpeedFusion verbindingen accepteren. Vervolgens wordt video doorgestuurd naar de studio

Max HD4, HD2/HD2 mini

2

De Peplink router zendt video terug naar het studio datacenter via een onbreekbare SpeedFusion breedband verbinding.

DISTRIBUTOR PEPLINK

www.peplinkdistributor.nl

Nijmegen The Netherlands +31(0)24-3440162

redefine IT.

BroadcastNow

direct live HD multicam streaming
live naar internet
live naar stage
live naar social media

Get connected Stay Connected

www.broadcastnow.nl

035 6231268 info@broadcastnow.nl

we kunnen het natuurlijk ook opnemen en direct uitleveren aan het publiek op memorystick

en men gebruikt het vooral om het college als review nogmaals te bekijken en als voorbereiding op hun examens.

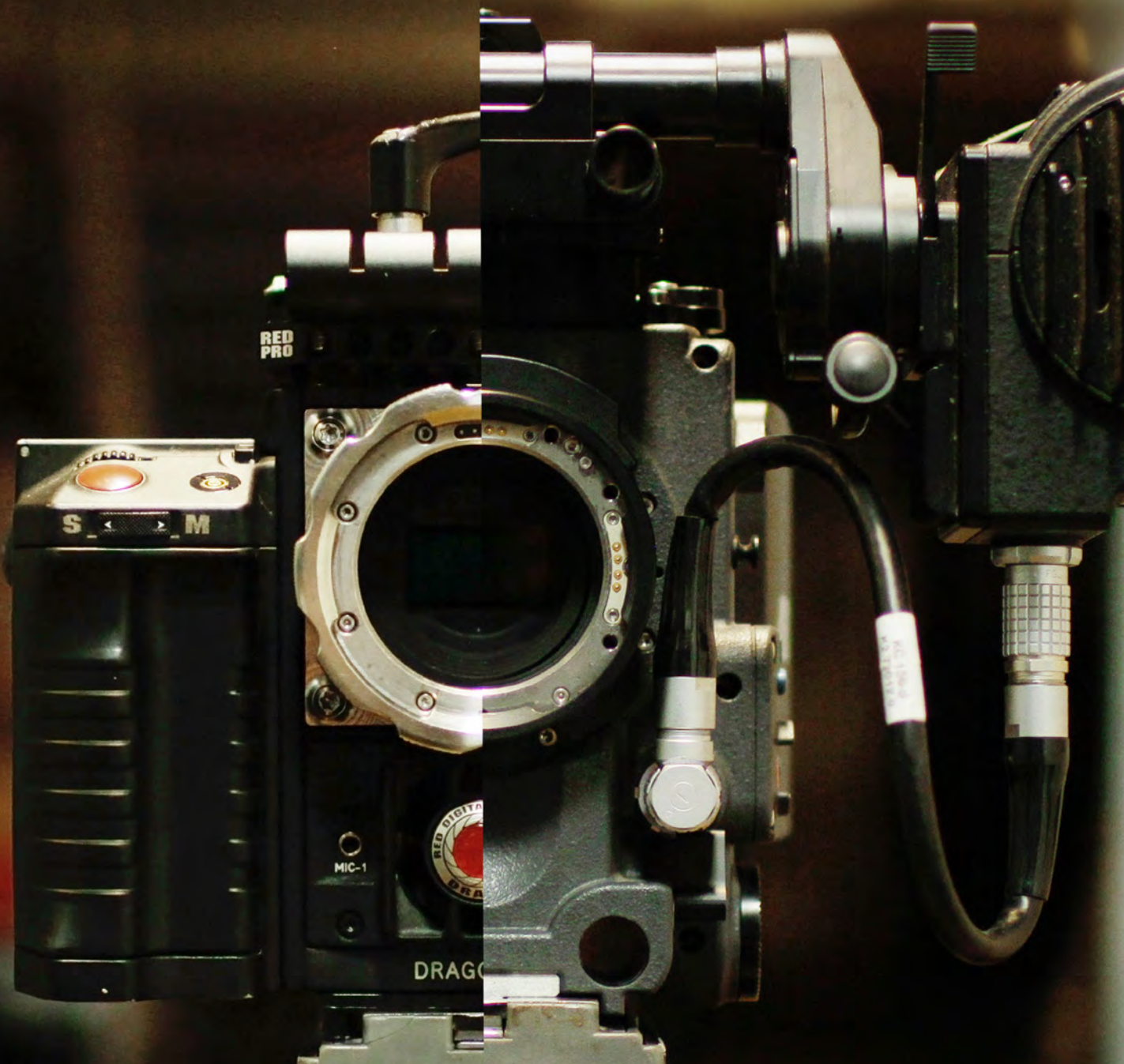
NAUWELIJKS MONTAGE

Naast het bijna standaard opnemen van colleges worden veel presentaties ook opgenomen in de studio's van het New Media Centre. Docenten komen naar de studio toe voor het opnemen en streamen van onderwerpen. Dat 'online learning' iets anders is dan voor de klas staan weet men en docenten zijn nu eenmaal geen tv-presentatoren. Door het echter simpel te houden en de technologie hierop aan te passen, kan men toch zeer effectieve producties leveren. De services van de afdeling heeft de dienstverlening ingedeeld in het volgende: 'we do it for you', 'we do it with you' en 'you do it yourself'. Er is een montage- en grafische faciliteit aanwezig om van 3D animatie tot aan drukwerk te leveren. Bij het overgrote merendeel van de opnames wordt echter geen nabewerking gedaan! Het niet doen van post-productie is in feite in de workflow heilig verklaard. Docenten zijn gewend om voor de klas te staan en een presentatie te geven. Leidraad in de meeste producties is hun powerpoint in combinatie met de presentatietekst. Hierdoor kunnen zij hun tijd beperken die nodig is voor deze producties. Tenslotte hebben docenten wel meer te doen. De

docenten en hun afdelingen leveren zelf de powerpoint en commentaartekst aan. In de commentaartekst geven ze aan welke PowerPoint dia er voor moet komen te staan en of ze zelf wel of niet in beeld zullen staan. De opname is in feite niet langer dan de real-time presentatie. Mocht er een blokje niet goed gaan, dan neemt men liever dat blokje los nog een keertje op dan hiervoor lange montagetijd te reserveren.

CHROMAKEY

Er is één flinke chromakey studio. Deze is gebouwd onder leiding van Jan Douma, de AV systems engineer van de TU Delft. Door Mutrox soundproof Solutions is een geluids-dichte en akoestisch prachtige studio neergezet. Het is een 'studio in een studio'. Vanuit de receptie van de afdeling kan men in de controleruimte kijken. Bewust heeft Jan Douma in het ontwerp rekening gehouden met het feit dat men niet van buitenaf recht in het gezicht van de presentator in de studio kan kijken, door een hoogverschil te creëren in de verschillende ramen. De hele studio is bekleed met akoestisch dempend materiaal en heeft een moderne rustige uitstraling. Naast deze studio is er ook nog een hele kleine studio die volledig automatisch werkt. Hier kan de docent in een uit de kluiten gewassen PhotoBooth zelf een presentatie opnemen. Volledig met powerpoint,

The Digital Cinema rental company

The Movie Lot is a young rental company specialized in renting digital cinema cameras. Located in Antwerp, Belgium.

info@themovielot.be
+324 85 82 68 58
www.themovielot.be

teleprompter en chromakey. Het hele bedieningsproces is teruggebracht naar een paar toetsen en een display. Er zijn al plannen in de maak om nog een derde, misschien zelfs portable, studio te maken. In de grote studio staan nieuwe JVC 850E's met teleprompter, er staat een groot Smartboard waarvan het beeld ook meegenomen kan worden in de opnames en de studio heeft een rondom limbo met chromakey groen. De belichting en installatie zijn helemaal aangesloten door ImProof.

EFFICIËNT

Hart van zowel de kleine als de grote studio zijn de Newtek Tricasters systemen. Hiermee kan worden geschakeld, multitrack worden opgenomen en worden uitgestreamd. Het laat een grote mate van automatisering toe. Vanuit de controleruimte wordt alles geregeld, met een iPad worden de settings van het licht aangestuurd. Een van de technici bedient de autocue, de ander schakelt aan de hand van de tekst de beelden en meestal is er nog een student-assistent voor de bediening van de powerpointslides. Hoewel er meestal geen post-productie wordt gedaan, moet er toch hier en daar een knipje worden

gezet. Dit lost men op in de live-set van de Tricaster. De opnames worden direct in de player gezet, van nieuw in- en uitpunt voorzien en vervolgens weer uitgespeeld. Dit werkt zeer efficiënt en scheelt veel handelingen en rendertijden. Uiteraard is er wel een lokale mediaserver, een editshare, voor onder meer montage aanwezig. Dus als het nodig mocht zijn, is er een hele professionele workflow aanwezig.

Tijdens mijn bezoek had een docent een opname over het gebruik van dynamiet. De opname stond er in een half uur op en kon worden gepubliceerd. E-learning op een schaal en niveau waar menig tv-producent nog een puntje aan kan zuigen. ■

Consultancy - Workflow begeleiding Training - Media Management

MediaAssist

support b.v.

info@mediaassist.nl www.mediaassist.nl 035 6239297

FULL END-TO-END WORKFLOW SOLUTIONS!

datavideo

Datavideo can bring you more than just components to complement your installation. Datavideo is now able to fully cater your needs, from a camera to a digital recorder, and everything in between!

Datavideo has solutions for almost any situation. Whether you run the AV course in a high school, whether you are responsible for broadcasting your church masses or if you host a talkshow on the internet, we have a workflow solution for all.

Datavideo is specialized in creating workflow solutions that are good on location, but also on the road. With portable studios and products that are perfectly capable of running on mobile power, there's nothing holding you back.

Make sure to check out www.datavideo.com for more information and workflow schematics!

PTC-150 3G HD-SDI PTZ CAMERA

SE-1200 6 CHANNEL REMOTE CONTROLLED SWITCHER

HRS-30 HD SSD RECORDER WITH MONITOR

Remko Blankestein nieuwe CFO 538Groep

Remko Blankestein (1972) is met ingang van 1 maart benoemd tot Chief Financial Officer (CFO) van de 538Groep, waaronder de radiozenders Radio 538 en SLAM!FM vallen. Hij volgt daarmee Remko van de Vlag op die na zeventien jaar het bedrijf verlaat voor een carrière als interim finance professional. Remko Blankestein was hiervoor werkzaam als International Controller bij Talpa, Global Music & Talent Agency, de muziekdivisie van Talpa. Daarvoor was hij onder meer Hoofd Finance & Control bij NOC*NSF, Finance Manager bij Heineken Music Hall en business analyst bij EMI Music Netherlands. Jacqueline Smit, CEO 538Groep: "Een van de uitdagingen in het radiolandschap is de transitie naar nieuwe verdienmodellen. Daarom zijn wij verheugd met de komst van een CFO die vanuit deze ervaring mee kan bouwen aan de nieuwe richting van de 538Groep."

Michael Blijleven van SLAM!FM naar Radio Veronica

Michael Blijleven is sinds 2 maart te horen bij Radio Veronica, waar hij van maandag tot en met donderdag tussen 20.00 en 00.00 uur de avondshow presenteert. Hiervoor was hij vijf jaar te horen bij SLAM!FM. In het nieuwe programma staan muziek en stand-up comedy centraal. Het wordt het podium voor live optredens en comedians op de Nederlandse radio. Erik de Zwart, Station Director Radio Veronica is verheugd: "Michael is een jong, veelbelovend talent, met de nodige vlieguren! Naast de bekende Veronica namen is het goed om ook nieuwe dj's een volwaardige plaats in onze programmering te geven." Ook Michael Blijleven is blij: "Ik heb er enorm veel zin in. Het is altijd een wens van mij geweest om een programma te maken waarbij muziek en comedy gecombineerd worden. Geweldig dat ik zo'n programma nu bij Radio Veronica kan maken", zei hij toen het nieuws bekend werd gemaakt.

Studio Sterren.nl klaargestoomd voor toekomst

Sterren.nl, onderdeel van AVROTROS, begon in januari aan een intensieve verbouwing van hun radiostudio. De complete studio wordt gemoderniseerd en dB mediagroep is daarbij verantwoordelijk voor de begeleiding in dat traject. "We hebben er zin in", aldus Paul Siteur, hoofd Sterren.nl bij aanvang van de zes weken durende verbouwing. "We gaan de studio niet alleen technisch vernieuwen, maar er komt ook een decor in én we stappen over op een nieuw uitzendsysteem. Tot alles klaar is zenden we uit vanuit een noodstudio. Het was een enorme puzzel om de technische zaken op een rijtje te krijgen. Maar het is gelukt en we kunnen nu aan de slag." Om het technisch op een rijtje te krijgen was juist de inzet van dB mediagroep een goede aanvulling. "dB mediagroep kent alle technische partijen", vertelt Frank Decker, proces- en projectmanager radio bij AVROTROS. "Dat is voor ons de reden geweest om de hulp van dB mediagroep in te schakelen. En natuurlijk ook vanwege een scherpe offerte en eerdere goede ervaringen. dB mediagroep weet hoe ze moeten werken met strakke deadlines." "Voor ons is het geweldig om deze studio technisch te vernieuwen. Het is een uitdaging om passende innovaties te gebruiken die ervoor zorgen dat de studio weer jarenlang mooi en werkbaar blijft", aldus Lex Strijker, projectmanager bij dB mediagroep. "Samen met M&I OmniPlayer en VidiGo zorgen we dat de fans van Sterren.nl nog meer kunnen genieten van hun favoriete radiostation. Ze krijgen een kijkje achter de schermen. En dat terwijl het niet meer mankracht kost voor Sterren.nl."

Evenementenvergunningen in 2014 erg populair

Er worden steeds meer evenementenvergunningen aangevraagd bij Agentschap Telecom. In 2014 is voor 175 radio-uitzendingen een tijdelijke vergunning verleend, waarvan 53 in de maand december. In heel 2013 zijn er totaal 131 vergunningen vergund. Met een evenementenvergunning mogen bijvoorbeeld buurtverenigingen voor enkele dagen radio-uitzendingen op de FM maken. Dit gebeurt met name in de kerstvakantie, of tijdens buurtfeesten in juni en september. Agentschap Telecom wijst dan tijdelijk een frequentie toe met een laag vermogen. Hiermee worden de reguliere uitzendingen van andere FM-omroepen zo min mogelijk gehinderd. De vergunning voorziet daarmee in de behoefte om evenementen met een live radio-uitzending op te luisteren. De evenementenvergunningen werden in 2014 vooral aangevraagd in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe. Door de grote vraag wordt het aantal beschikbare frequenties wel steeds kleiner. Wanneer er in 2015 in dezelfde periode meerdere aanvragen worden gedaan voor dezelfde regio, bestaat de kans dat niet alle aanvragen gehonoreerd kunnen worden. Deze worden op volgorde van binnenkomst behandeld. Als alternatief is het mogelijk om radio-uitzendingen te maken via internet.

YAMAHA NUAGE IN MERAYAH STUDIO

“WERKEN ALS EEN MUZIKANT”

Hoewel oorspronkelijk mikkend op de postproductie markt, wordt Yamaha's Nuage systeem steeds meer omarmd door opnamestudio's en componisten. Belangrijkste redenen daarvoor blijken de snelle en intuïtieve workflow en de krachtige features van het systeem. De Belgische producer Sammy Merayah is één van de personen die recent heeft geïnvesteerd in het systeem. Jan Prins

Sammy Merayah werkt als componist, producer, remixer en arrangeur en heeft in die hoedanigheid al grote samenwerkingen met en remixes van grote DJ's en andere artiesten op zijn naam staan. Enkele namen op die lange lijst zijn bijvoorbeeld Hooverphonic, Coolio, Chris Brown, Timbaland, Genuwine, Jason Derulo, Flo Rida, Akon, Missy Elliott, Dimitri Vegas & Like Mike en Wolfpack.

SNEL EN INTUÏTIEF

Al zo'n tien jaar geleden besloot Merayah te werken met spullen van Yamaha. Het begon voor hem met een 02R digitale mixer, die later een upgrade kreeg naar een DM2000. Onlangs deed hij in de vorm van het Yamaha Nuage Systeem een grote investering voor zijn 'state of the art' Merayah Studio in het Belgische Aalst, nabij Brussel. Merayah werkte al jarenlang met Steinberg's

"IK WIL NIET OVER DE ACHTERLIGGENDE TECHNIEK VAN ELKE KLEINE STAP HOEVEN NADENKEN"

Cubase DAW, maar was op zoek naar nieuwe hardware om Cubase zo eenvoudig mogelijk mee te bedienen. "Ik ben erg geïnteresseerd in de technologie – ik heb elk keyboard dat ik ooit gekocht heb nog altijd bewaard – maar uiteindelijk draait het allemaal om de muziek", vertelt hij. "Ik wilde een systeem vinden dat het mogelijk maakt om snel en intuïtief te kunnen werken. Ik wil niet over de achterliggende techniek van elke kleine stap hoeven nadenken in het hele recording- en productieproces."

HANDS ON

Direct toen Nuage werd geïntroduceerd werd de belangstelling bij Merayah aangewakkerd. Hij zag direct de potentie die het systeem heeft voor het werk in recordingstudio's. Na uitgebreide research en een testperiode waarin Merayah het systeem aan de tand kon voelen, was het voor hem een logische stap om te investeren in Nuage en te switchen van Cubase naar Nuendo 6.5. De aanschaf werd gedaan bij de Belgische Yamaha-dealer Amptec. Het systeem herbergt drie fader units, omdat Merayah er van houdt om onmiddellijk 'hands on' te kunnen werken in zijn mixen. Het grote aantal faders maakt het mogelijk om heel snel

aanpassingen door te voeren, op het moment dat de producer optimaal zijn moment van inspiratie zit.

HAYER TOT GORT

"Nuage biedt een perfecte integratie tussen hard- en software", vindt Merayah. "Het voelt als een analoge mixer en is heel intuïtief in gebruik. Ik kan heel veel dingen tegelijkertijd doen en voortdurend écht met de muziek bezig zijn, zonder te hoeven stoppen en na te denken over de techniek." De meeste audiobronnen waarvan Merayah gebruikmaakt, komen van zijn enorme voorraad aan keyboards, sound modules en samplers. Ondanks het grote aantal, kent hij ze allemaal van haver tot gort en daarom kan hij heel snel bepalen welk exacte geluid nodig is voor de betreffende mix. Een achtkanaals pre-amplifier zorgt ervoor dat al het geluid in het Nuage systeem terecht komt, inclusief andere bronnen – zoals gitaren en vocals – als dat nodig is.

INSTINCTIEF

"Ik ben niet langer een technicus die met de muis van een computer aan het werk is. Het werken met Nuage heeft het produceren en mixen weer een heel instinctief proces gemaakt. Het heeft absoluut mijn creativiteit verder doen toenemen. Het zorgt er simpelweg voor dat ik weer kan werken als een echte muzikant", aldus een tevreden Merayah. ■

Nuage Distributeurs. Nederland www.helios.nl, België www.amptec.be

ROLAND M-5000 OHRCA WORKSHOP BIJ AEM

MENGTAFEL MET MOGELIJKHEDEN

Audio Electronics Mattijsen organiseerde een goedbezochte workshop over de veelbelovende nieuwe Roland M-5000 OHRCA mengtafel. Aansluitend op de tweede beursdag van ISE 2015 ontmoetten ontwerpers en potentiële gebruikers elkaar tijdens een informele avond in het sfeervolle hoofdkwartier van AEM, een gerenoveerde boerderij in Duivendrecht. Tijdens de workshop demonstreerde ontwerper Nico Suárez de mogelijkheden van de nieuwe mengtafel en kregen geïnteresseerden de gelegenheid om vragen te stellen en feedback te geven. Ook werd de filosofie achter het ontwerp toegelicht. AV&Entertainment bezocht de workshop en sprak met organisator Roland Mattijsen. Leonor Jonker

Een mijlpaal voor Roland, noemt Peter Heath, hoofd van RSG (Roland Systems Group) Europe de M-5000 OHRCA. De afkorting staat voor 'Open High Resolution Configurable Architecture'. Flexibiliteit, uitbreidbaarheid en gebruiksvriendelijkheid zijn speerpunten van het ontwerp. De M-5000 console heeft 128 volledig vrij definieerbare DSP-kanalen in een 24-bit/96kHz resolutie, die toegepast kunnen worden als mixkanalen, aux-matrix, mix-minus, subgroepbussen of andere i/o behoefte al naar gelang de behoefte van de individuele gebruiker of de specifieke toepassing daarom vraagt. De ontwerpers hebben bovendien rekening gehouden met toekomstige gebruikerswensen door de console naast REAC-aansluitingen te voorzien van twee optie-slots die met uitbreidingskaarten voorzien in connectiviteit met Dante, MADI, Waves Soundgrid en toekomstige protocollen. Roland Mattijsen: "Je ziet nu een trend dat er behoefte is aan een algemene mengtafel die heel breed inzetbaar is. Theaters en verhuurbedrijven willen een standaard stuk gereedschap waarmee elke dag gewerkt kan worden. De M-5000 beantwoordt die vraag. Je kan er eenvoudige, dagelijkse dingen mee doen, maar ook een serieuzere musical. Roland heeft goed

geïnventariseerd wat er al op de markt is en daar een uitstekende samenvatting van gemaakt voor een heel keurige prijs. Omdat de mengtafel goed gepositioneerd is, wordt hij beschikbaar voor een bredere doelgroep. Er gaan nu mensen, theaters, bedrijven en organisaties kennismaken met mogelijkheden die tot dusver waren voorbehouden aan de moeilijkste, grootste producties. Alles bij elkaar een aantrekkelijk concept."

NIEUWE GENERATIE

De M-5000 biedt niet alleen een keur aan mogelijkheden binnen een bepaalde prijsklasse, maar is ook een van de eerste producten van een nieuwe generatie digitale mengtafels die niet langer geënt zijn op analoge tafels. Mattijsen: "We hebben een punt bereikt dat de omslag van analoge naar digitale mengtafels voltooid is en zijn nu in een volgende fase beland. Tot nu toe vertaalden digitale mengtafels de manier van werken van analoge mengtafels naar digitale technieken, maar waarom zou je je beperken tot een analoge denkwijze? Grappig genoeg is niet alleen Roland, maar ook bijvoorbeeld een Solid State Logic met die gedachte aan de gang gegaan. SSL zit in een veel hogere ambitie sfeer, maar

kiest er net als Roland voor niet de vroegere analoge mengtafel als uitgangspunt te nemen, maar hoe je de veel grotere hoeveelheden input, bussen en mogelijkheden zo instinctief mogelijk bereikbaar maakt. De oude werkwijze wordt overboord gezet en de tafel wordt helemaal opnieuw ingericht, met flexibiliteit als uitgangspunt.”

De grootste uitdaging is daarbij om de eenvoud van een analoge mengtafel te evenaren. “Iedereen kan gelijk met een analoge mengtafel werken als je even zegt op welk kanaal de bassdrum en de reverb zit. Met een digitale tafel werkt dat niet zo. Je hebt in deze tafels volledige vrijheid in faderindeling en zelfs gehele functionaliteit van de tafel voor je ermee gaat werken. Toch gaat dat steeds makkelijker omdat de interface beter wordt. Op Noorderslag hadden we een SSL mengtafel staan, waar in drie dagen tijd veertig technici op hebben gewerkt, waarvan er maar twee of drie ooit al ervaring hadden met de tafel. Dat ging uitstekend. De Roland M-5000 is relatief ook heel eenvoudig. Het ontwerp is organisch, het werkt zoals je verwacht. Dat is een heel ander verhaal dan vijf of tien jaar geleden. Technisch gezien kon toen ook al alles op digitale tafels, maar je moest eerst heel goed weten waarmee je aan het werk was. Daar hebben de ontwerpers van geleerd.”

PROBLEEMLOOS VERSCHUIVEN

Nico Suárez legt uit dat de M-5000 inderdaad bijna helemaal ‘from scratch’ is ontwikkeld. Vast stond dat de console uitbreidbaar moest zijn en over een hoge resolutie moest beschikken - verder werd er vooral heel goed geluisterd naar de wensen van gebruikers. Zo is er de ‘anchor-point’ functie waarmee een markering gemaakt kan worden zodat je snel een grote sprong kan maken in de kanaallijst en is er de mogelijkheid om de belangrijkste drie kanalen te bedienen met aparte knoppen en faders aan de rechterkant van de console. Ook is het mogelijk de kanalen te herschikken als je later nog een kanaal wil toevoegen: de pre-amps blijven gekoppeld aan de kanalen zodat je deze probleemloos kan verschuiven. Praktisch is ook dat de drie banks met acht faders onafhankelijk van elkaar verwijderd kunnen worden: handig als er één gerepareerd moet worden. Suárez demonstreert bovendien dat de mengtafel in slechts vijftien seconden helemaal startklaar is.

Audio Electronics Mattijsen is een van de bedrijven die door Roland wereldwijd werden benaderd met de vraag input te leveren voor de nieuwe mengtafel. Mattijsen: “Omdat wij in Nederland veel ervaring hebben met ingewikkelde produc-

The Router that
Streamlines
Live
Broadcast...

H.264

Ucast

Ucast

Web

NEW! The BrightEye NXT 450
Clean Streaming Router

**Router for 3G, HD and SD SDI
and HDMI Video**

Direct Take Mode

Dissolve and Cut Transitions

Front Panel and Web-Based Control

more information at ...

www.telequip.nl info@telequip.nl 0653 212 864

PRonorm

urban experiences

Lijn Helmond-Venlo | Regenbeemd 42 Hal V
5705 BW Helmond | 4825 AT Breda
0492 542 111 | info@pronorm.org | 076 560 0211
www.pronorm.org

Pronorm is onderdeel van Mansveld Expotech Groep.

prolight+sound

15 t/m 18. 4. 2015

Hands on energy

Het doek omhoog en de spots aan: de heetste trends op het gebied van entertainment, media en creation ziet u hier. Vergroot uw expertise met het uitgebreide aanbod aan specialistische bijeenkomsten. En ervaar de nieuwste ontwikkelingen in audio-, licht-, communicatie- en mediatechnologie, visuele communicatie, systeem integratie en theater- en podiumtechniek zelf op Prolight + Sound 2015.

Lees meer op:
www.prolight-sound.com
info@messefrankfurt.nl
Tel. +31 (0) 70 262 90 71

 messe frankfurt

ties als 'Soldaat van Oranje' en 'Anne' werd ons gevraagd wat volgens ons essentieel zou zijn bij een nieuwe mengtafel, maar ook aan welke protocollen de tafel zou moeten voldoen en met welke andere apparatuur de tafel zou moeten kunnen integreren. Met een nieuw ontwerp kan je alle kanten op, maar je moet eerst weten wat je wil en wat je denkt dat er in de toekomst nodig zal zijn, want je bent zo drie jaar verder. Als je nu komt met een mengtafel die je drie jaar geleden helemaal hebt uitgedacht heb je een probleem. De afgelopen jaren hebben we een aantal sessies gehad waarbij we input gaven en ontwerpvoorstellen hebben beoordeeld. Het is leuk om te zien hoe sommige suggesties dan uiteindelijk terugkomen in het product."

TRADITIE MET TUINFEESTJE

Ook deze workshop is een gelegenheid voor de ontwerpers om feedback van gebruikers te gebruiken om hun product aan te scherpen. De console die vanavond wordt gepresenteerd is versie 0.8, nog niet de definitieve 1.0 versie die dit voorjaar op de markt komt. Als een van de aanwezigen oppert dat het handig zou zijn om de anchor-points te kunnen bedienen met de knoppen aan de rechterkant van de console wordt daar dan ook enthousiast op gereageerd door Suárez, die het idee meeneemt naar de volgende versie. Mattijsen: "Het is ontzettend leuk om de ontwerpers en de technuten zelf met elkaar in contact te brengen. Gebruikers krijgen niet zo vaak de gelegenheid om ontwerpers van apparatuur te ontmoeten omdat professionele audiobedrijven verspreid zijn over de hele wereld en op de beurs zelf is er ook geen gelegenheid om uitgebreid vragen te stellen. Daarom nodigen wij ontwerpers uit aansluitend op de beurs, zodat ze hier in alle rust hun verhaal kunnen doen." AEM organiseert al jaren workshops na afloop van de IBC beurs. De informele uitwisseling tussen gebruikers en fabrikanten met een tuinfeestje erbij is inmiddels traditie geworden. "Het begon met een workshop over tijdcode, omdat we daar op dat moment in de filmwereld heel veel vragen over kregen. Het bedrijf dat daar volledig toonaangevend in is, Ambient, was hier tijdens de IBC en dat leek ons een mooie gelegenheid om hen te vragen daar 's avonds een workshop over te geven. Dat concept was gelijk populair. Daarna hebben we workshops over onder meer draadloze microfoons en mixers georganiseerd. Vanaf beide kanten, door de gebruiker en de fabrikant, wordt het zeer gewaardeerd. Het is natuurlijk ook gewoon gezellig, een stelletje vakidioten bij elkaar. We hebben nu voor het eerst een avond na afloop van de ISE georganiseerd omdat Roland toevallig met die mengtafel komt."

KENNIS UITWISSELEN

De workshops zijn slechts een onderdeel van de informatie-uitwisseling die AEM faciliteert. Mattijsen: "Wij zijn nadrukkelijk geen dozen-schuifbedrijf of handelsfirma, maar een groep van vijftien vakspecialisten die het heel leuk

vinden om uitgedaagd te worden en mee te denken met klanten, maar ook om kennis uit te wisselen. Op het wat ambitieuzere niveau waarin wij werken gaan wij samen op zoek naar een oplossing. Dat zie je op een avond als dit. Mensen met wie we het hele jaar door werken komen kijken omdat ze willen weten waarom wij dit interessant vinden. Andersom krijgen wij weer tips van onze hen om bepaalde producten te bekijken. Educatie hoort ook bij die kennisuitwisseling. Zo organiseren we al meer dan tien jaar de Meyer Sound Seminars waarmee we inmiddels honderden technici hebben kunnen helpen elke dag het maximale uit hun luidsprekersystemen te halen."

Ook deze workshop lijkt daarin geslaagd. Freelance audio-technicus Eric Martha kwam speciaal deze dag naar de ISE beurs om de workshop te kunnen bijwonen: "Ik ben wel onder de indruk van de mengtafel. Ik werk zelf met het oudere type, de Roland M-400, en de mogelijkheden die ik daarbij mis komen terug in deze tafel: je kan extra kaarten aansluiten als je meer protocollen dan alleen het REAC protocol wil gebruiken en kanalen indelen zoals je zelf wilt. Die mogelijkheden maken het bijzonder. Ik denk alleen dat het nog wel een flinke prijs zal zijn." Een andere bezoeker, tourend geluidstechnicus van beroep, is ook enthousiast: "De workshop zet je aan het denken omdat de tafel heel veel mogelijkheden biedt. Ik zou er zelf ook wel mee willen werken als ik de kans krijg. Je kan helemaal zelf bedenken hoe je iets wilt doen en vervolgens hoe je dat wil inrichten, zonder dat dit voor jou bepaald wordt." ■

DELTECTAPE

Dé tape specialist voor de AV & Entertainment branche!

Maaht het verschil!

- ▲ hoogste kwaliteit tapes
- ▲ gegarandeerde kostenbesparing
- ▲ breed assortiment
- ▲ uit voorraad leverbaar

ALS BESTE GETEST DOOR O.A.:

CARRÉ

Jaarbeurs

GRATIS MONSTER!

Test het zelf en vraag een gratis monster en de nieuwe Licht en Geluid catalogus aan!

Industrielaan 24
Postbus 116

5406 XC Uden
5400 AC Uden

T: 0413 - 24 44 44
F: 0413 - 24 44 99

I : www.dellectape.nl
E: info@dellectape.nl

VARIOCLIP®

Herdefiniëring van het mobiele projectiescherm

VarioClip® is het eerste mobiele projectiescherm ter wereld met een volledig strak frameprofiel, zonder drukkers en drukknopen

VARIABEL

Iedereen in de rental & staging industrie die ooit een mobiel projectiescherm heeft opgezet kent de uitdaging van een te strak projectiedoek tijdens koude en een te los doek in een warme en vochtige omgeving. **VarioClip®** projectiedoeken worden vastgezet met een haaktechnologie: **QuickClip®**

VarioClip® kan op basis van het moduleconcept eenvoudig op maat worden gemaakt. Het frame kan vergroot worden tot elk formaat door het toevoegen of verwijderen van framedelen. Dankzij een drukknopvrij **VarioClip®** frame hebben de framedelen geen vaste volgorde voor montage.

Met andere woorden: **VarioClip®** is technologisch het meest geavanceerde modulaire mobiele projectiescherm.

Ontwikkeld en gefabriceerd met 40 jaar ervaring als marktleider

AV Stumpfl Nederland
Nieuwe Schaft 3a,
3991 AS HOUTEN

T. +31 (0)30 - 63 61 481
E. info@avstumpflnl.com
I. www.avstumpflnl.com

Parktheater verkozen tot Theater van het jaar

De leden van de Vereniging Vrije Theater Producenten (VVTP) hebben Parktheater Eindhoven verkozen tot Theater van het Jaar! Deze jaarlijkse award is uitgereikt tijdens de VVTP Theaterbeurs op maandag 26 januari 2015 in het Beatrix Theater in Utrecht. De VVTP-leden hebben alle theaters in Nederland beoordeeld aan de hand van verschillende criteria op het gebied van communicatie, techniek, uitstraling en gastvrijheid van theater, ondernemerschap en de kwaliteit van samenwerking tussen theater en producent. Binnen hun bedrijf zijn alle medewerkers betrokken geweest bij het nomineren van de theaters: van artiesten tot marketeers en van technici tot productieleders en kantoorpersoneel. Uit het juryrapport: "Het theater dat zich winnaar van de VVTP Theater Prijs 2014 mag noemen, wordt in de eerste plaats gekenmerkt door een grote gastvrijheid. Zowel het publiek als de bespeler voelt zich er thuis door de warme en persoonlijke ontvangst. Dankzij de professionele en betrokken medewerkers zijn zowel het serviceniveau als de technische faciliteiten uitstekend op orde. Daarnaast is er binnen de organisatie veel ruimte voor inspiratie. Daardoor kan het theater voortdurend initiatieven ondernemen om in te spelen op actuele ontwikkelingen in de markt. De marketing van het theater is vooruitstrevend en innovatief. De wijze waarop het publiek wordt benaderd, is afhankelijk van de voorstelling en het profiel van de bezoeker. Het theater heeft dan ook veel kennis over haar

bestaande en potentiële publiek. Bijzonder is het eigen innovatiefonds en -programma waarmee theater dichterbij de mensen wordt gebracht en de mensen dichterbij het theater. De programmering is enorm breed én kwalitatief en getuigt van een zeer goede kennis van het nationale en internationale aanbod. Daarnaast worden diverse festivals georganiseerd en geeft het theater ruim baan aan initiatieven voor jeugd en/of amateurs. Dit theater is al geruime tijd een partner waarmee het buitengewoon prettig samenwerken is. Toch weet zij telkens opnieuw te raken door nét even buiten bestaande kaders te denken." De winnaar van de Theater van het Jaar Prijs neemt een speciaal vervaardigde stoel - ontworpen door Carla Janssen Höfelt - in ontvangst en houdt deze prijs een jaar bij zich. Daarna gaat de stoel naar de volgende winnaar. (Foto: wikipedia Commons)

Nieuwe cao Poppodia afgesloten

FNV KIEM en de Werkgeversvereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals (WNPF) hebben een nieuwe cao voor de poppodia en -festivals (cao-NPF) afgesloten. Deze is ingegaan op 1 januari 2015 en kent een looptijd van twee jaar. Gedurende de looptijd van de cao worden de lonen structureel met 2% verhoogd. Daarnaast ontvangen de medewerkers van de poppodia een eenmalige uitkering van € 500. De langere looptijd van de cao geeft partijen de mogelijkheid nader met elkaar in gesprek te treden. Zo gaan cao-partijen gedurende de looptijd van deze cao in overleg om de criteria voor de functiewaardering (en dus het functiegebouw) grondig te evalueren en indien gewenst aan te passen. Cao-partijen blijven tevens de mogelijkheid van een gemeenschappelijke pensioenregeling onderzoeken. Deze cao blijft bijdragen aan het bestendigen van de popsector door te investeren in kennis, gezondheid en duurzame inzetbaarheid van werknemers op basis van gezamenlijke visie en verantwoordelijkheid. Flexibiliteit en veel ruimte voor de ondernemer was en blijft steeds het uitgangspunt. Beide onderhandelingsdelegaties kijken terug op een zorgvuldig tot stand komen van deze nieuwe cao. De gesprekken lieten zich niet kenmerken als 'touwtrekken', waarbij de winst van de een het verlies van de ander is, maar als nauwgezet doorrekenen en puzzelen waarbij samen stukje voor stukje aan een gezamenlijk bevredigend resultaat is gewerkt. Bij de WNPF zijn op dit moment 21 poppodia aangesloten.

**BETER INZICHT
MEER CONTROLE**

KRACHTIGE VERHUUR SOFTWARE

inspHire

specialisten in verhuur software

inspHire Verhuur Software levert een krachtige en efficiënte oplossing om uw winst te maximaliseren en uw bedrijf naar een nieuwe hoogte te brengen.

Meer dan 1.200 bedrijven, in de hele verhuurbranche, werken en vertrouwen iedere dag op inspHire. Bel ons vandaag nog voor meer informatie.

Tel +31 (0)30 291 9860

Web www.inspHire.nl

Email hallo@inspHire.nl

BILLY ELLIOT

ULTIEME VERSIE

De musical Billy Elliot stond al jaren lang hoog op het verlanglijstje van Joop van den Ende Theaterproducties. Dat het 't wachten waard was, blijkt wel uit de reacties die de voorstelling tot dusverre heeft losgemaakt. De drie gewonnen Musical Awards – waaronder die voor 'Beste Grote Musical' – onderstrepen het succes nog maar eens. "Ik kan niet anders zeggen dan dat ik hier heel erg trots op ben", benadrukte technische manager Nanko Lute dan ook terecht toen wij hem spraken. Alastair Muir, Roy Beusker en Annemieke van der Togt

Billy Elliot is een bijzondere voorstelling waarin jong talent de titelrol speelt. In Engeland heeft de productie een nieuwe kwaliteitsstandaard gezet voor producties waarin kinderen spelen. Dat was dan ook direct één van de drempels die genomen moesten worden voor de musical door Joop van den Ende naar Nederland gebracht kon worden. "Het traject is wat dat betreft al heel vroeg begonnen", legt Nanko Lute uit als we hem in het AFAS Circustheater spreken na een voorstelling. "De Engelsen waren er in eerste instantie niet zo van overtuigd dat we in Nederland het kindertalent zouden hebben om hier een waardige 'Billy Elliot' neer te gaan zetten. Toen heeft Joop besloten om het gewoon te proberen en is middels audities een zoektocht naar jong talent begonnen. Na enkele auditierondes is in september 2013 met zo'n vijftig jonge talentjes gestart met de speciale Billy Elliot sCOOL. Daar op voortbordurend zagen de Engelsen dat we het hier ook konden en zijn de balletjes écht gaan rollen."

ULTIEME VERSIE

De musical Billy Elliot heeft al in veel verschillende landen gedraaid en in elke editie zijn aanpassingen doorgevoerd. Het concept bleef altijd overeind. De première van de eerste versie was in mei 2005 in Londen en die voorstelling is op dit moment nog altijd te zien op West End. "Die versie is wel een stuk kleiner dan die van ons", legt Lute uit. "Eigenlijk is op elke versie weer voortgeborduurd naar een volgende versie. Na Engeland kwam Amerika. Daarop werd weer voortgeborduurd toen er een Australische versie kwam en uiteindelijk zijn we hier tot

deze versie gekomen. De ultieme versie, zou je wel kunnen zegen. Het stond allemaal al wel zo'n beetje op papier, dus we hebben niet helemaal opnieuw hoeven beginnen. Het was wel zo dat de set niet over was, dus die hebben we moeten laten maken door Studio Hamburg, een Duitse decorbouwer. Het vliegen en de automatisering in de vloer is door Silicon Theatre Scenery gedaan, het licht komt van Flashlight en het geluid van Autograph, daar wilde de geluidsonwerper graag mee werken." Duncan Bell van Autograph is uiteraard content met die voorkeur: "Natuurlijk zijn wij blij met het feit dat wij gekozen zijn om de geluidsapparatuur te leveren voor het geluidsonwerp van Paul Arditti, ook omdat we al met hem hebben samengewerkt vanaf het moment dat de eerste versie van Billy Elliot opende in Londen. Met Stage Entertainment werken we al sinds 2002 regelmatig samen. In Nederland, België, Duitsland, Spanje, Italië en Rusland hebben we voor hen gewerkt bij producties als The Lion King, Phantom of the Opera, Tarzan, Beauty and the Beast en Les Misérables. Ook nu is die samenwerking weer uitstekend bevallen."

VLIEGEN

In de voorstelling zit o.a. een scène waarin de jonge Billy Elliot aan een vliegsysteem over het toneel zweeft, wanneer hij een dans uitvoert met zijn 'oudere ik'. Daarbij kwam de expertise van Silicon Theatre Scenery om de hoek kijken. Nanko Lute: "Dat is een apart ding geworden. In Nederland houden wij ervan om alles te automatiseren. Je drukt op een knop en het kunstje wordt gedaan. De Engelsen wilden dat

Where creativity matters

The SoundShack

M&E Studios

Stone Postproduction, Bratislava

NUAGE Yamaha & Steinberg

Chosen by leading studios around the world, the powerful combination of Nuage and Nuendo 6.5 delivers a creative platform second to none.

With the most intuitive workflows for editing, mixing and recording, Nuage empowers you to focus on true creativity in your productions, delivering excellence to your clients, from re-recording to sound editing, from ADR to music production.

Talk to Yamaha now about how Nuage can help your facility deliver game-changing creative output.

For more information please visit www.yamahaproaudio.com

Connect with experience

RIGGING BIJ BILLY ELLIOT

Voor de uitvoering van de rigging bij Billy Elliot deed Stage Entertainment een beroep op de expertise van Diter Toprek met zijn bedrijf Toprek Rigging. Billy Elliot is inmiddels de zestigste (!) productie van Stage Entertainment waarbij Toprek betrokken is. Diter Toprek: "Voor het kunnen bouwen van deze productie waren we met een team van vier riggers en hadden we in totaal een set van 25 takels bij ons. Daarbij werd er ook gebruik gemaakt van de twaalf vaste huistakels. De grootste uitdaging zat in de beweegbare lichttorens en headers aan de zijkant. Deze setstukken moesten met behulp van de takels zeer nauwkeurig op hun plek gehesen worden om vervolgens te worden overgepakt aan de staalkabels van de trekkenwand." Om te voorkomen dat de lichttorens teveel zouden wiebelen tijdens de changementen, ontwierp en installeerde Toprek een geleide systeem. "Het kwam bij deze productie erg aan op nauwkeurigheid. Ook het asymmetrische ontwerp van de set maakt het soms tot een leuke uitdaging", legt Toprek uit. Net als bij de voorgaande producties had Toprek ook de mobiele staalkabelpers weer meegenomen. Hierdoor is het mogelijk simultaan met de opbouw van de set, staalkabels op maat aan te leveren. Dit scheelt aanzienlijk veel tijd tijdens de opbouw van de set.

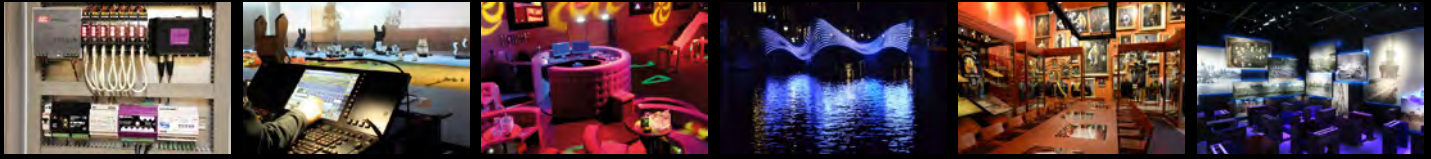
liever niet, omdat je te maken hebt met twee mensen die op toneel iets doen op de muziek van een live orkest. Je hebt dan zoveel variabelen, dat de Engelsen liever een oplossing zagen waarbij iemand het 'vliegen' bedient en snel kan anticiperen op wat er mogelijk kan gebeuren. Wij hebben daarvoor aangeklopt bij Ralph Goyarts van Silicon Theatre Scenery met de vraag of hij een systeem voor ons kon ontwerpen dat lijkt op een ouderwetse trekkenwand, maar waarbij een motor uiteindelijk wel het werk doet. Dat heeft hij gedaan en het werkt hartstikke goed. Als je met een touwtje een beweging maakt, dan doet de motor één op één hetzelfde. Daar kun je heel snel mee anticiperen."

SCHUIN

De productieperiode is volgens Nanko Lute soepel verlopen, al was het in het begin even aftasten geblazen: "De Engelse producent is eigenlijk een filmproducent, die met Billy Elliot nu één musical heeft geproduceerd. In het begin waren ze daardoor een beetje wantrouwend. Ze vroegen zich af of wij het hier allemaal wel zouden kunnen. Onze insteek is juist dat je ons over het produceren van een musical niets meer hoeft uit te leggen. Kijk, Billy Elliot kenden we nog niet, dus kom maar op met alle informatie en dan zorgen

wij wel dat het goed komt. In het begin moesten we op dat vlak wel een beetje wennen aan elkaar, maar ook dat is gelukt. Al met al is het gewoon een heel mooie productie geworden." Wat Lute als mooi element noemt, is het feit dat alles op het toneel in perspectief is gebouwd. Met andere woorden: op het toneel is helemaal niets recht, zelfs de vloer niet. "De vloer loopt schuin af en alle torentjes staan scheef. Om dat allemaal naadloos op elkaar aan te laten sluiten was een hele klus. Ook de lichttoren was een uitdaging, omdat het allemaal in een schuine hoek moest hangen. Met een trekkenwand is het normaal gesproken allemaal recht. Ralph Goyarts heeft daarvoor boven een heel systeem gebouwd, dat er via allerhande omleidingen voor zorgt dat het toch schuin kon." Daarbij werd overigens ook de expertise van Toprek Rigging ingeschakeld (zie kader 'Rigging bij Billy Elliot'). Ook speciaal is de vloer. Die loopt zoals gezegd schuin af, herbergt 96 vloer-microfoons voor de tapdancscènes en moet regelmatig vervangen worden omdat 'ie er stevig van langs krijgt in diezelfde scènes. "Speciaal daarom is dat maar een laagje van zo'n 9 millimeter dik", vertelt Lute, die verder aangeeft dat het staalwerk onder de vloer uit de koker van Silicon Theatre Scenery komt. In de vloer zitten twee liften verwerkt en links en rechts

Professionals in licht, geluid & video

Ata Tech
Meerheide 252
5521 DW Eersel
T.0497 53 56 55
info@ata-tech.nl
www.ata-tech.nl

*SHOWCONTROL, ENGINEERING, LICHTONTWERP
AUDIO, VIDEO, VERKOOP, INSTALLATIE, SERVICE*

een krachtige tool hoeft niet ingewikkeld te zijn

RENTMAN.NL

totaaloplossing voor efficiënt en overzichtelijk beheer van verhuur en AV-producties

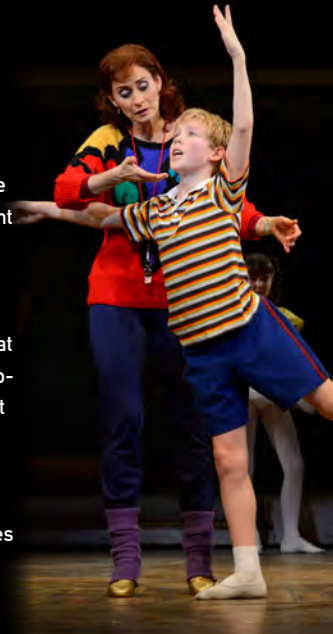
DE BIJDRAGE VAN D.KOEK

D.Koek is een bedrijf dat zich sinds 1992 specialiseert in metaalbewerking. Ook voor Billy Elliot werd aangeklopt bij Dennis Koek: "Ver voor de opstart van de show zelf zijn we begonnen om de naam BILLY te maken in stalen letters van 2,5 meter hoog", vertelt hij. "Eerst wilde men 'BILLY ELLIOT' laten maken, maar dat was budgettair gezien niet haalbaar. Ongeveer twee maanden voor de opstart heb ik het stalen object vervoerd naar het Circustheater en heb ik het daar op het plein gezet. Aan het begin van de opstart zijn we aan de gang gegaan met de toneelvloer, om de staalconstructie aan te passen voor de te plaatsen liften, oftewel gaten maken in de vloer in overleg met de constructeur. Zo hebben we gezorgd voor een degelijke basis. Daarnaast hebben we nog een en ander aan kleine stalen dingen gemaakt en hand- en spandiensten geleverd."

DE BIJDRAGE VAN AMPCO FLASHLIGHT

Aangezien het verhaal van Billy Elliot zich afspeelt in de jaren tachtig, is er in het lichtontwerp van Rick Fisher rekening gehouden met het gebruik van 'antieke spotjes' uit deze tijd. Om de bezoeker mee te nemen in de sfeer van deze tijd, hangen er in het zicht van de zaal 'pipootjes' en 'eitjes' om deze uitstraling te creëren. Voor deze musical geldt dat er conform het contract, strikt gehouden wordt aan het voorop gestelde lichtplan. Naast deze antieke spotjes bestaat het lichtplan uit een mix van conventionele en geautomatiseerde spots, waarbij er gebruik gemaakt wordt van onder andere ETC Source Four profiles, ETC Source Four Revolutions, VarILite Spots en Washes, Robert Juliat Aramis volgspots. Ook levert Ampco Flashlight Rental de sneeuwmachines, rookmachines en hazers die voor het stuk gebruikt worden.

zijn er sleuven waarover de 'karren' bewegen als ze op- en afgereden worden – deels geautomatiseerd en deels door mankracht.

KINDEREN

"Technisch gezien is het niet een heel hoogstaande set", verduidelijkt Lute. "Wat het specifiek maakte, is het feit dat er met kinderen gewerkt wordt. Met elke kleine schroef moet je kijken of het voor hen wel veilig is en er niet per ongeluk een kind tegenaan kan lopen. Dat gaat wel wat verder dan bij andere producties. Hetzelfde geldt voor een torentje waarvan het bovenste gedeelte de slaapkamer van Billy verbeeldt. Kinderen mogen van de Arbo niet op hoogte werken, dus met zo'n toren blijf je dan op de toegestane hoogte en plaats je er een hekje omheen." In de Engelse versie kwam die toren overigens nog uit de vloer omhoog. Lute: "Daar hadden ze inderdaad een extra lift, maar dat is daarna bijna nergens meer gedaan. Soms heb je alleen de slaapkamer nodig en soms het hele ding. De repetitietijd wordt daardoor zo veel langer, dat er voor gekozen is om het op die manier te doen." De repetitietijd was sowieso al lang, geeft Lute aan: "Ook weer omdat je met kinderen werkt. Normaal gesproken werk

je met één cast en daar doen je dan je repetities mee. In dit geval hadden we bijvoorbeeld alleen al zes Billy's en elke Billy moet er een paar keer doorheen lopen. Werken met kinderen is overigens wel leuk hoor – en ze doen het hartstikke goed, maar het duurt allemaal wat langer."

RARE BOUW

Gaandeweg het productie- en bouwproces is niet veel meer gesleuteld aan de set. "Voor we het lieten bouwen, wisten we al precies dat dit het was. De opbouw heeft uiteindelijk drie weken geduurd, waarbij we overigens wel een rare bouw hebben gekend", geeft Lute aan. "De bouwperiode was namelijk in twee stukken gehakt. Eerst twee weken bouwen, vervolgens stonden er andere producties in het theater, en daarna moesten wij weer verder." Als Lute nu rondkijkt in het Circustheater, de reacties van bezoekers en recensenten ziet én overdenkt welke prijzen inmiddels in de wacht gesleept zijn, dan kan hij alleen maar trots zijn: "Dit was ook mijn eerste echt grote productie als technisch manager en ik ben er hartstikke blij mee. Ik heb er zelf ook veel van geleerd en ben meer dan tevreden met het resultaat." ■

PROJECT VAN DE GROTE AANTALLEN

NATIONAAL MILITAIR MUSEUM

Eind vorig jaar is op de voormalige luchtmachtbasis Soesterberg het nieuwe Nationaal Militair Museum (NMM) geopend. Een imposant gebouw waarin verhalen over de Nederlandse krijgsmacht via een mix van inventieve overdrachtsmiddelen verteld worden aan de bezoekers. Rapenburg Plaza tekende voor het AV- en lichtontwerp, showcontrol en systeemontwerp en installeerde en programmeerde alle audiovisuele en showcontrolapparatuur. “Het is de grootste klus die we ooit gedaan hebben”, aldus Rutger van Dijk. Jeffrey Steenbergen

AUDIO PRIMEUR

"Een overtuigende geluidsprojectie en spraakverstaanbaarheid is van essentieel belang voor de totaalbeleving van het publiek", vertelt Sierk Janszen van Rapenburg Plaza: "Echter, de ene ruimte is nog groter dan de andere, met de gigantische hal met o.a. de F16 en andere vliegtuigen en de akoestisch praktisch onmogelijke 360 graden projectiedome als exceptionele uitdagingen." In nauwe samenwerking met Eric Mattijsen van specialist Audio Electronics Mattijsen (AEM) werden verschillende ontwerpen en simulaties gemaakt om tot optimale keuze van toe te passen luidsprekers en de plaatsing ervan te komen. Janszen: "Meyer Sound's MAPP-Online predictieprogramma was van onschatbare waarde tijdens het ontwerpproces, omdat Rapenburg Plaza al vanaf het eerste moment luidsprekerposities in de tentoonstellingsgebieden kon definiëren en inpassen." NMM kreeg uiteindelijk de primeur van Nederlands' eerste Meyer Sound's CAL Digital Beam array, onopvallend hangend boven de F16 in de grote hal. Eric Mattijsen: "De beam is niet alleen in vorm en richting te veranderen, het frequentiebereik waarover dit bij CAL gebeurt is ook ongekend. De directe geluidskwaliteit is daarvoor veel hoger, we lekken geen energie waar we het niet willen, de spraakverstaanbaarheid gaat enorm omhoog en visueel is het ook nog een uiterst subtiele oplossing." In totaal werd naast CAL een tachtigtal Meyer Sound luidsprekers van de recente IntelliDC series toegepast. Eric Mattijsen: "Het NMM is exact het soort project waar IntelligentDC series voor zijn ontwikkeld: de eenvoudige, efficiënte opbouw van een 70/100 volt systeem, maar met de audiokwaliteit en flexibiliteit van laag-ohmige luidsprekers. Elke Meyer iDC heeft zijn geïntegreerde versterker met een centrale voeding. Enorme versterkracks zijn niet nodig, betrouwbaarheid van het systeem is maximaal en het hele systeem is volledig extern te monitoren."

Koning Willem-Alexander opende afgelopen december hoogstpersoonlijk het nieuw verzezen Nationaal Militair Museum. Een enorm gebouw, ontworpen door Felix Claus Dick van Wageningen Architecten, dat is onderverdeeld in zes themaruimtes, historische belevingsruimtes, interactieve zones, meerdere kabinetten en een imposante hal vol tanks, vliegtuigen, helikopters en andere militaire voertuigen. Het pand heeft een enorme tentoonstellingsoppervlakte van 20.000m² en over elke vierkante meter is vooraf uiteraard nagedacht.

DESIGN AND BUILD

Voor de eerste paal de grond inging, hebben drie bouwconsortia samen met een ontwerpteam getenderd voor deze 'design and build' opdracht. "Rapenburg Plaza werd benaderd door de groep die werd gevormd door bouwbedrijf Heijmans, dat ook meedeed met de tender", legt Rutger van Dijk uit. "Elk bouwbedrijf moest het volledig aanbieden en moest daar de benodigde partijen ook al voor om zich heen verzamelen. De tender omvatte zowel de architectuur, bouw en inrichting als het landschap en de exploitatie. Voor de museale inrichting betrof Heijmans het bureau Kossmann. dejong bij de plannen, dat op haar beurt ons erbij haalde, al werkten we uiteindelijk met name onder de auspiciën van interieurbouwer Bruns. Zij hebben de klus qua inrichting namelijk helemaal gecoördineerd en wij vielen dus onder hen, net als bijvoorbeeld de contentmakers en andere toeleveranciers."

PINGPONGEN

Toen duidelijk was dat de 'groep Heijmans' de klus mocht gaan klaren, lagen er al snel heel wat plannen op tafel. Van Dijk: "Kossmann.dejong had heel veel ideeën en daar gingen wij vervolgens over meedenken. Wij zaten niet aan tafel op het moment dat er alleen nog maar een wit vel papier lag, maar stapten in toen we met de ontwerpers over hun plannen konden gaan pingpongen. Het was onze taak om de ideeën van de

ontwerpers zo te krijgen dat het binnen het budget en de grenzen van technische haalbaarheid zou vallen. Ook de uitvoering hebben wij gedaan. Dat is makkelijk, want eigenlijk voer je dan dus je eigen ontwerp uit."

ABRACADABRA

Alle mensen binnen Rapenburg Plaza hebben hun roots in de theaterwereld liggen. "Tien jaar geleden was het grootste deel van ons werk ook nog altijd in die wereld, maar vanaf toen zijn we steeds meer richting musea gegaan. Inmiddels bestaat driekwart van ons werk daar uit", vertelt Van Dijk. "De musea-opdrachtgevers vinden het te gek dat wij op een heel andere manier denken, namelijk vanuit het theater. Lampen niet de hele dag aan laten staan, maar laten infaden als iemand een ruimte betreedt, of juist langzaam zachter laten gaan als ergens een filmpje begint te spelen. Een paar jaar geleden was dat voor veel musea nog abracadabra. Dan stond alles gewoon aan, daglicht of niet, en dan zagen ze het wel. Tien jaar geleden zijn wij in het Spoorwegmuseum begonnen met zaken als lichtsturing middels lichtcomputers en DMX. Dat was destijds een hele ommezwaai, maar het heeft uitstekend uitgepakt."

COMMUNICEREN

Lichtontwerper in dit project was Pelle Herfst, die met zijn team de taak had om in totaal ruim 3900 armaturen/lichtbronnen in te tekenen. Uitgangspunt hierbij was om gebruik te maken van energiezuinige (led) lichtbronnen. De lichtinstallatie is gebeurd door het bedrijf Ata Tech. In de themahallen en belevingsruimtes wordt zoals gezegd veel gebruikgemaakt van theatrale dynamische belichting. Om sfeer in de ruimte te creëren bijvoorbeeld, of als ondersteuning van projectiebeelden en versterking van de vertelde verhalen. Het gebruik van veranderende kleursferen wordt onder andere mogelijk gemaakt door het gebruik van RGB(W) lichtbronnen. Om deze integratie mogelijk te maken en het licht dus synchroon te laten lopen met bijvoorbeeld audio en

video is gekozen voor aansturing via het DMX-protocol. Een kolfje naar de hand van Rutger van Dijk. Hij is één van de vier eigenaren van Rapenburg Plaza en doet dienst als 'zakelijk leider', maar is ook de DMX-specialist. "Ook in dit project was ik 'de zakelijke', beheerde ik de contracten en zorgde ik ervoor dat het voor ons financieel gezien binnen de perken bleef. Qua techniek heb ik de hele DMX-sturing ontworpen. Met die materie houd ik me al twintig jaar bezig en dat vind ik nog steeds erg leuk om te blijven doen." Het is nogal wat, wat er in het museum moet worden aangestuurd, benadrukt Van Dijk: "Wat aantallen betreft is het echt een gigantisch project. Neem bijvoorbeeld alleen al de vitrines. Daarin zitten 1.500 spotjes, speciaal ontworpen naar door ons geformuleerde specificaties, die allemaal een eigen DMX-adres en positie hebben. En dan hebben we het dus alleen nog maar over de vitrines! De items die daarin tentoongesteld worden, mogen niet allemaal evenveel licht hebben, ook daar moet je rekening mee houden. Elk lampje wordt

apart aangestuurd, dat was een hele klus voor onze lichtontwerper Pelle Herfst." Middels het door Rapenburg ontworpen en op netwerk gebaseerde systeem communiceren alle onderdelen van de techniek in het museum met elkaar. Van Dijk: "Licht, projectoren, audioprocessoren...we kunnen er via dat netwerk mee praten én kunnen het met elkaar laten praten. We kunnen er alles op afstand mee monitoren en regelen, zelfs de klimaatcontrole in de vitrines bijvoorbeeld. Binnenkort gaat het nog een stap verder. We zijn nu bezig om er een volledig gebruikersbeheersysteem van te maken, zodat de musea er zelf ook mee uit te voeten kunnen."

BEREIKBAARHEID

Naast een aantal ingewikkelde AV-oplossingen was de infrastructuur de grootste uitdaging voor de mensen van Rapenburg Plaza. Om te zorgen dat alle apparatuur goed werkt en aanstuurbaar is, moesten er kilometers bekabeling van en naar de goede posities lopen. "Omdat alle apparatuur

DE GROTE GETALLEN VAN HET NMM

Licht

- Ruim 1700 meter lichtrails met DMX databus
- 1519 DMX aanstuurbare vitrine zoom-schijnwerpers
- 1410 DMX aanstuurbare rails zoom-schijnwerpers
- Ruim 600 inbouwarmaturen
- 940 meter Ledstrip multiple color
- 600 meter Ledstrip single color
- 250 Lineaire Led-armaturen
- 350 RGBW fresnel- en profiel-schijnwerpers
- 180 Overige RGBW armaturen
- 25 diverse effectarmaturen

Audio

- 55 Versterkers
- 26 Koptelefoons
- 231 (Actieve) Luidsprekers

AV

- Ruim 150 computers waarvan 78 mediaspelers
- 40 Mediaspelers
- 91 Videoprojectoren
- 36 Beeldschermen
- 64 Touchscreens
- 10 Video camera's

Control

- 28 Lichtcomputers
- 47 DMX splitters
- 5 ShowControl computers
- 37 AV Distributie hardware (extenders.. etc)
- 82 Interfaces (diverse)
- 29 Netwerk switches

netwerk gebaseerd is, moest alles ook voorzien zijn van een UTP-kabel”, legt Van Dijk uit. Met het oog op de installatie en toekomstig onderhoud moest ook de bereikbaarheid van alle posities gewaarborgd zijn. Om een indruk te geven van de hoeveelheid materiaal waar het om gaat: in het museum bevinden zich meer dan 220 computers, waarvan veertig AV-spelers, meer dan 250 luidsprekers en koptelefoons, honderd schermen en touchscreens en een kleine honderd projectoren. Het moge duidelijk zijn dat het kabelplan en de indeling van de zeven serverruimtes van het grootste belang waren in het ontwerptraject van het systeemontwerp.

SHOWCONTROL

Zoals gezegd maakt Rapenburg Plaza voor de aansturing van alle tentoonstellingsonderdelen gebruik van het zelf ontworpen op netwerk gebaseerde showcontrolsysteem, dat ook in het NMM is geïnstalleerd en geprogrammeerd. Het systeem is opgebouwd met gebruik van Medialon software, KissBox interfaces en industriële netwerk hard- en software. Door middel van dit systeem heeft niet alleen het personeel alle controle over alle licht- en

AV-apparatuur, maar kunnen de Rapenburg Plaza programmeurs ook op afstand de hele installatie beheren en monitoren. “Lichtbeleving speelt in het hele museum een heel belangrijke rol”, vertelt Van Dijk. “Door middel van het dynamische licht dat in veel ruimtes gebruikt wordt, zijn vijftien ‘shows’ gerealiseerd, waarvoor 8.000 DMX kanalen worden aangestuurd door middel van Pharos lichtcomputers.”

Eén van de in het oog springende ruimtes in het museum wordt gevormd door een stalen, halfronde dome van zo’n veertien meter breed. Binnenin de dome wordt middels 360-graden hoge resolutie projectie op de ronde wanden het verhaal verteld over oorlogsvoering door de eeuwen heen. “Door de ronde vorm én de bijzondere akoestiek (zie kader ‘Audio primeur’) van de koepel is dat een hele uitdaging geweest”, vertelt Rutger van Dijk. “Het wordt nu gerealiseerd door negen projectoren van Digital Projection International en een 7thSense Delta Media Server. Het geluidssysteem zit weggewerkt achter de geperforeerde aluminium wand van de koepel. Het is echt een uniek ding, voor zover we weten is het in Europa namelijk

19 PA-MARKT

**NEDERLANDS GROOTSTE VERKOOPBEURS
VAN GEBRUIKTE PROFESSIONELE
BEELD-LICHT-GELUID APPARATUUR**

**10-15 UUR
parkeren gratis**

14 MAART 2015

EXPO HOUTEN

90 STANDS

entree volw. € 10
kinderen € 5 t/m 12 jr.

WWW.PA-MARKT.NL

nieuwe website

Quinty's Crew 24*7

Wij zijn gespecialiseerd in het leveren van kwalitatief, enthousiast en goed personeel met ruime kennis en ervaring.

Alle Crew op het gebied van evenementen, concerten, theater, tv-studio's

- Lichttechnici
- Videotechnici
- Geluidstechnici
- Stagehands
- Barpersoneel
- Volgspotters
- Riggers
- Magazijnmedewerkers
- Heftruck-/Hoogwerkerchauffeurs
- C/CE Chauffeurs

Kijk op onze website voor meer informatie

www.QuintyCrew.nl

Met een garandeerde bereikbaarheid 24*7

Bezoekadres: Condorweg 10 unit SA9, 7332 AC Apeldoorn
Postadres: Postbus 1408, 7301 BR Apeldoorn
T: +31 (0)55 534 1100
M: +31 (0)6 2626 4585
E: info@QuintyCrew.nl
I: www.QuintyCrew.nl

ADAMSON

30 YEAR ANNIVERSARY

THIRTY YEARS OF THINKING INSIDE THE BOX

Sound and Light Import

030-666 47 45 - info@soundandlight.nl

DE BIJDRAGE VAN ATA TECH

Na diverse succesvolle samenwerkingen tussen Ata Tech en de firma Bruns, werd Ata Tech in 2012 door Bruns benaderd voor het project 'Nationaal Militair Museum'. Bruns was als hoofdaannemer verantwoordelijk voor de realisatie van alle tentoonstellingen in het Nationaal Militair Museum. Naast de armaturen die door Philips werden geleverd, was er behoefte aan een aantal specifieke armaturen voor de museale verlichting. Een aantal van deze armaturen met specifieke eisen was nog niet op de markt verkrijgbaar. In opdracht van Bruns en in overleg met Pelle Herfst van de firma Rapenburg Plaza heeft Ata Tech in samenwerking met fabrikant CLS een nieuw armatuur ontwikkeld en geproduceerd, de Focus DMX. Dit armatuur is 1700 keer gebruikt in de vitrines in het gehele museum. De specifieke eigenschappen van de focus DMX zijn: Compact, DMX stuurbaar, de mogelijkheid tot bevestiging op spanningsrail, een traploos verstelbare openingshoek, goede kleurweergave en uiteraard de betrouwbaarheid van het product. Ook zijn er in dit samenwerkingsverband bijna 800 CLS Luxo 6 en 275 CLS Lina armaturen ontwikkeld en geproduceerd in een speciale uitvoering. Ata Tech heeft naast de levering van bovenstaande producten tevens zorggedragen voor het plaatsen, adresseren, bekabelen, in werking stellen en documenteren van de totale museale lichtinstallatie.

echte de enige in zijn soort. Het publiek zit midden in de projecties en wordt helemaal meegenomen in het verhaal." De BeamBrothers waren verantwoordelijk voor de levering en installatie van de (41 stuks) zwaardere projectoren, voor o.a. de dome en de tegelwand, én voor de 7thSense mediaserver voor de dome. "We zijn er trots op dat we deel mochten uitmaken van dit bijzondere project en danken Rutger en het team van Rapenburg Plaza dan ook voor het vertrouwen en de prettige samenwerking", vertelt Menno Iping van BeamBrothers.

TROTS

In een periode van zo'n acht maanden is alle apparatuur geplaatst en aangesloten. Veel apparatuur en licht is in fraai geïntegreerde en meer dan volwaardige lichtbruggen geïnstalleerd. "Dat is ook echt iets waar we trots op zijn", benadrukt Rutger van Dijk. "Met de

integratie van die lichtbruggen in het gebouw zijn we heel blij. Die zijn er gekomen op ons initiatief en naar ons ontwerp. Het is een essentieel onderdeel van de totale technische infrastructuur. De bruggen zou je ook zo tegen kunnen komen in bijvoorbeeld vlakke vloertheaters. Alle apparatuur die er geïnstalleerd is kunnen we zo makkelijk bereiken voor onderhoud. Het maakt het gebouw een stuk flexibeler en zorgt ervoor dat er snel gewerkt kan worden." Al met al is het een project geworden waarop Rapenburg Plaza meer dan trots is. Van Dijk: "Als ik hier nu rondloop en zie hoe strak alles eruitziet, kinderen blij zie rondrennen en de reacties hoor, dan is dat mooi. Als je bij zo'n prestigieus project het vertrouwen krijgt om te mogen laten zien wat je kan, dan kun je alleen maar trots zijn." ■

PROLIGHT + SOUND 2015

De Frankfurter Messe vormt van 15 t/m 18 april weer het toneel van Prolight + Sound, dé Europese beurs op het gebied van theater- en evententechneek. Frankfurt zal weer vier dagen lang de ultieme ontmoetingsplaats zijn voor exposanten, handelaren en professionals uit de theater- en evenementenwereld.

Prolight + Sound biedt elke editie weer een meer dan uitgebreid overzicht van de nieuwste producten en diensten op het gebied van audiotechnologie, lichttechniek, theater- en toneeltechnologie, evenemententechniek, communicatietechnologie en systeemintegratie. Het maakt de beurs een toonaangevende internationale vakbeurs, die bezoekers van over de hele wereld trekt.

Enkele exposanten vertellen hier alvast wat ze op de Duitse beursvloer laten zien aan de duizenden bezoekers van Prolight + Sound.

ALL AREAS

All Areas zal in Hall 9.0 E11 en Hall 8.0 H.04 de producten TexLnt Mobile Airwall en diverse systemen Pipe & Drape

presenteren. Zo willen de mensen van All Areas de verschillende mogelijkheden van o.a. de klittenband ligger en de klassieke ronde ligger demonstreren. Ook wordt de nieuwste ontwikkeling van het systeem getoond, de Versa Top Pipe & Base, een vervangingsdeel voor de staander die het huidige Pipe & Drape systeem vernieuwt en nog flexibeler maakt. In de tweede stand kunnen bezoekers de werking van de TexLnt baffles zelf ervaren in de Silent Booth. TexLnt baffles zijn ontwikkeld als mobiel product voor inzet bij evenementen en concerten in stadions, maar er zijn ondertussen ook maatwerkoplossingen geleverd bij een groot aantal zalen in Europa om het geluid te reguleren en/of te isoleren. Ze worden veel gehoord door PA Sound & Light verhuurbedrijven om op diverse klussen elke keer weer op maat het geluid te reguleren. Verder introduceert All Areas de nieuwe Flex Acoustic opblaasbaffles, die zowel te koop als te huur zijn.

VARIPHONE

3D monitoring is waar het om gaat op de stand van Variphone (Hall 8.0, stand C87). Als fabrikant van tal van IN-EAR systemen is Variphone de samenwerking aangegaan met de pioniers van de 3D monitoring. Daardoor zijn de IN-EAR systemen van Variphone op deze nieuwe techniek aangepast. Bezoekers krijgen op de beurs de kans om het 3D effect via de IN-EARS te beleven.

RENTMAN

Rentman online verhuursoftware lanceert de Rentman App. Deze applicatie zal als verlengstuk van Rentman functioneren voor onderweg, op locatie en op de zaak. Na de beurs kan de app gratis worden gedownload in de Android en iOS-store. Crewleden die dagelijks inloggen in Rentman krijgen met de app de beschikking over de handigste functies van Rentman op hun telefoon. Met de app is het mogelijk plannings, locatie-informatie, materiaalbeschikbaarheid en mobiele pakbonnen vanaf overal te raadplegen. Ook kan op locatie relevante informatie met enkele swipes op de juiste plek worden toegevoegd, zo kunnen opmerkingen, reparaties en foto's vanaf locatie gedeeld worden. Alle informatie wordt zo eenvoudiger te delen op de juiste plek met de juiste personen, zodat iedereen beschikt over de meest up-to-date informatie. Rentman is op PLS te vinden in hal 9 op stand A45.

HIGHLIGHT

Highlite International wil vooraf nog niet al te veel verklappen, maar laat in ieder geval het Infinity Sunpanel zien, een LED blinder paneel met 150x 3W Osram Oslon LEDs in een matrix patroon van 10x15 met een pixelafstand van 80mm. De 25,5mm narrow lenzen in combinatie met 2400° 3W LEDs creëren een wand van krachtige smalle lichtbundels. Hiermee kunnen diepte effecten en duidelijke animaties worden gecreëerd. Elke LED wordt door een hoogwaardige driver aangestuurd. Deze zorgen voor een perfecte staploze

dimmer curve van nul tot 100%. Het Sunpanel is gemaakt van een aluminium doorzichtig frame met daarin zes uitneembare modules. Hiermee is het mogelijk om andere fixtures achter of door het scherm te plaatsen en zo een extra dimensie te creëren. De bijbehorende rigging bar is gemaakt om in totaal 6 Sunpanels te kunnen riggen, en het paneel heeft de mogelijkheid om hoeken te maken van maximaal +/- 15° in stappen van 5°. Het paneel heeft een IP-54 certificering, Neutrik PowerCON TRUE1 en 3 & 5P waterdichte DMX aansluitingen. Aansturing gaat via DMX met RDM en Artnet of Klingnet functionaliteit. Ook is het paneel compatible met Arkaos VJ software en dankzij het ingebouwde klingnet protocol is het snel en eenvoudig in te stellen. Een ingebouwde Ethernet switch maakt het mogelijk om je netwerk eenvoudig door te lussen, externe routers of switches zijn niet nodig.

KLANG:TECHNOLOGIES

KLANG:technologies is de ontwikkelaar van de 3D in-ear monitoring op basis van binaurale en HRTF-technologie. Geschakeld tussen het digitale mengpaneel en de in-ear ontvangst verandert de KLANG:fabrik, het vlaggenschip van de firma, de stereo-mix in een compleet beheersbaar 360° klankbeeld. Op deze manier ervaart de luisteraar de in-ear monitoring als ruimtelijk en natuurlijk, en voorkomt desoriëntering en hoorvermoeidheid van de muzikanten op het podium en in de studio. KLANG:fabrik biedt daarbij voor maximaal acht muzikanten een individuele 3D-mix, die via een intuïtieve app kan worden aangestuurd. Deze bevat niet alleen de 3D-omgeving ter positionering van het signaal rond het hoofd, maar ook een mengpaneel-weergave en brede routing. KLANG is te vinden in Hal 8.0 – C85.

ShowTex

Wie op zoek is naar vlamwerende podiumdoeken en ophangsystemen voor theaters en evenementen is bij ShowTex aan het juiste adres! Op de stand kom je alles te weten over de meest innovatieve gordijnstoffen, theatertextiel, railsystemen en podiumtechnieken. Ontdek de nieuwste producten of kom langs voor gespecialiseerd advies en inspiratie bij de realisatie van al je creatieve ideeën. Naar goede gewoonte kijkt ShowTex er naar uit de bezoekers van Prolight+Sound te verrassen met een gloednieuw beursconcept! Maak daarom kennis met het revolutionaire AV Drop systeem, waarmee je in een handomdraai tijdelijke wanden tot wel zes meter hoog kan bouwen. AV Drop is modulair en volledig plug-and-play, waardoor het zich onderscheidt van de andere, vaak veel minder flexibele wandsystemen op de markt. De mogelijkheden van AV Drop zijn enorm. Je kiest zelf je wandbekleding en ook projectieschermen voor zowel front- als retroprojectie kunnen moeiteloos geïntegreerd worden. Een handige oplossing dus voor conferenties, presentaties, beurzen, modeshows en meer. ■

Alle informatie over de beurs is te vinden op www.pls.messefrankfurt.com

ADAMSON IN POPTEMPEL: 'GELUID DAT PAST BIJ PARADISO'

Met zo'n 1400 programma's per jaar is het bij Paradiso moeilijk zoeken naar een rustig moment om het complete geluidssysteem 'even' te vervangen. Toch is dat wat er de afgelopen tijd gebeurd is in de Amsterdamse poptempel. Van het resultaat worden gebruikers én bezoekers gelukkiger dan ooit. We spraken erover met Marian Emmen (Hoofd Techniek en Productie bij Paradiso) en Ed de Bree (met Sound & Light Import leverancier van het Adamson geluidssysteem). Ben Houdijk - 3FM

Oké, de 1400 programma's die Paradiso jaarlijks biedt vinden niet allemaal plaats aan de Amsterdamse Weteringschans, maar rustige momenten kennen ze er toch echt niet. De wens voor een nieuw en 'top of the bill' geluidssysteem bestond al langer, geeft Hoofd Techniek en Productie Marian Emmen aan: "Drie jaar geleden hebben we met aanpassingen aan ons oude geluidssysteem een stap vooruit gezet. We wilden een hogere kwaliteit en wilden het geluid meer binnen de muren houden en daarvoor voerden we veranderingen door in dat systeem. Toen heb ik wel al aangegeven dat het een tijdelijke oplossing zou zijn en dat we rond deze tijd wederom met elkaar om de tafel moesten gaan. Kwalitatief gezien waren we nu toe aan een nieuwe stap."

BREED

Paradiso is een poppodium met een enorme historie. Een karakteristiek gebouw met een grote naam in binnen- en buitenland. Emmen: "Het is geen gebouw dat een jaar of tien geleden specifiek is opgeleverd om popmuziek in te gaan doen, maar een bestaande kerk waarin je de concerten doet. Daarnaast zijn er ook veel lezingen, voordrachten, klassieke muziek...het is heel breed en divers. Die ene stem moet goed klinken, maar dat geldt ook alle koren die hier één keer per jaar neerstrijken." Daarnaast is ook de dance programmering van Paradiso sterk. "Ook met zoiets als het Amsterdam Dance Event moet je als zaal sterk uit de voeten kunnen", legt Emmen uit. "Dus op het moment dat werd gesproken over een nieuwe installatie, is meteen het hele scala voorbijgekomen van alles wat we er mee zouden moeten kunnen."

ZOEKTOCHT

Toen werd besloten om inderdaad voor een nieuw systeem te gaan, begon een zoektocht naar het meest geschikte systeem. "Natuurlijk wilde ik meerdere aanbieders vragen, daar zit ook een financiële component bij", vertelt Emmen. "Ook wilde ik proberen om in onze overvolle programmering toch een moment te vinden waarop we de systemen daadwerkelijk zouden kunnen testen in Paradiso. Ik dacht eerst vijf of zes systemen te willen testen, maar daar hebben we echt de tijd niet voor. Je hebt nu eenmaal niet even twee weken Paradiso vrij. Op basis van ons geluidsteam en de ervaring die we hebben met de riders van bands, hebben we uiteindelijk drie partijen gevraagd. d&b Audiotechniek omdat we met hen een mooie set hebben neergezet in de Tolhuistuin, L-Acoustics op basis van de riders en Adamson omdat mijn collega Dick Versteegh dolenthousiast terugkwam van de demo van Adamson die hij had bijgewoond in 013 in Tilburg."

WAUWFACTOR

Elke partij kwam net voor de zomer van 2014 twee weken bij Paradiso in huis om zich van de beste kant te laten zien. Emmen: "Het systeem van Adamson was het enige systeem waarbij je

blanco kwam binnenwandelen en direct de 'wauwfactor' had. Al bij de testperiode was het indrukwekkend. Dat zit 'm echt in de samenstelling van de kasten, hoe het doorloopt van het laag naar het hoog toe. Alles zit daar op een heel mooie manier in. Het 'wauwgevoel' dat mensen hebben als ze voor het eerst het gebouw van Paradiso binnenlopen, dat wilde ik ook qua geluid."

ENVELOPJE

Emmen en consorten hadden sowieso specifieke wensen wat het geluid betreft, benadrukt Ed de Bree, die ook is aangeschoven: "Iedereen binnen Paradiso had een heel duidelijk en zeer specifiek idee van hoe het geluid in Paradiso moet zijn. Dat is voor ons van begin af aan ook de rode draad geweest. Het is niet zo zeer dat wij daar op hebben ingespeeld, maar we hebben

"IEDEREEN BINNEN PARADISO HAD EEN HEEL DUIDELIJK EN ZEER SPECIFIEK IDEE VAN HOE HET GELUID IN PARADISO MOET ZIJN."

wel het geluk dat het geluid dat Adamson kan produceren, zeer goed past bij de wensen van Paradiso." Wat dat specifieke geluid dan is, valt volgens Emmen moeilijk onder woorden te brengen. "Een extra ingeving die we hadden was in ieder geval dat we in de nachten ook qua geluid meer een clubnachtgevoel wilden creëren. Het geluid moet de mensen op de dansvloer als een enveloppe inpakken. Een intiemere hotspotbeleving. Bijkomend voordeel is dan ook dat je minder emissie naar buiten zou krijgen, want daar heb je hier wel mee te maken. Vandaar dat we ook de rear fills hebben. Je houdt het wat kleiner, maar creëert toch een grotere beleving."

UNANIEM

Van begin af aan heeft Paradiso ook promotors en programmeurs betrokken bij de plannen. Wat zou het moeten worden? Waar mis je nog iets? "Ik had er een kleine groep van programmeurs bij. Drie daarvan zijn daadwerkelijk gaan luisteren op andere plekken", vertelt Emmen. "Daarnaast is iedereen binnen de geluidsploeg gedurende de testweken o.a. naar veel concerten gegaan. Het is daarbij wel belangrijk om erop te letten dat mensen elkaar op een gegeven moment niet gaan napraten, daar moet je een beetje doorheen zien te prikken. Vindt iemand het echt zo, of is dat ook zo omdat 'ie links en rechts die geluiden van anderen hoort?" Uiteindelijk was de keuze voor Adamson unaniem: "Iedereen was enthousiast over dit systeem. Bij de programmeurs koos zo'n 90% hiervoor, maar bij de geluidstechnici was het 100%. Iedereen wilde dit systeem."

Infinity iPW-150 LED Sunpanel High performance LED Blender

The Infinity Sunpanel is a LED blender panel with 150x 3W Osram Oslon LEDs, arranged in a 10x15 matrix and pixel pitch of 80mm. The 25,5mm narrow lenses, with its powerful 2400° Kelvin 3W LEDs, create a wall of pinchy blenders hereby generating amazing volumetric graphics. Each LED is driven by state of the art drivers. These drivers allow a perfect smooth dimming curve from zero to full on, without any gaps or steps in between. The Sunpanel has a rugged modular mesh construction with 6 detachable modules, which makes it possible to be creative when placing other fixtures behind or through the mesh panel. The dedicated rigging bar, which can hold 6 Infinity Sunpanels, allows you to set an angle between the panels of up to +/-15° in steps of 5°. The Sunpanel is IP-54 certified and therefore equipped with Neutrik powerCON TRUE1 and Neutrik 3 & 5 pole waterproof chassis connections. The Infinity Sunpanel can be controlled by DMX, but it also has a RDM and Artnet functionality. To create an easy setup for Arkaos VJ software the Klingnet protocol has also been integrated. The built-in Ethernet switch makes it possible to easily daisy chain your data network, external switches or routers are no longer needed. With its intuitive menu structure and big color display, all settings are made easily. When a new level of intensity is needed, the Infinity Sunpanel is the tool for light designers. It allows them to bring new creative ideas to any stage or fixed installation.

Ordercode: 33200

Visit us at Prolight+sound show • 15.-18.4.2015 • Hall 11, Booth D15-D17 • Messe Frankfurt (DE)

More information: Phone: +31-(0)45-5667701 • Fax: +31-(0)45-5667709 • Mail: sales@highlite.nl • www.highlite.nl

OAKSOFT RENTAL SOFTWARE

De meest complete ERP oplossing voor de verhuurbranche, materiaalbeheer, relatiebeheer personeel- wagenplanning, abonnementen, verkoopmodule, inhuurmanager, service/onderhoud routelijsten, eigen financiële administratie, HRM, koppeling KvK, postcode database, verlopen urenregistratie, reparaties, multi-valuta, barcode en RfId, manco- en schade afhandeling, callsheets, personeel informatie centre, offertes, facturatie, documentenbeheer en meer...

www.oaksoft.eu | sales@oaksoft.eu | t: +31 (0)13 - 20.32.333

PRETTIG WERKEN

Voor Adamson is 2014 zo een prachtig jaar geworden. Na 013 en Doornroosje werkt nu ook Paradiso dus met spullen van Adamson en daarnaast heeft Ampco Flashlight het merk ook in haar verhuurpakket opgenomen. Het stemt Ed de Bree uiteraard meer dan tevreden. “Toch heb ik geen moment ervaren dat jullie het zo druk hadden”, benadrukt Marian Emmen. “Onze systeembeheerder vond dat al net zo. Die gaat dieper in op vragen als ‘wat zijn het voor speakers, wat zijn het voor processors?’. Hij gaf aan dat het door Sound & Light Import allemaal heel prettig en zorgvuldig was voorbereid. Hetzelfde geldt voor de mensen van ons productieteam, die stuk voor stuk hebben aangegeven dat het prettig werken was.”

HECTISCH

Eind januari is het systeem uiteindelijk geplaatst. In één dag tijd, direct na een show van Kraftwerk. “De laatste containers van Boels moesten ‘s ochtends nog vertrekken toen Sound & Light al met het Adamson PA voor de deur stond. Om 18.00 ‘s avonds stond de volgende lichtproductie al weer klaar om te beginnen voor een uitverkocht Winter Wooferland”, vertelt Emmen. Ed de Bree: “Dat was wel even hectisch ja, ook in de voorbereiding. Vooraf was gekeken wanneer we de klus zouden kunnen klaren en uiteindelijk besloten we het direct na Kraftwerk te doen, omdat de zaal dan toch al helemaal leeg zou zijn. Dan stap je feitelijk binnen in een leeg hok. Het voorwerk was toen uiteraard al allemaal gebeurd. De bekabeling was voorbereid en bij ons op de zaak konden we al de custom made racks volbouwen. Zo konden we uiteindelijk bijvoorbeeld een kant-en-klaar versterkerrack naar binnen rijden.” Het klinkt bijna als plug and play en daar kwam het eigenlijk uiteindelijk ook wel op neer, vertelt De Bree: “We zijn hier niet meer tegen serieuze problemen aangelopen.”

STRAK VELD

Eén van de grotere aanpassingen die gedaan moesten worden in Paradiso, vond onder het podium plaats, vertelt Marian Emmen: “Bij de grote verbouwing in 2004 was een groot deel van de

luchtbehandeling asymmetrisch onder het podium geplaatst en daar werd altijd een beetje omheen gewerkt. Dat kon écht niet anders volgens de mensen van Unica, maar uiteindelijk zijn ze er gelukkig toch nog een keer naar gaan kijken. Toen zagen ze toch ineens een andere oplossing en hadden we opeens een podium waar we van links naar rechts symmetrisch een sublaag konden creëren. Omdat we nog een buitenste rij erbij hebben, die we rechtdoor naar boven stacken, kunnen we ons laag ook veel beter richten, zonder dat het allemaal gaat rondzwabberen. Met de baskasten van Adamson kunnen we heel mooi een strak veld aanbieden, dat kun je gewoon één à twee meter van de muren afhouden. Met de verticale kolommen die nu staan opgesteld, de E12's lopen nu in feite door tot aan de grond, kunnen we het geluid nog meer brengen waar we het willen. Het klinkt misschien gek, maar meer speakers is gewoon meer richting. Fysiek gezien hadden we daar eerst de ruimte niet voor, maar door die aanpassingen nu dus wel.”

FERRARI

Die aanpassingen vonden dus eerst plaats, vervolgens kwam Kraftwerk binnen en in een dag tijd moest de hele installatie geplaatst worden. “In de basis pakken we zoiets aan als een verhuurklus”, legt Ed de Bree uit. “Natuurlijk moet er wel wat meer gebeuren, maar de basis is hetzelfde. De materialen zijn er, op de zaak was het al geconfigureerd. Het was eigenlijk een kwestie van alles naar binnen rijden, aansluiten en dan draait het. We zitten nu in de fase van inregelen en fine tunen, daar hebben we bij de oplevering relatief weinig tijd aan kunnen besteden, maar dat was een bewuste keuze.” Verder is het nu aan de geluidsploeg van Paradiso om zich het systeem eigen te maken, vult Marian Emmen aan: “Het kan een verleiding zijn om met zo’n nieuw systeem lekker te willen knallen. Een programmeur die als DJ draaide, zei al dat het was alsof hij instapte in een Ferrari. Je moet je leren beheersen en moet de controle over het systeem krijgen. Het is in ieder geval wel een systeem waar iedereen hier heel happy van wordt. En het kan alleen nog maar beter worden!” ■

MORE HIGHLIGHTS

SoundLab

In hall 3.2 the focus will be on acoustics, audio and sound systems. There will be demonstrations under live conditions of innovative developments and products, and experts will be on hand to provide advice at the SoundLab Lounge.

INTERNATIONAL STAGE TECHNOLOGY CONFERENCE

A three-day conference organized by Deutsche Theater-technische Gesellschaft e.V. (DTHG) on the topics of architecture/design, stage, film, lightning, sound, audio, video, media, equipment, security, museum and exhibition technology, vocational training and advanced training.

ANNUAL MEETING OF THE THEATRE ARCHITECTS AND TECHNICIANS (OISTAT) WITH THEATRE ARCHITECTURE COMPETITION (TAC AWARD)

Exhibition and award ceremony.

SAFETY IN ACTION STAGE

Practical demonstration and lectures for occupational and audience safety.

TRAINING AND EDUCATION

Lectures, Presentations, and Workshops in the Anatomical Theater that has been developed by the Hochschule für Bildende Künste in Dresden.

DECORATIONS & FURNISHINGS

Presentation of the official German entry of the Bund der Szenografen e.V. for the Prague Quadrennial 2015.

WELTENBAUER AWARD

presented by DTHG honors the most original and accomplished technical implementation of an artistic concept by a stage performance, a show or an event production.

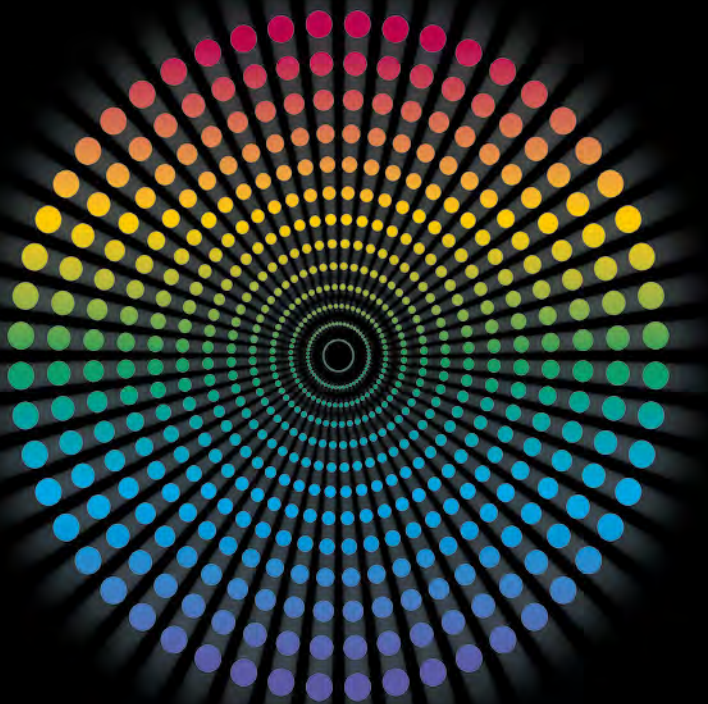
NON-COMMERCIAL SPONSOR OF Stage|Set|Scenery AND ORGANIZER OF THE INTERNATIONAL STAGE TECHNOLOGY CONFERENCE.

stage | set | scenery

WORLD OF ENTERTAINMENT TECHNOLOGY

WELCOME TO BERLIN

www.stage-set-scenery.com

INTERNATIONAL TRADE SHOW AND CONFERENCE

BERLIN · 9 – 11 JUNE 2015

Berlin Exhibition Grounds

 Messe Berlin

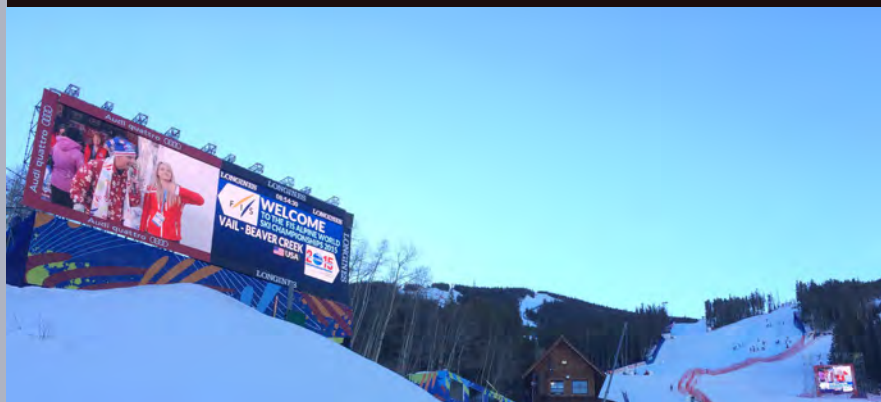

Dagcursus Werken op Hoogte

Veilig werken op hoogte is van groot belang. Stagefreaks biedt daarom nu ook dagcursussen Werken op Hoogte aan. Voor het geven van deze cursussen werkt Stagefreaks samen met Van Loon Rigging, specialist in klimmen en hijsen. Freek Noordenbos, eigenaar van Stagefreaks zegt: "We zijn blij dat we de veiligheid en werkbaarheid in de evenementenbranche met de opening van dit Stagefreaks opleidingscentrum naar een hoger niveau kunnen tillen." Linq Event Group is werkzaam in de evenementenbranche, daarom koos Paul van Rengs (directeur Linq Event Group) ervoor om haar personeel vakkundig op te laten leiden door Stagefreaks. Paul van Rengs zegt over de gevolgde cursus onder andere: "Veilig werken met gereedschappen op hoogte is goed voor ons personeel. Hier zijn wij en mijn opdrachtgevers bij gebaat. Er wordt aandacht besteed aan hijsen en plaatsen/riggen van materiaal, takels etc; Bij vertrek krijgt men een naslagwerk met belangrijke aandachtspunten en de nodige informatie mee. De evenementen staan onder grote financiële (tijds)druk en moeten snel en veilig opgebouwd worden. Stagefreaks biedt daarom drie verschillende dagcursussen Werken op Hoogte aan: basis, gevorderden en redding. In deze cursussen leer je alles over materiaal, methodes, wetgeving, krachten en knopen. De dag bestaat uit een ochtend theorie en een middag praktijkopdrachten. Per cursusdag zijn er maximaal zes deelnemers. Hierdoor is er voldoende ruimte voor persoonlijke aandacht. Deze persoonlijke aanpak zorgt er voor dat de cursist de juiste vaardigheden kan ontwikkelen. Wat de cursist leert tijdens de cursussen is direct toepasbaar in de praktijk. De cursus voor gevorderden is iets uitgebreider en zorgt er tegelijkertijd voor dat er geheel nieuwe technieken kunnen worden toegepast. De reddingscursus is zeer geschikt voor professionals die werken op hoogte en hun kennis naar een hoger niveau willen tillen. In het speciaal opgestelde opleidingscentrum (industrieterrein Ekkersrijt Son en Breugel) kunnen verschillende (bedrijf)situaties worden opgesteld, zodat er genoeg mogelijkheden zijn om de theorie meteen tot uitvoering te brengen. Door middel van deze manier van werken krijgt de klant ook meteen de kans om net zolang te oefenen tot dat men zich veilig voelt bij de werkzaamheden. Voor deze cursussen werkt Stagefreaks samen met Van Loon Rigging. Dit bedrijf is gespecialiseerd in het veilig hangen van licht, geluid, video en andere objecten voor uiteenlopende evenementen. Met hun jarenlange kennis en ervaring zijn zij de juiste partner voor Stagefreaks om deze cursussen samen aan te bieden.

Stevie Wonder stapt over op DPA microfoons

Nadat de legendarische Stevie Wonder onlangs een zomertour door Europa afsloot, waren de technici van zijn audioteam lyrisch over enkele nieuwe items in hun touruitrusting: de daaraan toegevoegde DPA microfoons. Op aanraden van jazz-zanger Dee Alexander testte de front of house (FOH) technicus van Wonder de d:facto™ Vocal en d:vote™ 4099P Instrument pianomicrofoons van DPA uit tijdens de tour. De microfoons bleken de perfecte mix te leveren van toon en detail die nodig is om het brede scala aan stijlen van de muzikant weer te geven. Ze vormen nu een vast onderdeel van de gear bij de optredens van Stevie Wonder. Danny Leake is al meer dan 20 jaar de FOH technicus van Wonder en heeft dus ruim voldoende ervaring om te bepalen welke audio tools het beste passen bij de muzikant. Al jaren maakt hij gebruik van de originele 4006 opname mics van DPA voor de percussiesectie van Wonder. De beslissing om ook voor de muzikant zelf DPA mics te gaan gebruiken, was dus niet zo moeilijk. "Ik gebruik nog steeds mijn originele DPA 4006's voor de percussiesectie", aldus Leake. "Toen ik eindelijk de kans kreeg om de DPA d:facto Vocal Mic uit te proberen, nam ik die met beide handen aan, en ik ben blij dat ik dat gedaan heb. Samen met Dwayne Jones, die de in-ear microfoons van Stevie regelt, en John 'Bugs' Parkinson van de band monitors, waren we het er allemaal over eens dat de microfoon een breder en krachtiger geluid levert, een goed volume voor feedback heeft en ook in de lage tonen echt vol is." Naast de eigenschappen met betrekking tot de versterking, merkte Leake nog andere effecten op. "Veel artiesten hebben de neiging de microfoon 'op te eten'. Dat kan het geluid van een microfoon veranderen vanwege het nabijheidseffect," verklaart hij. "Dit gebeurt niet bij Stevie omdat de mic verder van hem weg staat op een standaard, maar ik kon nog steeds vaststellen dat het nabijheidseffect van de d:facto perfect was. Dat was voor mij echt cool omdat ik het geluid zo goed binnen de kaders kon houden."

Faber AV faciliteert WK Ski in VS

Faber Audiovisuals heeft het FIS Alpine World Ski Championship 2015 in Vail - Beaver Creek (USA) gefaciliteerd. Van 2 t/m 15 februari heeft Faber Audiovisuals alle LED screen- en audiofaciliteiten mogen verzorgen tijdens het WC Alpine ski in Vail - Beaver Creek. Hiervoor werden, op verschillende locaties, 500m² highres, highend LED screens geleverd, inclusief aansturing. Voor de audiofaciliteiten werden meer dan 150 speakers ingezet van L-Acoustics, inclusief digitale mixers en complete infrastructuur. Met optredens van o.a. KC and the Sunshine band, Ceelo Green en vele andere bekende artiesten, tienduizenden bezoekers en een heel tevreden organisatie werd het een fantastisch sportevent, waar Faber Audiovisuals met een meer dan goed gevoel op terugkijkt.

TAFELDISCUSSIE TECHNISCH PRODUCENTEN:

“ALLEMAAL HETZELFDE STEEKJE LOS”

Nederland heeft op het gebied van technische productie een reputatie waar menig land jaloers op is. ‘We’ maken mooie dingen en efficiënter dan in Nederland gebeurt het nergens, zo durven we wel te stellen. Lastig puntje bij de technisch producenten: ze zijn doorgaans zó druk, dat je ze moeilijk te pakken krijgt als het om iets anders gaat dan een daadwerkelijke productie. Des te verheugder waren we met de aanwezigheid van zo’n beetje elke gerenommeerde partij bij onze tafeldiscussie in Het Oude Politiebureau in Ede. Joost Franken

DE DEELNEMERS VLNR.

- Guido van den Berk – The Good Guyz
- Pieter Lubberts – Backbone International
- Martin Cramer – Mojo Concerts
- Olivier Monod de Froideville – Livetime Productions
- Tammo van Brakel – Sightline Productions
- Mick Froeling – The Production Factory
- Gerard van der Velden – Headquarter
- Niels van Vijfeijken – Stagekings
- Bart Roelen – Unlimited Productions & Silk

Het is niet niks wat aan tafel is aangeschoven om te praten over technische productie. Met zo'n goed bezette tafel is er dan ook genoeg om het over te hebben. Hoe staan we er bijvoorbeeld voor met zijn allen? Zijn er nog altijd 'mindere goden' die een graantje willen meepikken, maar het met de professionaliteit minder nauw nemen? Wat maakt het vak nog altijd de moeite waard? Is Nederland wel groot genoeg voor zó veel technische productiebureaus? Zo maar wat vragen die tijdens de discussie de revue passeren.

VERTROUWEN

Op de vraag hoe we er met zijn allen voor staan, reageert Mick Froeling als eerste: "Ik ben de wat oudere in het geheel en toen wij begonnen, waren er nog geen technische productiebureaus. John Mulder stond zo'n 25 jaar geleden mede aan de wieg van ons bedrijf. Hij vond dat er een onafhankelijk productiebureau moest komen om de leemte die er was op te vullen. Dat hebben we sindsdien gedaan en dat ging altijd met golfbewegingen gepaard. Nu zitten we in een periode waarin overal technische productiebureaus ontstaan. De enige manier om je te onderscheiden is door een goed product af te leveren en het vertrouwen van je klanten te krijgen en dat vervolgens niet te beschamen. Als je dat blijft doen, dan bellen ze je altijd weer. Je bent altijd zo goed als je laatste event." Een frustratie heeft Froeling overigens ook: "De crisis noopt ons met z'n allen tot nog meer uren, met een kleiner wordend budget. Dat wringt nog wel eens."

REGELGEVING

Ook Niels van Vijfeijken noemt enkele frustraties: "Wanbetalers en de dingen waar je bij lokale overheden nogal eens tegenaan loopt: de verscheidenheid in regelgeving. In sommige steden proberen ze de regels wel op één lijn te krijgen, maar het is overal weer anders. De brandweer in dorp X is compleet anders dan die in dorp Y. Ze hebben wel het mandaat, terwijl ze helemaal de kennis niet in huis hebben. Dat kost veel tijd en is inderdaad wel eens frustrerend." Guido van den Berk merkt het ook met

enige regelmaat: "In een stad als Amsterdam kunnen de regels zelfs per stadsdeel behoorlijk verschillen", benadrukt hij. Mick Froeling merkt op dat er geen enkel land ter wereld is waar de regels overal hetzelfde zijn. In Berlijn zijn de regels anders dan in München, in Seoul verschillen ze van andere Koreaanse steden." Van Vijfeijken beaamt het: "Maar als je ziet hoe hoog het niveau in Nederland is en hoe goed we het hier voor elkaar hebben, dan zou het toch geregeld moeten kunnen worden?"

UITLEGGEN

De eerste gesprekken rond de oprichting van de Vereniging van Evenementenmakers (VVEM) gingen al over deze materie, weet Tammo van Brakel: "En toch is het nog altijd een probleem. Je hebt wel een landelijke wetgeving, maar die kun je nog altijd op je eigen manier toepassen. Daarom bestaat nog altijd die verscheidenheid." Martin Cramer: "Punt is dat je altijd héél veel moet uitleggen. Wij kunnen voor onszelf heel goed bedenken waar we de lat leggen, maar je moet elke keer weer heel duidelijk uitleggen waarom je dingen op een bepaalde manier doet. Het is een kwestie van gezond verstand gebruiken, de juiste mensen om je heen verzamelen en de juiste afspraken maken met elkaar. Daar komt het feitelijk op neer." Mick Froeling vult aan: "Voordeel is dat je op heel veel plekken in Nederland de ambtenaren inmiddels wel kent. Je bouwt vertrouwen op en weet waar zij veel waarde aan hechten. Dan ga je niet het wiel opnieuw uitvinden, maar maak je een tekening zoals zij het willen en voer je het uiteindelijk ook uit zoals zij het willen. Als je bij die mensen het vertrouwen niet beschaaft, dan gaat alles een heel stuk makkelijker. Vertrouwen is een heel belangrijk begrip. Uiteindelijk heb je namelijk wel allemaal het zelfde doel: een mooi evenement dat goed en veilig verloopt." "Ik denk niet dat het een frustratie is die we alleen in deze tijd hebben", geeft Olivier Monod de Froideville aan. "Dit is er altijd al geweest, maar tegelijkertijd is het ook des te meer een bevestiging voor onze opdrachtgevers dat het van belang is om met een technisch producent in zee te gaan. Wij dealen er namelijk elke dag mee,

dus je kan het ook zien als een commerciële kans. Dit is juist de toegevoegde waarde van ons als bedrijf, waarin we onze klanten kunnen ontzorgen.”

TWEE MATEN

Wat alle heren aan tafel ook regelmatig merken, is dat er met twee maten gemeten wordt wanneer het op controles aankomt. “Wij doen ons huiswerk goed, maar er zijn ook partijen die dat niet doen en die op die manier problemen veroorzaken waar wij met zijn allen ook last van hebben. Wij liggen daardoor onder een vergrootglas en dan wordt het nog weer tien keer moeilijker om het allemaal goed te doen volgens alle gestelde eisen”, merkt Martin Cramer op. Guido van den Berk: “Er wordt te vaak met twee maten gemeten. Hoe beter je wordt als producent, hoe scherper en strenger je wordt gecontroleerd. En dan kom je vervolgens op een evenementje in dezelfde stad, waar een organisatie het allemaal zelf regelt, en dan liggen daar wel gewoon de kabels open en bloot.” Pieter Lubberts zegt zich er niet aan te storen: “Wij leggen onszelf grenzen op die we belangrijk vinden. Het is wel storend op het moment dat het ergens misgaat, dan treft het ons namelijk allemaal.” Mick Froeling heeft het afgelopen jaar nog aan den lijve ondervonden: “Wij deden vorig jaar voor de tiende keer Monster Jam in het Gelredome, waarbij we aan de aller strengste regels moeten voldoen. In datzelfde weekend veroorzaakte een paar dorpen verderop een stuntrijder met een zelfgemaakte monstertruck op een dorpsplein een ravage, waarbij een aantal mensen omkwam. Het heeft niks met Monster Jam te maken, maar toch werkt het op elkaar door.”

GEEN RISISCO

Tammo van Brakel knikt bevestigend: “Als ergens ook maar iets misgaat, dan zijn we met zijn allen de dupe en is het direct kostenverhogend. Neem de vuurwerkramp in Enschede. Dat had

niets met evenementen te maken – het was gewoon een ongeluk in een opslagruimte – maar uiteindelijk hebben we er in de branche tien jaar lang last van gehad.” Niels van Vijfeijken reageert: “Ambtenaren willen natuurlijk ook geen risico nemen. Ons project WiSH vindt plaats in een kleine gemeente. Het is een hele happening als 50.000 mensen komen naar een gemeente waar slechts 22.000 mensen wonen. We moeten aan veel zaken denken en maken regelmatig gebruik van specialisten om samen het

“ER WORDT TE VAAK MET TWEE MATEN GEMETEN. HOE BETER JE WORDT ALS PRODUCENT, HOE SCHERPER EN STRENGER JE WORDT GECONTROLEERD.”

plan goed en veilig te krijgen. Misschien zou elke veiligheidsregio een evenementenspecialist moeten hebben. Het groeit nu uit zichzelf soms al een beetje die kant op, maar ik denk dat het zo georganiseerd zou moeten worden.” Martin Cramer benadrukt dat het niet alleen de ambtenaren zijn die geen risico willen lopen: “Wij willen uiteraard ook dat de bezoekers en medewerkers geen risico lopen. Daarom brengen wij de risico’s van te voren duidelijk in kaart en bepalen aan de hand daarvan de maatregelen om deze risico’s weg te nemen. Dat is maatwerk en vergt expertise. Op een meerdaags festival zoals Lowlands met 55.000 bezoekers in de polder is anders dan een dagfestival met 5.000 bezoekers in een stadspark. In basis gaat het er om dat je

goed blijft nadenken over hetgene wat je aan het doen bent, eventuele risico's weg te nemen en je maatregelen op orde te hebben voor als er toch nog iets mis gaat."

BUITENLAND

Op de vraag of Nederland groot genoeg is voor het aantal technische productiebureaus dat het herbergt, reageert Mick Froeling: "Nederland is groot én klein genoeg. Als je hier bent, dan kun je in een straal van honderd kilometer alles vinden wat je nodig hebt. Natuurlijk, we vissen met zijn allen in dezelfde vijver, maar dat heeft dus zowel voor- als nadelen. Je moet elkaar ook wat gunnen. Ik zeg altijd dat mijn bureaus niet over mijn heg moeten komen om mijn aardappels te pakken, dan zijn het namelijk geen vrienden meer. Maar als we naast elkaar wonen en we gunnen elkaar wat, dan zijn we vrienden. Maar kom niet over die heg en blijf van mijn aardappels af, want dan word ik bloedfanatiek." Ook Bart Roelen is van mening dat Nederland groot genoeg is: "Van de mensen hier aan tafel kom ik zelden iemand tegen in een pitch. Voor ons als Unlimited is het land dus groot genoeg, maar we gaan ook heel veel naar het buitenland, waar we een groot deel van onze omzet vandaan halen." Olivier Monod de Froideville ziet daar een tendens in: "Partijen die zich eerst alleen op Nederland richtten, die kijken nu ook meer naar andere landen. We zijn een klein landje, met extreem veel evenementen en hebben daardoor heel veel kennis die in andere landen veel minder voor handen is. Zelf zijn we onlangs een agentschap in België begonnen, maar we zijn ook steeds meer contacten aan het leggen met partijen in het 'nieuwe Europa', waar alles nog groeit en nog grote openingen en dergelijke worden gegeven. Ook qua creativiteit heeft Nederland heel veel te bieden. Ik denk dat er geen opening van de Olympische Spelen te vinden is waar geen Nederlandse partij bij betrokken is. Wat dat betreft mogen we apetrots zijn op zo'n klein landje. Onze kennis moet gewoon ook lekker de grens over."

STECKJE LOS

Mick Froeling doet het al jaren, geeft hij aan: "Maar je kunt het in nieuwe economieën maar een jaar of tien 'full pull' doen. Ik werk overal ter wereld met lokale mensen. In Rusland heb ik tien jaar lang goed de kost verdiend, maar na zoveel jaar kunnen ze meer zelf. In China was het al net zo. In het begin leer je ze heel veel, maar op een gegeven moment hebben ze zoveel opgestoken dat ze het meeste zelf kunnen." Volgens Tammo van Brakel is dat één van de dingen die je jezelf terdege moet realiseren als je naar het buitenland gaat: "Het is een aapje leren klimmen en als ze het kunstje kunnen, dan gaan ze het natuurlijk zelf doen." Wat wel belangrijk is, is dat je de lokale mensen altijd in hun waarde laat en met ze samenwerkt, weet Mick Froeling: "Dat is ook het mooie in ons vak. Waar ter wereld je ook komt, overal kom je in de evenementenwereld hetzelfde slag mensen tegen. Misschien versta ik ze niet, maar ze doen wel hetzelfde als ik. We zijn allemaal van het circus. Ook dat aspect moeten we niet onderschatten: het feit dat ons werk gewoon heel leuk is." Olivier Monod de Froideville kan het alleen maar beamen: "Ik denk dat we allemaal hetzelfde steekje los hebben zitten."

DRUK

Monod de Froideville merkt op dat hij ziet dat deadlines steeds scherper gezet worden en de productietijd bij evenementen dus steeds korter wordt: "Het is niet normaal hoeveel druk er staat op sommige producties en hoe last minute vaak nog beslissingen moeten worden genomen", zegt hij. Tammo van Brakel reageert: "En toch zijn we daar met zijn allen bij en doen we het allemaal wel. Op een gegeven moet je eigenlijk ook gewoon kunnen roepen dat iets niet kan. In het buitenland is de productietijd veel langer, maar waarom mogen wij daar dan ons trucje komen doen? Juist omdat wij het zo lekker snel en efficiënt kunnen. Maar als ze daar normaal gesproken een maand bouwen, dan

Achterhoek Antennebouw Aalten

AAA levert op elke locatie in Nederland stabiele netwerken voor out en indoor events

Straalverbindingen • Event connectivity
Lokaal IT Support • Public Wi-Fi High Density

INTERNET ACCESS VOOR:

Kassa's • Cashless betaalsystemen
Toegangssystemen • Stream verbindingen
Crowdsupport • Politie en andere diensten
Camera's

Spinnerij 15 - 7122 MR Aalten - (0)543-474718
wifi@aaantennebouw.nl - www.aaantennebouw.nl

Wij zijn gespecialiseerd in het leveren van kwalitatief, enthousiast en goed personeel met ruime kennis en ervaring.

Alle Crew op het gebied van evenementen, concerten, theater, tv-studio's

- Lichttechnici
- Videotechnici
- Geluidstechnici
- Stagehands
- Barpersoneel

- Volgspotters
- Riggers
- Magazijnmedewerkers
- Heftruck-/Hoogwerkerchauffeurs
- C/CE Chauffeurs

Kijk op onze website voor meer informatie

www.QuintyCrew.nl

Met een garandeerde bereikbaarheid 24*7

Bezoekadres: Condorweg 10 unit S&9 7332 AC Apeldoorn
Postadres: Postbus 1405 7301 BR Apeldoorn
T: +31 (0)55 534 1100 M: +31 (0)6 2626 4585
E: info@QuintyCrew.nl I: www.Quintycrew.nl

Technical Production Design | Event Concept & Engineering | Technical - & Site Production | Event Production Management

Minervum 7282 | 48 17 ZM Breda | The Netherlands | info@unlimited-productions.com | +31 76 513 82 38 | www.unlimited-productions.com

komen wij en doen we het in twee weken, denk je dat de locals dat leuk vinden? Het is iets wat we zelf een beetje kunnen sturen. Op een gegeven moment moet je zeggen: 'met alle respect, maar dit gaan we niet doen.'" "Maar dan komt er een ander en die zegt dat het wel kan", merkt Mick Froeling op. Niels van Vijfeijken vraagt zich af of dat komt doordat je in festivalland nu eenmaal met pieken en dalen te maken hebt: "In de winter neem je dan eerder dingen aan, omdat het rustig is. In de zomer kun je nu eenmaal makkelijker nee verkopen." Mick Froeling geeft aan dat dit altijd zo zal zijn: "Ik doet dit werk al veertig jaar en het gaat al veertig jaar op die manier. Dat verandert nooit." Olivier Monod de Froideville op zijn beurt: "Als bedrijf kun je daar wel een beetje in veranderen door op zoek te gaan naar diversiteit in je klussen. Wij zijn van begin af aan op zoek gegaan naar festivals en andere publieksevenementen, maar ook naar corporate events. Natuurlijk heb je altijd maanden die minder druk zijn, maar op deze manier wordt je bedrijf wel gezonder."

CREATIVITEIT

Als de heren aan tafel gevraagd wordt naar de toekomst binnen hun vakgebied, reageert Pieter Lubberts: "De markt blijft zich continu ontwikkelen. Op een bepaald moment gaan partijen van alles naast hun core business doen als de klant er naar vraagt. Vervolgens gaan ze weer terug naar de core business. Daarna willen ze op een bepaald moment eigen materiaal, dat vervolgens weer een keer wordt verkocht. Zo gaat het altijd en zo zal het altijd blijven gaan. Maar al met al draait het wel steeds meer om vertrouwen. We moeten de klanten ontzorgen, daar ligt onze toegevoegde waarde. Maar er zullen ook altijd partijen opduiken die het werk voor minder willen doen, ook daar ontkomen we niet aan." Naast vertrouwen zijn ook 'efficiency' en 'creativiteit' twee belangrijke kernwaarden, merkt Niels van Vijfeijken op: "En daar zijn we in Nederland heel goed

in. Juist op het gebied van creativiteit kun je ook het onderscheid maken. Lampen, trussen en videoschermen kan iedereen kopen, maar het gaat erom wat je er mee doet." "Er is wat dat betreft ook steeds meer mogelijk", benadrukt Bart Roelen. "De middelen zijn steeds beter, nieuwe technieken blijven komen. Tekenprogramma's worden beter, materiaal flexibeler. Je kan ook steeds creatiever zijn."

KICK

Tot slot de onvermijdelijke vraag hoe leuk het eigenlijk nog is om je bezig te houden met technische productie. Mick Froeling: "Het is hartstikke leuk! Ik kom nog steeds over de hele wereld heel veel jonge mensen in het vak tegen, met geweldige nieuwe creatieve en constructieve ideeën. Zij hebben in eerste instantie niet de remming die ik vaak heb omdat ik voor dit soort ideeën al een oplossing heb ontwikkeld die al twintig jaar werkt, maar die me door input van deze jongelingen weer opnieuw aan het denken zet. Bovendien zijn er altijd nieuwe stromingen, bijvoorbeeld de dance-sector. Senior werkt zich in de materie in en gaat voorop mee met ontwikkelen en in de uitvoer!" Pieter Lubberts vult aan: "Als het in dit vak als een verplichting gaat voelen, dan moet je heel snel wat anders gaan doen, want dan zit je echt in de verkeerde branche." Olivier Monod de Froideville noemt ook de snelle ontwikkelingen als leuke factor: "Als technisch producent ben je verantwoordelijk voor de technische invulling, maar als je één keer met je ogen knippert, dan is er alweer iets nieuws. Het is fantastisch om daar steeds mee bezig te zijn." Volgens Lubberts zit de kick 'm nog wel het meest in het publiek dat staat te juichen. Guido van den Berk is het daar volkomen mee eens: "Het laatste halfuurtje even op het podium staan en over dat publiek heen kijken. Daar doe je het uiteindelijk allemaal voor." ■

THE PRODUCTION FACTORY
ENTERTAINMENT TECHNOLOGY

• TECHNICAL PRODUCTION MANAGEMENT • LOGISTICS • SITE COORDINATION •

• TECHNICAL DESIGN • SOUND • LIGHTING • VIDEO • STAGING • POWER • SITE FACILITIES •

DELTA 46 6825 MS ARNHEM NEDERLAND
PHONE +31- 0 26-38.40.110 FAX +31- 0 26-38.40.111
E MAIL MAIL@PROFAC.NL WEBSITE WWW.PROFAC.NL

FABER
AUDIOVISUALS
NEP Worldwide Network

BEN DE WILD PRODUCTIONS
www.bendewild.nl

Postbus 95 - 3780 BB Voorhuizen - 0342-473251 - info@bendewild.nl

Flexibel in Event Equipment

VAN OVERBEEK
MOBILE SANITARY SOLUTIONS

Reeds 25 jaar toonaangevend leverancier van mobiel water gespoeld sanitair. Hoge capaciteit, flexibel, servicegericht en altijd een oplossing voor organisator en eindgebruiker.

De Stad 15 - 5688 NX Oirschot - +31(0)499 571910
WWW.VAN-OVERBEEK.NL

Quinty's-Grew

Kijk op onze website voor meer informatie
www.QuintyGrew.nl

Met een garandeerde bereikbaarheid 24*7

THE MOJO BARRIERS®
www.mojobarriers.com

Omnido
Evenementenverzekeringen

Festivals, Dance, Cultureel, Sport, Zakelijk.

078 - 677 3265
www.evenementverzekerd.nl

EASY@WORK
Evenementen uitzendbureau

24 uur per dag Stagehands door heel Nederland

☎ 0317- 414 750 🌐 www.easyatwork.nl

STAGECO
NEDERLAND B.V.

WWW.STAGECO.COM

ShowTex
AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION

Energieweg 2b - 3762 ET Soest
the Netherlands
T +31 35 693 86 92 - F +31 35 693 87 55
E info.nl@showtex.com - I www.showtex.com

SILK SHOW ARCHITECTS

technical production design | show production services

www.silk.nl

MACHINE NODIG?

BEL OF MAIL ONS?

Tel. 0573 - 44 80 82
verhuur@almatlaren.nl

WWW.ALMATLAREN.NL

GIGANT

Gigant International BV
Meerheide 116
5521 DX Eersel
T +31(0)497 51 77 71
WWW.GIGANTINTERNATIONAL.COM info@gigantinternational.com

PODIUMBOW
VERDIEPINGSVLOEREN
EVENEMENTENCONSTRUCTIES
SCHANSEN

SETTING THE SCENE
FOR YOUR EVENT

ALL-AREAS
rental & sales b.v.

Officiële importeur en distributeur van Pipe & Drape, TextInt en Mobile Airwall. Totaal inrichting voor uw evenement.

Veldzigt 3, 3454 PW De Meern
T +31 (0)30-242 82 50
F +31 (0)30-242 82 59
E info@all-areas.nl
I www.all-areas.nl

Grip op geluid!

artlogic®
people network

artlogic bemiddelt en levert Stagehands en technici in de media- & evenementenindustrie.

Betrouwbaar, toegewijd, heldere werkwijze, uitgestrekt europees netwerk.

artlogic BV Nederland - T: 013 2201106
info.nl@artlogic.biz - www.crewpool.nl

SMELT
PORTOFOONS.nl

k / a p
Evenementenverzekeringen
www.klap.com/evenementen

KLOKGEBOUW
EINDHOVEN

De voormalige fabriekshallen van het Klokgebouw op Strijp-S in Eindhoven bieden een capaciteit van max. 9000 bezoekers. Het is een ideale locatie waar de meest uiteenlopende creatieve projecten met volledige vrijheid kunnen worden georganiseerd.

Vinke
MEDIA & EVENT
PRODUCTIES
WWW.VINKEVISION.NL

WISH
Outdoor
www.wishoutdoor.com

R & S
verhuur en verkoop
communicatie apparatuur

Roer 48
3068 LE Rotterdam
+31(0)10 4672616
www.rsverhuur.nl
info@rsverhuur.nl

RS VERHUUR
Your partner in communications !

AMPSCO
FLASHLIGHT

CREATIEVE OPLOSSINGEN IN
LICHT, GELUID, VIDEO EN RIGGING

www.ampco-flashlight.com

Het gemak van goed werkende IT

H&S
computerservices

bel 0320 233633 of
mail: a.alphenaar@hsalmere.nl

SIGHTLINE
PRODUCTIONS

www.sightline-prod.com

fence 4 events • nl
your crowd controlled !

WWW.FENCE4EVENTS.NL

Over VVEM:

De Vereniging Van EvenementenMakers is in 2001 opgericht als brancheorganisatie voor professionals in de publieksevenementen-branche.

De VVEM vertegenwoordigt bedrijven uit verschillende hoeken van de evenementenbranche. Zowel organisatoren, locatieverstrekkers als leveranciers vinden hun plek binnen deze brancheorganisatie. Kwaliteit, veiligheid en professionaliteit worden als kenmerken uitgedragen. De leden kunnen naar workshops gaan, die op de evenementenpraktijk zijn toegespitst. Er zijn ook vele andere momenten om elkaar te treffen. Directie, secretariaat en kenniscentrum staan klaar om het belang van het maken van goede en veilige evenementen aan te geven en ook andere professionals in de evenementenindustrie te helpen.

Stationsstraat 2a
3851 NH Ermelo
Telefoon: 0341 559504
Fax: 0341 559080
www.vvem.nl

FABER AUDIOVISUALS

'NU OOK AMERIKAANSE MARKT VEROVEREN'

Faber Audiovisuals, met een hoofdkantoor in het Friese Sint Annaparochie, had al een uitgebreid netwerk om uit te putten. Tijdens evenementen, concerten, congressen en televisieshows over de hele wereld werd de expertise van Faber al ingezet. Nu de Amerikaanse NEP Group Inc. het Friese bedrijf sinds kort heeft overgenomen, ziet Faber de internationale markt nog verder verbreden. Elly Molenaar

Het hoofdkantoor van Faber AV ligt 'verstopt' in een klein dorpje, ver weg in het uiterste noorden van ons land. Middenin het uitgestrekte Friese landschap en vlakbij de oevers van de Waddenzee. Daar verwacht je waarschijnlijk niet direct een multinational of een belangrijke speler in de wereld van entertainment. Toch is Faber AV er 77 jaar geleden gevestigd. "Sinds die tijd is het rap gegaan", geeft salesmanager Jasper Reijgers toe. "In de kern is Faber AV nog steeds een familiebedrijf, met korte lijnen en een persoonlijke touch. Onze directeur werkt nog steeds keihard voor de zaak. Maar inmiddels zetten zestig mensen uit het hele land en daar buiten zich ook in voor de onderneming. Zij reizen de wereld over voor alle verschillende projecten waar we aan meewerken." Dan is een ritje van en naar het Friese Sint Annaparochie nog slechts een peulenschil.

PORTFOLIO

Faber AV heeft een indrukwekkend portfolio. Het bedrijf kan complete audiovisuele producties realiseren, maar is gespecialiseerd in het verhuren van hoogwaardige led-schermen. Reijgers slaat een boekje open. Foto's van spraakmakende evenementen, concerten en televisie-

shows komen voorbij. "We zorgen bijvoorbeeld voor het aanleveren, installeren en bedienen van led-schermen bij de concerten van Guus Meeuwis in Eindhoven, tijdens de televisieshows van The Voice of Holland, evenementen van Radio538, Bløf in Ziggo Dome, maar ook tijdens het WK voetbal in Brazilië op de supporterspleinen, tijdens de Formule 1 en nu ook bij het WK skiën in Colorado." Een mooie referentielijst, vindt Reijgers en daar zal niemand het mee oneens zijn. "Maar het zijn echt niet alleen maar grootse evenementen waar we aan meewerken. Ook voor veel kleinschaligere bedrijfscongressen zetten we ons onverminderd in. Ieder project, groot of klein, is voor ons even belangrijk."

SPECIALISATIE

Faber AV is al heel wat jaren een grote speler binnen de entertainmentwereld, maar heeft niet de illusie dat het alles alleen kan bewerkstelligen. "Zeker niet", reageert Reijgers. "We hebben wel degelijk concurrentie. Dat is ook niet meer dan gezond. We kunnen klanten in principe een totaalpakket aanbieden op het gebied van audio, licht en projectieschermen. Maar waar we ons voornamelijk op

richten zijn video- en led-schermen. Dat is ons vakgebied. We hebben er bewust voor gekozen te specialiseren." Juist door die specialisatie vormt Faber AV geen bedreiging voor andere grote spelers in de entertainmentwereld, waarmee het Friese bedrijf vaak samenwerkt. "Tijdens een productie ben je niet meer alleen het gezicht van Faber AV, maar onderdeel van het hele team. Je werkt samen naar iets moois toe en dat dat allemaal goed verloopt is het hoogste doel. Onze mensen voelen zich daarom ook echt niet te beroerd om mee te denken en te helpen met andere onderdelen van een productie als dat nodig is." Die behulpzame en open mentaliteit wordt door klanten zeer gewaardeerd. "Het werk moet af en het moet goed gebeuren, zo staan we erin. Om dat te bereiken moet je nauw samenwerken en het gezamenlijk doel voor ogen houden. We hebben veel ervaren mensen in dienst. Ze zijn gewoon erg goed in hun werk. Eindeloos vergaderen is niet wat zij doen. Ze presteren, iedere keer weer, en anticiperen continu. Ad hoc kunnen reageren is noodzakelijk. Je kunt iets tenslotte maar één keer goed doen. Naast deze ervaren, vakbekwame en gepassioneerde mensen hebben we bovendien heel veel materiaal dat ook nog van zeer goede kwaliteit is."

HOLLE LED-SCHERMEN

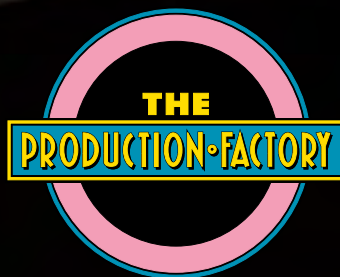
Faber AV moet zorgen, wil het vooraan in de markt blijven opereren, dat het op de hoogte is van de allernieuwste ontwikkelingen. "Er verandert namelijk van alles, continu. Ons vakgebied neemt de laatste jaren een ontzettende vlucht", legt Reijgers uit. "Led-schermen komen er in steeds gekkere vormen en maten; bol, hol of zelfs helemaal schuin. Geen probleem, we kunnen overal voor zorgen." De medewerkers van Faber AV houden wel van een uitdaging. Ze zien er niet alleen op toe dat de nieuwste materialen op tijd op de plaats van bestemming komen. De complete installatie en bediening van de apparaten nemen ze ook voor hun rekening. "We komen graag met een goed doordacht plan over de brug", zegt Reijgers. "We kijken verder dan onze neus lang is. Niet alleen de schermen moeten naar behoren werken, ook logistiek hoort alles te kloppen. Dingen als de kabelloop zijn bijvoorbeeld ook van belang en als dat allemaal goed is, draagt dat bij aan een perfecte uitvoering." Troubleshooting is niet voor niets een belangrijk onderdeel van het werk. "Als er iets misgaat, moeten wij het direct kunnen oplossen. Gelukkig lukt dat in de meeste gevallen. Het publiek van een evenement, concert of televisieshow

THE PRODUCTION FACTORY ENTERTAINMENT TECHNOLOGY

Uw betrouwbare partner in Entertainment Technology.

De voortschrijdende techniek en de vraag naar steeds spectaculairdere shows vereist kennis en een gedegen aanpak welke The Production Factory al meer dan 30 jaar wereldwijd kan bieden. Het werkkterrein waar we actief zijn, Bedrijfspresentaties, Feesten & Brand Awareness Events, Beurzen en Exposities, Conferenties, Popfestivals en evenementen, Concerten en concerttours (Rock, Pop, Klassiek), Theater voorstellingen en Theatertours (Musical, Variété, Toneelstuk), Radio- & TV producties, Facilitair management (van logistiek en techniek voor shows en evenementen) en Facility- & Evenementen Consulting (bijvoorbeeld technische concepten voor eventtechniek ten behoeve van nieuwe en bestaande gebouwen, hallen en stadions).

THE PRODUCTION FACTORY BV

Delta 46 • 6825 MS Arnhem • The Netherlands
Tel +31-26-3840110 • Fax +31-26-3840111 • mail@profac.nl

- TECHNICAL PRODUCTION MANAGEMENT • LOGISTICS & SITE COORDINATION • TECHNICAL DESIGN •
- SOUND • LIGHTING • VIDEO • STAGING • POWER • SITE FACILITIES •

www.theproductionfactory.eu

heeft in elk geval nooit in de gaten dat er op het laatste moment nog wel eens wat hectiek is achter de schermen.”

KONINGSVAART

Faber AV noemt zichzelf graag ‘Creator of Live Experiences’. “Waar het ons uiteindelijk om gaat, is dat de mensen die een productie bezoeken waar we aan meewerken het ontzettend naar hun zin hebben. Met de beste middelen en de beste mensen gaan we voor dat ene doel.” Reijgers noemt als sprekend voorbeeld de Koningsvaart in 2013 over het IJ in Amsterdam, een enorm evenement met een groot publiek. “Om al die tevreden gezichten te zien, is fantastisch.” Het creatieve aspect van het vak spreekt Reijgers het meest aan. “Je ziet alles gebeuren op entertainmentgebied en je mag als medewerker van Faber AV hele toffe dingen verzinnen in een enorm dynamische wereld. Geweldig om daar deel van uit te maken. Je hebt altijd met gepassioneerde mensen te maken. Saai is het daarom nooit.”

HORIZON

Als onderdeel van de NEP Group Inc. verbreedt Faber AV haar horizon aanzienlijk. “Ons netwerk wordt een stuk groter”, zegt Reijgers. “Nog veel groter dan het al is. Vooral in Amerika. We zullen daar aan meer projecten gaan meewerken.” Buiten de netwerkuitbreiding om biedt de

overname nog meer voordelen. Reijgers: “We kunnen veel van elkaar leren. NEP is wereldwijd één van de grootste leveranciers op het gebied van outside broadcasting, studio productie, video display en host broadcasting. Elk jaar ondersteunt het bedrijf duizenden shows en evenementen. Je kunt zelf wel bedenken hoe ontzettend veel ervaring, kennis en expertise daar zit. Er zal een kruisbestuiving gaan plaatsvinden waar iedereen beter van wordt.”

VERTROUWEN

Het Friese familiebedrijf behoudt ondanks de overname de eigen identiteit. Klanten zullen wat dat betreft weinig van de uitbreidingen merken. “We blijven op dezelfde manier doorwerken, onder dezelfde naam en met dezelfde uitingen.” Faber AV merkt als geen ander dat de economie weer aantrekt. Langzaam maar zeker krijgen klanten het vertrouwen terug en durven ze te investeren in mogelijkheden. Daar springt Faber AV graag op in. “We hebben de materialen en de kennis in huis en kunnen daarom onze slag slaan.” Het Friese bedrijf heeft inmiddels een indrukwekkende geschiedenis achter zich. Daar kan het volgens Reijgers vast en zeker een imposante toekomst aan vastplakken. “We blijven het beste uit onszelf en onze materialen halen. Daar profiteert iedereen van.” ■

CROSS MEDIA CAFÉ

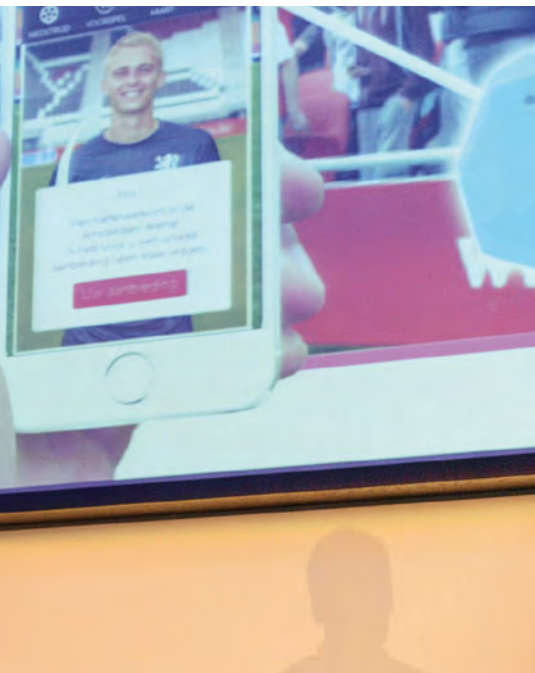
INNOVATIEVE MEDIA- OPLOSSINGEN VERRIJKEN LIVE EVENTS

Rond live events is een nieuwe industrie ontstaan. Door innovatieve media en toenemende connectiviteit kan de ervaring van de bezoeker worden verrijkt en versterkt. Met als uiteindelijk doel meer loyaliteit en dus meer commerciële mogelijkheden. Tijdens het Cross Media Café in de Amsterdam ArenA presenteerde een reeks van ondernemers ideeën, productinnovaties en verdienmodellen. Ellen Röling (Technoteksten) Mark Janssen, ECP Group

Het Cross Media Café, een initiatief van Stichting iMMovator, heeft als doel innovatie in de media- en evenementenbranche te stimuleren door kennis te delen en professionals met elkaar in contact te brengen.

MOJO EN LIVESCOPE

Een initiatief dat tijdens de middag gepresenteerd werd en goed op de doelstellingen van iMMovator aansluit, is het aankomende platform Livescope. Marcel Surendonk, Manager Sponsoring bij Mojo Concerts presenteerde

Livescope, een site met nieuws over innovaties in de event-industrie. Hij stelt dat er een kenniskloof begint te ontstaan tussen professionals uit de marketingwereld die denken dat ze weten hoe ze hun publiek via live events kunnen bereiken, en mensen die er écht verstand van hebben. Mojo wil die kloof dichten met Livescope, een online community voor professionals in live muziekevents. Livescope heeft een blogvorm. Het is de bedoeling dat experts vertellen over hun expertiseveld. De site is in de soft launchfase, een fase waarin content gemaakt wordt. Neem vast een kijkje op www.livescope.nl voor een eerste indruk!

KIJKERVERING SPORTLIEFHEBBERS

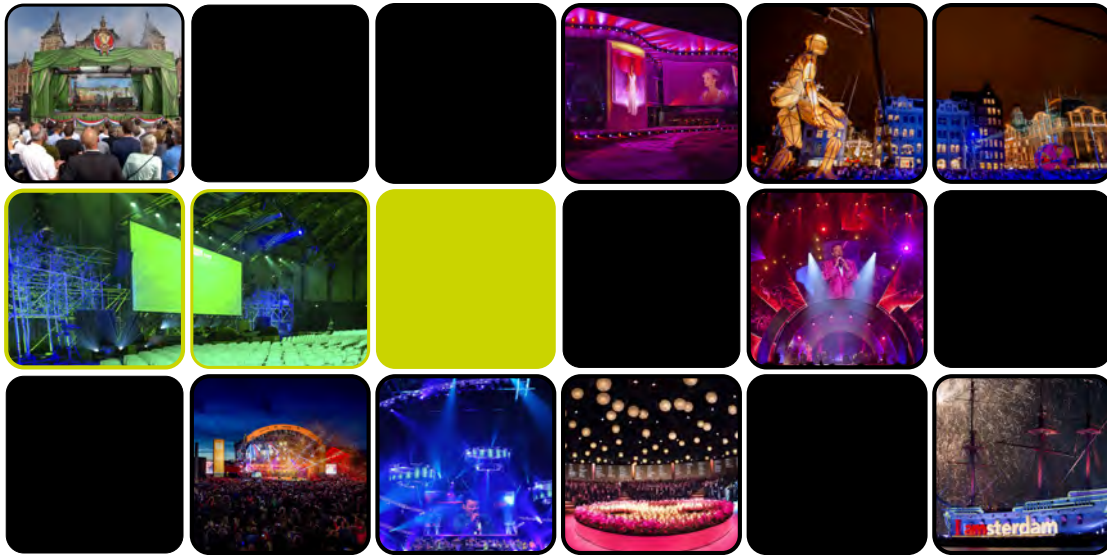
Tijdens het Cross Media Café kwamen veel technische mogelijkheden aan bod om evenementen te verrijken. Van Virtual Reality en virtuele decors tot surround video. Een partij die rondom sportwedstrijden veel experimenteert met nieuwe technieken is TNO. Paul Valk presenteerde een aantal projecten waar TNO nu mee bezig is. HD-beelden schieten is geen kunst, maar deze hoge kwaliteit ook goed bij de consument krijgen, is nog niet altijd makkelijk, zo gaf Valk aan. Buffering, lange laadtijden of simpelweg congestie zorgen dat de consument afhaakt. TNO heeft een nieuwe technologie ontwikkeld onder de naam 'tiled streaming'. Met deze technologie kunnen beeldopnames van hoge resolutie (UHD of 4K) op mobiele apparaten zoals smartphones en tablets worden bekeken. Samen met de BBC is de technologie tijdens de Gemeenbestspelen in 2014 getest. Vijftig doorsnee Engelse huishoudens volgden de wedstrijden in ultra hoge resolutie via hun smartphone of tablet. De huishoudens konden in de iXperience applicatie van TNO navigeren en inzoomen op de beelden, waardoor ze zelf bepaalden waar ze tijdens een wedstrijd naar wilden kijken. De app en de kijkervaring werden positief beoordeeld door de testhuishoudens.

Cijfers en statistieken doen het altijd goed tijdens wedstrijden. Er is nu een technologie ontwikkeld die de snelheid van de bal meet tijdens een hockeywedstrijd. De toepassing gebruikt daarvoor een combinatie van GPS en radartechnologie. Tijdens het WK Hockey werd deze toepassing voor het eerst gebruikt. De technologie wordt momenteel aangepast voor het meten van de snelheid van de puck bij ijshockeywedstrijden. Een derde innovatie waar Paul Valk aandacht voor vraagt, is een nieuwe toepassing waarbij professioneel gemaakte content en user generated content kunnen worden samengevoegd bij live-uitzendingen. Dit verrijkt de registratie van wedstrijden met bijzondere beelden en perspectieven. Waar dit alles naartoe leidt? Valk noemt 'freeview'. Alle beschikbare beelden van een event worden gesynchroniseerd en gekoppeld en de consument bepaalt zelf waar hij naar kijkt.

CUSTOMER INTIMACY

Ramon Luijten (partner EMansion) werkt samen met TNO aan een project waarbij bezoekers van sportwedstrijden of andere grote stadionevenementen toegang moeten gaan krijgen tot HD panoramabeeld, waarin ze zelf kunnen kiezen waar ze naar kijken en waar ze op kunnen inzoomen (immersive video).

Na de presentatie van Paul Valk vertelt Luijten meer over toepassingen die de ervaring van eventbezoekers verrijken en versterken met als gevolg: grotere customer intimacy en uiteindelijk meer omzet. Neem bijvoorbeeld het gebruik van iBeacons tijdens rondleidingen, waarbij de klant een boodschap via smartphone gepusht krijgt als hij een bepaald punt (beacon) in de rondleiding bereikt. Een nieuwe toepassing is ook Face analytics, waarmee leeftijd, geslacht en stemming van bezoekers tot op 95% nauwkeurig kan worden bepaald, en content dus heel gericht kan worden aangeboden. Ook noemt

Uw partner voor complete technische productie

Livetime Productions BV • Fokkerstraat 18 • 2811 ER • Reeuwijk
 T: +31 (0)88 548 38 46 • F: +31 (0)88 548 38 47
 info@livetime.nl • www.livetime.nl

Follow us on

WI-TRACK + WI-STACK TRUSS A DREAM SOLUTION!

SIL3 WINCHES

SELF ENGINEERED - SPACE SAVING - EXTREMELY FAST ASSEMBLY TIMES

MOTION CHAIN HOISTS

CM Lodestar JJ 500kg | CM Varistar 500kg BGV-C1

Lift Champ 250kg / 500kg / 500kg double chain / 800kg BGV-C1 - ALL ZERO SPEED!

Liftket 2500kg BGV-C1

WIcreations.com
 Special Constructions and Effects

Concept design
 Technical design
 Internal engineering
 Finite element calculations
 Construction & testing

WImotion.eu
 Innovative motion solutions

Variable speed chain hoists
 SIL3 Winches
 Elevators & Moving bridges

NEW! our Laser Guided Wagons SPEEDS up to 1m/s
 WI-tracking system

**LARGE
 Rental Stock**

hij een smartphonetoepassing die moet gaan voorkomen dat concertbezoekers 60% van hun tijd hun mobiel hooghouden om een video te maken. Bezoekers kunnen hun eigen video samenstellen door op de smartphone in hun broekzak te tappen. Zo ontstaat een video samengesteld uit professioneel beeld, met precies die favoriete momenten.

Er worden veel apps gemaakt om het leven van de smartphonebezoeker makkelijker en leuker te maken. Maar het is nog een hele kunst om de juiste app op het juiste moment te gebruiken (of te herinneren). Emansion is bezig met location based app presentment. Met deze toepassing krijgt de consument op het juiste moment en op de juiste plek een relevante boodschap op het scherm. De betreffende app hoeft daarvoor niet per se op het toestel van de consument geïnstalleerd te zijn. Dit heeft twee voordelen: meer gemak voor de consument, maar ook meer kans voor bouwers om zichzelf aan consument te presenteren.

DECORS VERRIJKEN

Vanuit de AV-industrie presenteerden Leonie Rotermundt, General manager van Prographics en Jonathan Vermeulen, commercieel manager Avi-Drome, de toepassing van augmented reality tijdens de live shows van The Voice of Holland. Op het scherm is een opname te zien van een deelnemer die in een kathedraal lijkt te zingen. Dit was het werk van Prographics en Avi-Drome. Bij augmented reality worden 'add ons' aan de content toegevoegd. Dat kan realtime. De kathedraalbeelden waren als extra laag aan de opnames toegevoegd, en dus alleen zichtbaar voor kijkers thuis. De techniek is ook al toegepast om extra grafische elementen toe te voegen aan het NOS Journaal en Studio Sport.

Vernieuwend is het gebruik van augmented reality in het nieuwe quiz- en loterijprogramma: The Big Picture. Dit programma wordt vooraf opgenomen, maar krijgt een 'live' gevoel doordat kijkers tijdens de uitzending kunnen meespe-

len via een app. Thuiswinnaars komen ook 'realtime' in beeld, doordat foto en naam tijdens de uitzending in een grafische laag aan de originele opnames worden toegevoegd. Te winnen geldbedragen liepen op tot 5.000 euro. Dit soort formules is met name kansrijk naarmate te winnen bedragen hoger kunnen zijn.

Ook tijdens live events hebben decors een grote invloed. Hidde Kross representeerde tijdens het Cross Media Café Veejays.com, de grootste club van live video performers in Nederland. Een 'veejay' is een bouwer van virtuele decors, bijvoorbeeld bij dance events of shows. Via beeld kan de bezoeker aanvullende informatie krijgen over wat er op het podium gebeurt en kan de podiumactie worden uitvergroot, zoals bij concerten. Maar beeld is ook een belangrijke sfeerbepaler. Beeld onderstreept de identiteit van het festival, voert de bezoeker mee in een droom en zorgt voor een onvergetelijke indruk. Voor festivals is vooral dat laatste, gezien het grote aanbod, een belangrijk aspect. De LED wall is het instrument van de veejay. In opkomst is 3D mapping, waarbij beamers zorgen voor een 3D-beeld op het podium. Kross laat tijdens zijn presentatie spectaculaire beelden zien van virtuele decors gebouwd door veejays. Maar wat kost dat nu? Kross wil weinig kwijt over wat een goede visual experience kost voor een event. Een en ander is ook afhankelijk van de complexiteit.

VIRTUAL REALITY IN IEDERS BEREIK

Een andere techniek die onder de loep werd genomen is het gebruik van Virtual Reality. Met de opkomst van de Oculus Rift is Virtual Reality steeds populairder geworden onder mediaprofessionals, bijvoorbeeld bij gaming. Ook wordt er steeds meer gebruik gemaakt van surround video. Virtual Reality zou daadwerkelijk kunnen worden ingezet om de beleving van live events intenser te maken of events naar een nieuw publiek te brengen, als de VR-brillen maar niet zo duur waren. Google heeft een oplossing: Google Cardboard, een simpel kartonnen gadget dat nog geen vijf euro kost.

CREW SOLUTIONS

YOUR PROFESSIONAL PARTNER IN EVENTS

STAGEHANDS / SCAFFOLDERS / CLIMBERS / RUNNERS / FORKLIFT-
DRIVERS / FOLLOWSPOT OPERATORS / SHOWCREWS / CHANGE-
OVER CREWS / STAGEMANAGERS / PRODUCTION MANAGERS

T +31 (0) 76 520 74 07

E planning@crewsolutions.nl

I www.crewsolutions.nl

Jasper de Valk, Industry Manager bij Google Nederland vertelde tijdens het Cross Media Café over de lancering van Google Cardboard in Nederland tijdens het TEDxAmsterdam congres afgelopen november. In de Stadsschouwburg waar TEDxAmsterdam plaatsvindt, is er slechts plek voor zo'n 700 man, maar er zijn minstens dubbel zoveel aanmeldingen. Daarom zijn er door de hele stad livestream parties voor mensen die niet meer in de schouwburg pasten. In samenwerking met yellowBird zorgde Google voor een live VR videoverslag van de bijeenkomst. yellowBird plaatste hiervoor een 360 graden-camera op de eerste rij. Met behulp van Google Cardboard, een Google-app en hun eigen smartphone konden mensen op straat en bij de livestream parties virtueel meekijken vanaf de eerste rij. Alleen al het gegeven dat er dankzij deze oplossing oneindig veel frontrow seats gegenereerd kunnen worden, prikkelt de creativiteit. Maar ook andere toepassingen werden genoemd: zoals meevliegen met een drone door het bekende Nieuwjaarsvuurwerk in Sydney, of testritten maken in nieuwe auto's, fashion shows bijwonen of backstage bij concerten zijn.

Jan Albert Jager, Chief Business Development Officer van yellowBird ging na het verhaal van Google's Jasper de Valk nog even verder in op surround video. yellowbird maakt 360 graden video. Maar, zo zegt Jager: "360 graden is leuk, maar wat kun je ermee? Het moet iets opleveren: geld, likes..."

yellowBird ondersteunt bedrijven daarom bij het uitwerken van 360 graden videoconcepten tot en met distributie. yellowBird zelf focust op toepassingen in sport, muziek en grote live events, zoals Sensation in de Amsterdam ArenA en een grootse fashion show die fans dankzij een surround videostream mee konden beleven vanaf de eerste rij. Jager stelt dat live events dankzij surround video extra revenuen kunnen opleveren. Ten eerste door extra kaartverkoop van virtuele plaatsen op de eerste rij en daarna als Video-on-Demand. Hiermee doorbreek je de traditionele beperkingen van een live event: limited time, limited location en limited seats.

GESLAAGD

De organisatie kijkt terug op een geslaagde middag. Marlies Hakvoort (communicatie, iMMovator): "Het is mooi om te zien dat professionals uit de media-, en eventbranche elkaar ontmoeten en inspireren. Dankzij nieuwe technologieën, diensten en producten zijn de mogelijkheden voor innovatie eindeloos. Mooie toepassingen daarvan werden tijdens het Cross Media Café gepresenteerd." Op de website van iMMovator zijn van elke spreker de presentatie en video terug te vinden in de mediatheek. iMMovator organiseert zes keer per jaar een Cross Media Café over verschillende onderwerpen. Het volgende café is op dinsdag 31 maart en staat in het teken van 'news & new media'. ■

INDRUKWEKKEND:

CLOUSEAU CENTRAAL

De Belgische groep Clouseau speelde vier concerten lang de pannen van het dak met de show 'Clouseau Centraal' in het Sportpaleis in Antwerpen. De volledige setting, podium, licht en visualisaties werden op maat ontworpen door Luc Peumans van creatief ontwerpbureau Painting With Light. Elke Briers, Dirk Kestens en Louise Stickland

Clouseau speelde vier jaar geleden voor het laatst in het Sportpaleis, waar een jaarlijkse traditie was opgebouwd om een concertreeks te spelen tegen het einde van het jaar. In 2014 kwamen ze terug in stijl, met een tournee van 6 maanden en als afsluiter een spectaculaire show om niet snel te vergeten. Voor dit concept vond negen maanden eerder de eerste ontmoeting plaats tussen Luc Peumans (Painting With Light) en Koen en Kris Wauters, de mannen van Clouseau. Zij gaven aan van al hun optredens in het Sportpaleis, het meest genoten te hebben van de 'in the round'-show in 2003.

IN THE ROUND

"Clouseau heeft een hechte band met zijn fans en Koen Wauters houdt ervan om dicht bij zijn publiek te staan", vertelt Luc Peumans. "Ze besloten daarom om opnieuw te kiezen voor het concept 'in the round'. "Om het origineel en anders aan te pakken, stelde ik een setting voor, gebaseerd op een rechthoek in het midden van de zaal, met vier zig-zag verbindingen uit iedere hoek van de zaal. Zo is 'Clouseau Centraal' eigenlijk geboren."

Op de verbindingen werd een print aangebracht van een 3D blokpatroon, dat tot leven kwam wanneer het werd belicht. Zo kregen vooral de toeschouwers die hoger zaten een ruimtelijk gevoel. Het podium werd gebouwd door StageCo. Het ontwerp viel ook erg in de smaak van promotor Jan Van Esbroeck, van PSE Belgium, omdat er een capaciteit van 21.000 bezoekers ontstond. Alle vier voorstellingen waren binnen enkele minuten uitverkocht.

UITDAGINGEN

"De in the round (of liever de rechthoekige) setting bracht ook wat uitdagingen met zich mee", legt Luc Peumans uit. "De zaal heeft zowel een hoger gelegen balkon als inklapbare tribunes. We moesten er uiteraard voor zorgen dat iedereen een perfect zicht op het podium had en dat de voorstelling er visueel fantastisch uitzag, vanuit alle hoeken. Los van het creëren van spektakel en interactie met het decor, moest er ook rekening worden gehouden met hoe het publiek in en uit de zaal geraakte. De vier voorstellingen vonden namelijk plaats in blokken van twee opeen-

Specialist op het gebied van bewegingstechnologie voor de evenementenbranche

Vrienden Van Amstel Live 2015

NEO EVENT ENGINEERING

Contactweg 22 - 1014 BH Amsterdam - T 0031 (0) 20 48 88 226

WWW.NEOAMSTERDAM.COM

volgende data." Peumans geeft er, in dien mogelijk, de voorkeur aan een show visueel volledig zelf te ontwerpen, om zo het geheel samenhangender en vloeiender te kunnen maken. "Daarom was dit de uitgelezen gelegenheid om de veelzijdigheid van Painting With Light te laten zien."

DYNAMISCHE LOOK

Het in elkaar steken van een 'in the round' show is behoorlijk ingewikkeld. Daarom besliste Peumans dat een bewegend plafond een flexibel staaltje architectuur was om het podium te completeren. Hij ontwierp ook een rooster van 300 apart via DMX aangestuurde LED's, met zogenaamde 'Pixel Balls', hangend aan kabels, over de volledige lengte van de set. Deze eye-catcher werd gefabriceerd en geleverd door Inventdesign en daarna aangekocht door de productie. De kabels werden bestuurd via de grandMA2 lichtconsole, samen met een MADRIX-systeem en zweefden als het ware naar de juiste positie. Dit zorgde voor een dynamische look van de ruimte en bracht ook kleur in de zaal. De ballen hadden een diameter van een halve meter en bevonden zich op zo'n twee meter van elkaar. De belangrijkste bedoeling van de verlichting was het gevoel van emotie te verhogen en te helpen om zo een onvergetelijke Clouseau-ervaring te bezorgen aan het publiek.

DIEPTE

Een van de eerste uitdagingen die Peumans te verduren kreeg was de op de millimeter precieze positionering van de 108 Robe Pointe bewegende lampen, die zich langs het podium en de catwalks

bevonden. Als deze recht omhoog schenen, mochten ze niet tegen één van de driehonderd LED-ballen schijnen die in het plafond hingen. "Deze Pointes werden gebruikt om in de volledige zaal en in het publiek te schijnen en zo een gevoel van diepte te creëren. De look met de tralies zorgde ook meteen voor een afbakening van de podiumruimte. Nog eens twintig Pointes hingen aan het balkon, verspreid in de zaal – indrukwekkend in spot-modus – en 76 Pointes hingen kriskras aan de draagstructuur, die boven het podium zweefde." Veertig Clay Paky A.led K20 washes met roterende B-EYE-lenzen waren verspreid over de zaal en zorgden voor een krachtig en bij momenten twinkelend effect. De Martin MAC Viper DC washlichten (met shutters) werden gebruikt als hoofdverlichting voor het podium, terwijl er 24 Vari*Lite VL3500Q spotjes gebruikt werden als key light en specials. Een mooie aanvulling op de creative tool-box waren de 76 SGM Q7 LED-strobes, die volledig tot hun recht kwamen tijdens de intense accentmomenten die de volledige zaal verlichtten. Alle lichten – zo'n vijfhonderd in totaal – werden geprogrammeerd door Luc Peumans en Paco Mispelters van Painting With Light en bediend door Paco.

LED-KUBUS

"Ook video vormde een belangrijk deel van de show, maar het mocht de aandacht van het podium en de band niet afleiden", aldus Luc Peumans. "Een uitdaging voor IMAG was ervoor te zorgen dat iedereen, ook de verste plaatsen, een perfect zicht op de show had. Een gigantische LED-kubus werd

PRODUCTION BROTHERS: SPECIALIST IN SIGNAGE VOOR EVENEMENTEN

SIGNAGE

Production Brothers is specialist in het maken, verhuren en plaatsen van bewegwijzeringborden (signage) op en rond evenementen.

INNOVATIE

Production Brothers denkt graag met u mee en blijft slimme oplossingen ontwikkelen. Oplossingen, waarbij u als organisator nog makkelijker kunt werken aan de veiligheid van uw evenement.

MONTAGE

Production Brothers neemt zorg uit handen. Wij plaatsen op de juiste plekken, op elke positie en aan elke constructie. Welke methode wordt gebruikt, bepalen wij in overleg.

KNIGHTS OF ILLUMINATED SIGNS

Production Brothers biedt onder de naam The Knights of Illuminated Signs een variatie aan lichtoplossingen om borden en/of opzethekken te verlichten.

SIGN CREATOR APP

Onmisbare tool voor producent en organisator. Deze door Production Brothers ontwikkelde app voor Iphone of Ipad stelt u in staat om een gedegen bordenplan met daarin standaard, custom made en verkeersborden simpel zelf vast te leggen.

VLIEGEN

Het vliegsysteem dat werd gebruikt was het Flying By Wire systeem van Toprek Rigging. Toprek Rigging zette dit maal twee 3D Flying By Wire vliegsystemen in. Iets wat nog nooit gedaan is in zowel België als Nederland. Hoewel de Flying By Wire systemen van Toprek Rigging inmiddels een wereldwijd begrip zijn, was het tot die tijd nog nooit in België toegepast. Wederom heeft Toprek laten zien dat zij met het Flying By Wire systeem toonaangevend zijn. In de tweede helft van het concert werd het publiek verrast met twee spectaculaire vliegacts van Koen Wauters. De eerste keer werd er gevlogen bij het nummer 'Wat Een Leven'. Vanaf de plek waar de monitormix stond, steeg Koen Wauters plotseling omhoog om driedimensionaal over de tribune te vliegen. Twee nummers later verraste Wauters het publiek aan de andere zijde van de zaal om daar tijdens het nummer 'Van Binnen' over de tribune heen te vliegen. Diter Toprek (Toprek Rigging): "In November werden wij door PRG-EML gecontacteerd om voor Clouseau een vliegact te verzorgen. Na een aantal gesprekken en het uitwerken van wat ideeën hebben we de plannen aan Koen en Kris Wauters en het managementteam gepresenteerd. Omdat het uitgangspunt van het vliegen een 2D systeem betrof, zaten we echter nog steeds met de uitdaging van hoe en waar op te stijgen en te landen. Na een avondje puzzelen bleek de oplossing te liggen in het installeren van twee 3D systemen. Nu konden we vanuit de zaal opstijgen om vervolgens over het publiek op de tribunes op de lange zijde heen het te vliegen." Een andere uitdaging was om Koen Wauters binnen een afzienbare tijd in het vliegharnas te hijsen, hem vervolgens aan het systeem vast te maken om hem vervolgens aan de vlucht te laten beginnen. "Het leek wel een pitstop", aldus Toprek. "We hadden voor het aanklikken van Koen minder dan een minuut tijd. Om dit mogelijk te maken stonden we met drie mensen klaar om Koen zijn harnas aan te doen en hem aan het systeem vast te maken. Daarbij hebben we ook op de handeling getraind."

vlak boven het podium gehangen en vier schermen, gericht in elke richting, zweefden van en naar het centrum. Zo konden alle 21.000 aanwezigen genieten van de beelden van zes camera's, geregisseerd door Hans Pannecouke." De LED-kubus bestond uit 60 m² Roe MC 7 7mm pitch high definition LED, speciaal gekozen door Peumans omwille van de kwalitatieve output en het lichte gewicht, wat het gemakkelijk op te tillen maakt. De schermen werden gevoed door twee Panasonic 12K-projectoren, vastgemaakt in het dak. De binnenkant van de kubus was bekleed met GLEC Phantom 30 low res doorschijnend LED-materiaal. Zo kon het publiek dat op de grond stond en recht omhoog keek op de onderkant van de kubus ook de beelden zien, in plaats van een zwart gat.

VIDEO

Dit soort oog voor detail is waarmee Painting With Light het verschil maakt, zo geven de betrokkenen aan. Michael Al Far en Aitor Biedma van Painting With Light zorden voor de video content van de show. De Coolux Media Server werd geprogrammeerd en bediend door Katleen Selleslagh, eveneens van Painting With Light. Deze werden verder op smaak gebracht door de beelden van IMAG. Dezelfde video content (vanuit Pandora's Box) werd gebruikt om op de LED-banners af te spelen, die zich vooraan de balkons rondom de hele zaal bevonden. Zoals in wel meer shows van dit formaat was ook rook een vitaal element in de visuele beleving. Het is belangrijk net voldoende te gebruiken om de belichting te

accentueren, maar niet zó veel dat het de videobeleving hindert. De rook mocht bovendien geen moeilijkheden opleveren voor de airconditioning van de zaal, dus is er beroep gedaan op twee Concept Vi-Count rookmachines en zes Look Systems Viper NT2.6. Een krachtig vertical rookeffect tijdens 'Vonken en Vuur' werd ondersteund door acht Robe Cyclones (LED wash licht en ventilator gecombineerd) strategisch verspreid rondom het podium.

TROTS

Clouseau speelde een energieke set van drie en een half uur, met een korte pauze om op adem te komen. De show bevatte talloze hoogpunten waaronder een adembenemende vlieg stunt waarbij Koen Wauters, vastgeketend aan een Fly-By-Wire-kabelsysteem van Toprek Rigging (zie kader), naar het balkon vloog en zo handen gaf aan publiek over de hele zaal. De volledige technische uitrusting – rigging, licht, geluid en video – werd voorzien door PRG. De chef Lighting Crew was Filip Van Broeckhoven en de Production Manager was Walter D'Haese. "Ik ben uitzonderlijk trots om deel uit te mogen maken van een team dat deze show op poten heeft gezet", besluit Luc Peumans. "Er is hier ontzettend veel vernuft, hart en ziel in gestoken en er zijn enkele onvoorstelbare samenwerkingen voor deze productie aangegaan... en het resultaat spreekt voor zich." ■

ABONNEE AANBIEDING 2015

Ontvang nu ruim 35% korting op het reguliere abonneetarief: u betaalt slechts €25,- ipv €39,-

U ontvangt naast vakinformatie vele voordelen. Abonneer u nu op het vakblad AV&Entertainment Magazine.

ABONNEE VOORDELEN:

- 6 maal per jaar uw eigen vakblad op de deurmat
- Actueel nieuws op www.av-entertainment.nl
- 10 maal per jaar uw eigen digitale AV&Entertainment Magazine nieuwsbrief
- Extra korting op lezersaanbiedingen in uw vakblad
- Gratis bedrijfsgegevens vermelding in bedrijvengids op www.av-entertainment.nl
- Een korting van €100 op een uitgebreide vermelding in de bedrijvengids; abonnees betalen €125 voor een heel jaar ipv €225
- AV&Entertainment Magazine abonnees ontvangen ook 15% abonneekorting op andere tijdschriften van de uitgeverij van Van Munster Media Groep (www.vanmunstermedia.nl): Porsche Scene Live, Great British Cars, Bodylife Benelux, Meeting Magazine, Office Magazine, Rivierenland Business, Vallei Business, Oost-Gelderland Business, Noord Limburg Business

Indien u geïnteresseerd bent in een van deze uitgaven, kunt u dit vermelden op bijgevoegde antwoordkaart of bel direct onze klantenservice: 024-373 8505 (elke werkdag bereikbaar tussen 9.00 uur en 12.00 uur).

U kunt u ook abonneren op AV&Entertainment Magazine via de website: www.av-entertainment.nl

AV&Entertainment
MAGAZINE

JAARGANG 11 | NUMMER 1 | MAART 2015
www.av-entertainment.nl

van munster
media groep

Een uitgave van
MVM PRODUCTIES BV
Postbus 6684 | 6503 GD Nijmegen,
Kerkenbos 12-26c | 6546 BE Nijmegen
T: 024 - 3 738 505 | F: 024 - 3 730 933

UITGEVER
Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
Teun van Thiel
teun@av-entertainment.nl

REDACTIEMEDEWERKERS
Arnout van der Hoek, Lucas Vroemen,
Loet van Bergen, Ulco Schuurmans
Email: info@av-entertainment.nl

VORMGEVING
Jan-Willem Bouwman

COVERFOTO
Alastair Muir

MEDIA-ADVIES VAN MUNSTER MEDIA B.V.
René Janssen T: 024-373 8055
E: rene@av-entertainment.nl

Voor advertentietarieven, neem contact op met onze media adviseurs of ga naar www.av-entertainment.nl

ABONNEMENTEN

Een jaarabonnement bedraagt € 39,- (excl. B.T.W.)
Abonnementen hebben een looptijd van een jaar (tot 31 december) en worden automatisch verlengd. Opzeggen kan schriftelijk en dient ieder jaar vóór 31 oktober te gebeuren.

Vragen over abonnementen en bestellingen kunt u richten aan de afdeling Abonnementenbeheer. Dagelijks telefonisch bereikbaar van 09.00 uur tot 12.00 uur,
T: 024-373 8505,
E: abonnementenbeheer@vanmunstermedia.nl

Nabestellingen: Oude nummers (5 euro per exemplaar) telefonisch bestellen via 024-373 4467

COPYRIGHTS

Het auteursrecht op de in dit tijdschrift verschenen artikelen wordt door de uitgever voorbehouden.

ABONNEES ONTVANGEN

- 6 keer per jaar het vakblad
- Toegang tot het volledige archief op www.av-entertainment.nl
- Korting op lezersaanbiedingen AV&Entertainment Magazine
- Gratis opname bedrijvengids

Designed by Musicians for Musicians.

Westone[®]
westoneaudio.com

ES SERIES

Elite series

Al jaren staan de Westone Elite series (Custom IN-EAR monitors) aan de top in de Pro-Audio wereld. Deze reeks werd niet alleen gemaakt vóór muzikanten, maar juist ook dóór muzikanten.

De ES-60 is dé sublieme IN-EAR monitor voor de professionele muzikant. Hij beschikt over zes meesterlijk gebalanceerde drivers, gecombineerd met een 3-weg cross-over systeem. Het eindresultaat is een ongeëvenaarde sonische zuiverheid. De ES-60 vertegenwoordigt het hoogtepunt van alles wat we hebben geleerd over de IN-EAR monitor technologie sinds de eerste ingebruikname in 1996.

Alle Elite series worden standaard uitgerust met een flexibele kanaaltip, om het draagcomfort en afdichting van het oorkanaal te waarborgen. Bovendien hebben ze allen een vervangbare kabel die makkelijk kan gewisseld worden.

Laat u in raad en daad bijstaan door onze experts. We geven u graag advies welk systeem het best bij u past. Bovendien hebben we een breed assortiment van kleuren, speciaal artwork en laser gravures, om uw IN-EAR systeem een persoonlijke touch te geven!

UM^{PRO} SERIES

De Westone universele UM PRO series draaien al jaren mee in het circuit van de professionele audio gebruiker. Het sublieme klankbeeld van deze IN-EAR systemen maakt het succes van deze reeks.

Er zijn 4 modellen beschikbaar. Allereerst de UM PRO 10: een single driver systeem, de UM PRO 20 dual driver, UM PRO 30 en de UM PRO 50. Deze productlijn is ontwikkeld voor en door muzikanten. Met 5 drivers aan beide zijden en een 3-weg crossover is dit het neusje van de Rolls Royce op het gebied van universele inear monitoring. De UM PRO 50 produceert een kraakhelder geluid met uiterst dynamische basweergave.

**WE DEMONSTREREN DE UM PRO 50 OP
PROLIGHT & SOUND 2015 IN FRANKFURT.
IEDEREEN IS WELKOM OP ONZE STAND C87 IN HALL 8.0!**

prolight+sound

VARIPHONE

Variphone International
Europees distributeur

Deusterstraat 72
3990 PEER • België
Tel: +32 11 66 81 20

www.variphone.com

Variphone International is producent van de Westone ELITE series voor de Europese markt en daarbij hoofddistributeur voor de befaamde UM series. De samenwerking duurt al bijna twintig jaar.

TOONAANGEVEND EN BEELDBEPALEND *IN SPORT*

ABN AMRO WORLD TENNIS TOURNAMENT

AMPCO
FLASHLIGHT

CREATIEVE OPLOSSINGEN IN LICHT, GELUID, VIDEO EN RIGGING

FOTOGRAFIE: HENK KOSTER

www.ampco-flashlight.com